

नवाः यन्त्रकार राष्ट्रिय दबू
National Forum of Newar Journalists
ने. सं. २०७३

नवाः यन्त्रकार राष्ट्रिय दबू

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू

National Forum of Newar Journalists

सुमनसि

स्मारिका
Souvenir

ने.सं. ११३६ चउलागाः पारु, (११ वैशाख २०७३), April 23, 2016

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू लुमन्तिपौ पिथना कव:

कजी

सुरजबीर बज्राचार्य

दुज:

सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ

राजेन्द्र शाक्य

अस्मीत मल्ल

सुगतरेत्न सिन्दुराकार

सम्पादक

राजेन्द्र शाक्य

देब:/कम्प्युटर डिजाइन

सिटी कम्प्युटर सर्भिस, लगनखेल

cforcitycyber@gmail.com, Tel - 5554871

थाकू

प्रमोदिभ अफसेट वर्क्स

ब्रम्हत्वा:, यै ।

जिमिगु खँ....

मल्लकालीन युग स्वर्णयुग धयातल । अनं लिपा
नेपा:या एकीकरण न्ह्यात व नेपा: छगू जुल धा:सां आ:तक
नेपा: छगू हे जूगु अनुभव मया:पिं आपालं दथुइ नेवा:त नं
छथव: ख: । उकिं हे ख: नेवा:तय्सं थ:त राज्यं यानात:गु
विभेदया बारे स: तयगु ज्या उगु इलंनिसें हे यात ।
राणाकालय् देय् दुने ज्यान पाना: समानताया स: त:पिंनिसें
देसं पिने चवना: स: तनाच्वंपिं, थनाच्वंपिं सकलसित थुगु
इलय लुमंकेमा:, लुमंकाचवना ।

राज्यं मन्यंगु नेवा:तयगु स: न्यंकेगु नितिं थौंया संचारया
युगय पत्रकारतयगु ज्या छगू मू लैपु ख: धाइपिं आपालं
दु । थव खँ वा:चायका: नेवा:स: जुया: पिदनाच्वंगु थीथी
पत्रपत्रिका, रेडियो, टिभी, अनलाइन संचारमाध्यम नं दुगु हे
जुल । साहित्यया माध्यमं, सफूया रुपय न्ह्या:गु आन्दो
लनं संचार ख्यलय थ:गु प्रभाव दय्केधुकूगु नं दु । छगू
हाथ्या धइगु नेवा: पत्रकारत छथाय् मुनेगु जक खत । उगु
हाथ्या नं पूवन थनिं प्यदँ न्हय: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय
दबूया गठन लिपा ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू उगु इलय स्वनेगु ज्या जुल
गुगु इलय देसं संविधान चव्याच्वंगु ख: । व ल्याखं नेवा:
पत्रकारत मुनागुया सार्थकता मेगु नं लुल । तर उगु इलय
या व ख्युंगु लकस चीकेगु शक्ति नेवा:तयके मगात ।
दबूया जन्म लिपाया थुगु हाथ्यायात त्याकेमफुत ।
संविधान वल । भीसं मनं तुनागुसिबें पावक । अथे सां
हारय मचा:से नेवा:त न्ह्यानाचवन । दबूया पला: नं
चवन्ह्यानाच्वंगु हे दु ।

थुगु पला: अक्क धिसि धायमा । थुगु दबू नेवा:तयगु
स: जुइफय्मा, राज्ययात न्हाय्पं न्वय्क थुगु स:
नेवा: पत्रकारतय्सं न्यंकेफय्मा धका: आसिका
याना: जिमिगु प्रत्येक पलाखय् ज्वाहालि/ह:पा:/तिब:
बियादीपिं सकलसित सुभाय् देखासें थुगु लुमन्तिपौ
ल:ल्हानागु जुल ।

छ नं वा, जि नं वय् पासा
भी सकलें थौं मुन धा:सा
गथे मवइ थन ह्यूपा:

नेढाः ढनऱकार राऱषऱरऱ ढढू
केऱद्रीढ कारुढसढढतऱ (११३२-११३६)

नऱढः (अढढकुषऱ)

श्रीकृषुण ढहऱन

वुवकु (उढाढढकुषऱ)

उढेनुद ढुढऱन

ढहेश शुरेष्ठ

राकुढलकुषुढी शऱकुढ

नृढेनुदलऱल शुरेष्ठ

सुनील ढहऱन

ढूखुढऱऱऱे

उदेन नूहसऱढुढऱ

खुढऱऱऱे (सऱऱवऱ)

सुरकुढवीर ढङुगऱऱऱुढ

राकु नऱढऱत

ढकुत नगरकुढी

ढनऱकु शुरेष्ठ

ढूलऱ शुरेष्ठ

ढऱंढऱरुं (कुषऱढढकुषऱ)

रढेश ढऱननुदर

ढुङुगः (सदसुढु)

नऱतऱकऱकु ढहऱन

सुगतरतुत सऱनुदुरऱकऱर

केके ढऱननुदर

शीलऱ सऱढुढऱ

रवऱनुदुरढऱन ढहऱन

ङुनऱनुकुढऱर ढहऱन

रऱऱनऱ शुरेष्ठ

ढुरेरणऱ शऱकुढ

ङुनीढङुग ढङुगऱऱऱुढ

असुढीत ढलुल

राङुगेनुद शऱकुढ

ओढकऱकु तऱढुढऱकऱर

अङुगढ ढुढऱन

ढुषुढढऱस सुढऱउलऱ

सीढऱनुत शऱलुढकऱर

सुरेश शुरेष्ठ

कढल शुरेष्ठ

नऱरऱढण कऱलढुढु

ढऱढ ढुढऱन

ढङुगु ढङुगऱऱऱुढ

अढृतलऱल शुरेष्ठ

ढऱकऱ ढुढऱन

नऱरऱढण शुरेष्ठ

रतुतकऱकु ढहऱन

तुरऱलऱकुन ढुढऱन

ढऱरुईकऱकु ढहऱन

ङुतऱेनुद ढहऱन

सुरङुग ढुढङुगङुनकऱर

सुढन रशुढी शुरेष्ठ

वऱकुरढ शऱकुढ

नेवाः पत्रकारतयत् भिंतुना

नेपाःया पत्रकारिता ख्यलय् नेतृत्वदायी भूमिका
महिता वयाच्वीपिं नेवाः पत्रकारतय्गु निक्वःगु तःमुँज्या
जूवनाच्वंगुलिं देय्न्त्यंकया नेवाः पत्रकारतयत् भिंतुना
देछायाच्वना । समाज रुपान्तरणया नितिं महत्वपूर्ण
भूमिका महिता वयाच्वीपिं पत्रकारत धाइपिं राज्यया
प्यंगूगु अंग अले जनताया नितिं स्वंगःगु मिखा खः ।
मेपिन्सं मखनीगु खँ नं क्यनावीपिं पत्रकारत जूगुलिं
पत्रकारतय्सं समाजयात छगू कथं नेतृत्वदायी भूमिका
महितेगु, सचेत याय्गु नापनापं ह्युपाःया नितिं प्रत्यक्ष वा
अप्रत्यक्ष रुपं ज्या यानाच्वंगु दइ । थौं विश्वया न्ह्यागु
कुनय् च्वंगु खँ जूसां नं सेकेण्डया दुने हे हलिन्यंकं
थ्यंकेगु ज्या पत्रकारतय्सं यानाच्वंगु दइ । अथे छगू थासं
मेगु थासय् समाजयानितिं समाचार थ्यंकेगु ज्या धइगु
आम संचार माध्यमपाखें जुइ । उकिं आम संचारविना
थौंया ई कल्पना तकं याय्फइगु अवस्था मदु ।

समाजय् तःधंगु लिच्वः लाकीगु आम संचार माध्यय् ज्या
याइपिं धाइपिं पत्रकारत खः । पत्रकारिता ख्यलय् छु
समुदाययापिं अप्ठः दु, व हे समुदायया खँ चीधंगु जूसां
वइगु, अले गुगु समुदायया पत्रकारत मदु, उगु समुदायया
खँ वास्तविकता खयां नं पिने वय्मफुगु अवस्थाय् उगु
समुदाय ल्यूने लानाच्वंगु दु । नेवाःतय्सं नं नेवाःपत्रकारत
म्हो जुयाः, माःथाय् मदयाः अले संचारय् पहुँच मदयाः
नेवाः मुद्दायात माःकथं ल्ह्वने मफुगु, नेवाःतयत्
जुयाच्वंगु उत्पीडनया खँ, भाषा, जाति संस्कृति

समानताया सवालयात कयाः माःकथं थुइके मफुगु,
सरोकारवालातयत् दबाव बीमफयाच्वंगु खः धकाः
स्वीकार याना वयाच्वंगु दु ।

ततःधंगु संचार माध्यमया मालिकत स्वल धाःसा ने
वाःत म्हो मजू । तर नं उज्वःगु संचार माध्यमपाखें हे
नेवाःतय्गु मुद्दानिसें गतिविधियात माक्वः थाय् बियाच्वंगु
मदु ।

नेवाः मुद्दायात न्ह्यःने यंकेत, नेवाःतय्गु गतिविधिया
प्रचार प्रसार याय्त, नेवाः पत्रकारतय्गु हक अधिकार
सुनिश्चित याय्त, राज्यय् नेवाःतय्गु पहुँच दयेकेत अले
सकल नेवाः पत्रकारत मंकाःकथं न्ह्यावनेगु नितिं नीस्वंगु
नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया थुगुसी निक्वःगु तःमुँज्या
जूवनाच्वंगु दु । वइगु नेपाल संवत् १९३६ चौलागा पारु
शनिवाः, वैशाख ११ गते किपुली जूवनाच्वंगु दबूया
निक्वःगु तःमुँज्या ताःलाकाः दबूयात अभ सशक्त
व प्रभावकारी कथं न्ह्याकेत कुतः जुइ धैगु भलसा
कयाच्वना । अले नेवाःतय्गु भावनाकथं न्ह्यावनेगु
ज्या जुइ, नेवाः मुद्दायात ल्ह्वनेगुनिसें संचार ख्यलय् नं
समावेशीताया मुद्दायात सशक्त रुपं ल्ह्वनेफै,
नेवाः पत्रकारतय्गु हकअधिकारया नितिं छम्हेसिया नितिं
सकलें धइगु भावना ज्वना वनेफै धकाः आसा यासे
भिंतुना देछायाच्वना ।

श्रीकृष्ण महर्जन

नायः

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू

नेपाल सरकार
मा. शेरधन राई
मन्त्री

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं ।

मिति : ५ बैशाख, २०७३

शुभकामना

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूले ४ वर्षको अवधि पार गर्दै दोस्रो महाधिवेशनका अवसरमा प्रकाशन गर्न लागेको स्मारिकामा शुभकामना दिन पाउँदा खुशी लागेको छ ।

जनआन्दोलन २०६२/०६३ को सफलता पश्चात गठन भएको संविधानसभा र सभामार्फत सम्पूर्ण नेपालीको प्रतिनिधित्व हुने संविधान निर्माणको अभियानकै क्रममा विविधताले भरिएको नेपालको संविधानमा पनि लैङ्गिक, भाषिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक विविधताको सम्बोधन होस् भन्ने उद्देश्यले नेपाली जनताहरुबाट आएका आवाज एवं सुभाबहरुलाई राज्यले स्वीकारेको तथ्य सर्वविदितै छ । यही क्रममा नेपालको राजनैतिक परिवर्तनमा महत्वपूर्ण योगदान दिँदै आएको नेवार समुदायका क्रियाशिल पत्रकारहरुको राष्ट्रिय संस्था नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूले ४ वर्षको अवधि पार गर्दै दोस्रो महाधिवेशनसम्म आइपुग्नु हर्षको विषय हो । विविधता बीच पनि राष्ट्र निर्माणमा भाषिक, सांस्कृतिक, कला, सम्पदा मार्फत विश्वमाभू नेपाललाई चिनाउन समेत सफल नेवार समुदायका पत्रकारहरुको समूह पत्रकार दबूको दोस्रो महाधिवेशनको अवसरमा नेवार समुदायका अपेक्षाहरु राज्यका जिम्मेवार निकायसम्म पुऱ्याउन र राज्यले गरेको सरोकारका महत्वपूर्ण कार्यहरु सम्बन्धित समुदायसम्म पुऱ्याउन खेल्दै आएको भूमिका अझ प्रभावकारी होस् भन्दै दोस्रो महाधिवेशनको भव्य सफलताको कामना सहित नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूको प्रगतिको लागि शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

मा.शेरधन राई

मन्त्री

मन्त्री
सूचना तथा सञ्चार

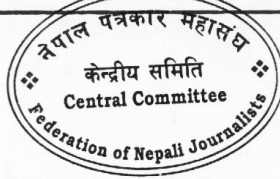

नेपाल पत्रकार महासंघ

केन्द्रीय समिति
सञ्चारग्राम, काठमाडौं

पत्र संख्या :

च.नं. :

मिति : २०७२/१२/२४

शुभकामना

नेपाली पत्रकारिताको विकास एवं सम्पूर्ण नेवार सञ्चारकर्मीबीच एकता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले गठित नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूको दोस्रो महाधिवेशन हुन गइरहेको जानकारी पाउँदा खुशी लागेको छ । यस अवसरमा सहभागी प्रतिनिधि, पर्यवेक्षक र अतिथिहरूमा हार्दिक अभिवादन गर्दै महाधिवेशनको पूर्ण सफलताको कामना गर्दछु ।

यस महाधिवेशनले समग्र नेपाली पत्रकारितासँगै नेवारी समुदायको कला, संस्कृति, भाषाको जगेर्ना एवं नेवारी समुदायको पत्रकारको हकहितका लागि उपयुक्त रणनीति बनाउने विश्वाससहित शुभकामना दिन चाहन्छु ।

साथै, महाधिवेशनको अवसर पारेर प्रकाशित हुने स्मारिकाले पनि नागरिकको सूचनाको अधिकारलाई सुरक्षित गर्न र प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता रक्षा गर्न सफल रहोस् भनी शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

डा. महेन्द्र बिष्ट
अध्यक्ष

नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज)

Federation of Nepalese Indigenous Nationalities Journalists' (FoNIJ)

Central Committee

शुभकामना

विश्वमा रहेका नेवा: पत्रकारहरुको साझा संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू:को महाधिवेशन हुने जानकारीले हामीलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ । यो अवसरमा महाधिवेशन सफलताका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । साथै सम्पूर्ण नेवा: पत्रकारहरुमा शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छौं ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू:, नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज) को संस्थागत सदस्यमध्येको एक हो । आदिवासी जनजाति पत्रकारहरुको हकहितका लागि संगठित हुने क्रममा नेवा: पत्रकारहरुले दिएको योगदानको यहाँ स्मरण गर्न चाहन्छौं । नेपाली पत्रकारिताको इतिहासमा नेवा: समुदायबाट महत्वपूर्ण योगदान हुँदै आएको छ । यो महाधिवेशनको अवसरमा ती योगदानहरुको उच्च सम्मान गर्दै अनुशरणका लागि सबैमा आग्रह गर्न चाहन्छौं ।

नेपाली पत्रकारिताको इतिहासमा नेवा: समुदायबाट पहिलो नेतृत्व गर्ने सुअवसर प्राप्त गरेपनि जवर्जस्ती त्यसलाई बंग्याउने काम भएको छ । इतिहासलाई गलत व्याख्या गरेर जुन किसिमको हामीमाथि अन्याय गरेको छ, त्यसका विरुद्ध सशक्त र प्रभावकारी सन्देश समेत यो महाधिवेशनबाट दिने नै छ भन्ने हामीले आशा राखेका छौं ।

महाधिवेशनले नयाँ नेतृत्व चयन गर्दै नयाँ कार्यनीति र योजना तर्जुमा गर्न सफल होस् । फेरि पनि महाधिवेशन भव्य र सभ्य रुपमा सम्पन्न होस् शुभकामना ।

डण्ड गुरुङ
अध्यक्ष

नवा दबू

का.जि.का.द.नं. ८८७/०५७/०५८

पुष्पलाल पथ, का.म.पा. १७, येँ । फोन : ४२६७६०५, ४२६९०२९ • फ्याक्स : ४२६९०२९

Newar's National Forum

Website : www.deydaboo.org

अंशक
लक्ष्मण राजवंशी
मल्ल के. सुन्दर
अल्लाहकाय
पञ्चरत्न तुलाधर
डा. पुष्पराज राजकर्णिकार
ई. मोहनकृष्ण डंगोल
डा. सुमित्रा मानन्धर
नरेन्द्र भक्त हाडा
प्रकाश पालिखे
नायः
नरेश ताम्रकार
९८४१५९३५७७/४४७२२३७
दबू
दीपक शाक्य
९८४७८२४०५०
धर्मशोभा तुलाधर
४२६३४६८/९८४९३७३११३
नविन किशोर शाक्य
९८४२११३०३३
बिजय प्रकाश तण्डुकार
९७४५००९८७८
विष्णु प्रसाद श्रेष्ठ
९८५७०२५६५६
बिजया श्रेष्ठ
९७४९५०८८६३
मूख्याञ्जे
रजनी महर्जन
९८४१३८५८७२
छुयाञ्जे
माइलाबाबु चोला
९८५१०६६२५४
दाश्रि
विजयरत्न बजाचार्य
९८५१०५७४६२
दुजः
प्रकाश खड्गी
९७४२०२२१५९/९८५१०२१०४४
जितेन्द्र बिलास बजाचार्य
९८४१५०७५७३
यशोदा श्रेष्ठ
९८४१३२७९७०/९७४६००१००८
रमेश कुमार खैमाकु श्रेष्ठ
९८४८०२५८२५/९८४१२२३८२३
सुदर्शना दर्शनधारी
९८५१०९८४४१
पूर्णकृष्ण श्रेष्ठ
९८४२०७९१४६
मङ्गल महर्जन
९८५१०६९४७४

हनेबहम्ह नायःजु

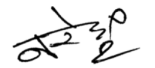
नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू

भित्तुना !

थ्वहे वैशाख ११ गते कुन्हु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्कःगु तःमुंज्या जइत्यंगु खं न्यनां तसकं लयताया च्वना । थ्वहे लसताय पुचःया सकल पदाधिकारी, दुजःपिं व हनेबहपिन्त भित्तुना देछासैं तःमुंज्याया सफलताया कामना यानाच्वना ।

सकल नेवा: पत्रकारपिनिगु सहकार्य, सहयोग व हितया लिसैं नेपा:या दक्कः जिल्ला नापं अन्तराष्ट्रिय ख्यलय् नेवा:तय् राजनैतिक, सांस्कृतिक, भाषिक, साहित्यिक, सामाजिक उत्थान नापं प्रचार प्रसार व विकासय् तिवः जुइकेत नेवा:तय् राष्ट्रिय संगठन नेवा: देय् दबूया कतलय् थीथी संचार मध्यमय् ज्या यानाच्वनादिइपिं नेवा: पत्रकारतय्गु भेला यासैं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू नीस्वनागु खं लुमनां वः । दबू नीस्वनां कम ई दुने देय् न्यंक कचाः विस्तारयानां पत्रकारीताया माध्यमं राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय जगतय् सत्यतथ्य बुखं प्रसारित याना नेवा: ख्यःयात तब्याकेत याःगु योगदानया ज्वः छुनं जुइफइमखु । उकिसनं वंगु छुं दँ न्ह्यःनिसैं नेपालय् जुयाच्वंगु पहिचानया आन्दोलनय् दबुलिं म्हितूगु भुमिका नितिं सुभाय् देमछासैं मगाः । थुकथं हे देय्या चौथो अङ्ग जुयाच्वंगु पत्रकारिताया माध्यमं नेवा: लगायत सकल नेपा:मीपिन्त सत्यतथ्य बुखं न्ह्यव्वयेगु नापनापं राजनैतिक, सांस्कृतिक, भाषिक चेतना थनेत ताःलायेमा धैगु मनंतुसैं थुगु तःमुंज्यां कुशल नेतृत्व ल्ययाः भिंज्यायात निरन्तरता बियाच्वने फयेमा थ्व हे भित्तुने । सुभाय्

ने.सं. ११३६ चौलाथ्व १३

नरेश ताम्रकार
नायः

WORLD NEWAH ORGANIZATION

WNO

बहु नवाः मुगनाळझन

<http://www.worldnewah.org> • info@worldnewah.org

न्हिल्या: - ने.सं. ११३६ चौलाथ्व: त्रयोदशी, मंगलवा:

भितुना

हनेबहःम्ह नायः भाजु श्रीकृष्ण महर्जन,
नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू
यै, नेपाः ।

नेवाःतयगु पहिचान, समानुपातिक समावेसीताया मुद्दा, हक अधिकार व नेवाः पत्रकारतय हक, अधिकार रक्षाया आज्जु ज्वनाः न्ह्यानाच्वंगु देयन्त्यकया नेवाः पत्रकारतयगु मंकाः संगठन नेवा पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्वःगु तःमुँज्या थ्व हे नेपाल संवत् ११३६ चिल्लागाः पारु, शनिवाः खुन्हु किपुलिइ जुइत्यंगु खँ न्यनाः लसता प्वंका च्वना । थुगु तःमुँज्या भःभः धायेक क्वचायेमा धकाः हलिं नेवाः दबू व थुकिया सकल दुजःपिंपाखें भितुना देछाना च्वना ।

गणतन्त्र वये धुंकाः नं नेपाः देसय् संधियता नारा जक जुयाच्वन । भाषा, जातिया स्वतन्त्रताय् छुं कथंया ह्यूपाः वःगु खने मनुनि । अझ नं खस भाषा व छगू जातिया हे जक वर्चस्व जुयाच्वंगु खँ भीगु न्ह्यःने न्हाय्कं थें जुयाच्वंगु दु । उकिं थ्व छगू भाषा, छगू जाति नीतिया परम्परायात हिला व्छ्या मेगु न्हूगु धात्थेंगु बहुभाषिक बहुजातिया व्यवस्था नीस्वने माःगु दु । थुगु ज्यालिसैं हलिं न्यंकया नेवाःतय् छप्पें यायेगु व नेवाः हक अधिकारया सः हलिन्यंकया नेवाःतय् थ्यंकेत नेवाः पत्रकारतय भूमिका तसकं महत्वपूर्ण खनेदु । थुगु तःजिगु ज्याय् नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू सदां न्ह्यचिला च्वने फयेमा धकाः नं भितुसैं हानं छक्वः तःमुँज्या सुथां लाक्क क्वचायेमा धकाः भितुना च्वना ।

सुभाय् ।

छिम्ह,

सिजन श्रेष्ठ

नायः, हलिं नेवाः दबू

बाल्टिमोर, मेरिल्याण्ड - सं.रा. अमेरिका

धलः

चसू/चिनासा	चमि	पौ
धर्मादित्य धर्माचार्य	सुरज ब्यञ्जनकार	१
सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ....	राजेन्द्र शाक्य	५
पत्रिका व पत्रकार दबू	नातिकाजी महर्जन	८
नेपालभाषाया अनलाइन....	अरुमीत मल्ल	१०
नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू : भावी योजना	श्रीकृष्ण महर्जन	१४
नेवा: संचार रुयःया छापानिसें.....	विजयरत्न असंबरे	१७
संचारया रुयलय् टेलिभिजन	राजु नापित	२०
नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू ठिहगःनिसें....	नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ	२३
चिनासैं	ओमकाजी ताम्राकार	२५
नेवा: पत्रकार जुयाः....	केके मानन्धर	२७
जि व जिम्ह पासा.....	विश्वनाथ श्रेष्ठ	३०
मिंतुना	उदेन न्हूसाय्मि	३२
वर्तमान राजनीतिक परिस्थिति....	तीर्थमान महर्जन	३४
पत्रकारिता व जातियताको वहस	सुनील महर्जन	३६
समावेशी समाचार	सुरेश किरण	३८
साताओकीमा लोककवि गणेशलाल....	सुरजवीर बज्राचार्य	४१
मोफसलमा नेवार जाति...	महेश श्रेष्ठ	४५
नेवार महिलाहरु पत्रकारितामा...	राज्यलक्ष्मी शाक्य	४८
पत्रकारितामा आदिवासी जनजाति....	मीरा राजभण्डारी अमात्य	५०
मूल्याञ्जेया प्रतिवेदन	उदेन न्हूसाय्मि	५३
थीथी जातिविधि		६१

सुभाय् पौ

नवऱ यनकव राष्ट्रिय दबू
National Forum of Newar Journalists
न.सं. ११३२

नवऱ यनकव राष्ट्रिय दबू

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू

National Forum of Newar Journalists

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया पलाः पतिकं छिगु च्यूताः, आसिका, हःपाः

अले उवाहालिं जिमिगु पलाः धिसिधाःगु जिमिसं बांलाक हे चाः ।

भी नेवाःतय्गु हे मनसुवाकथं नेवाःभाय्, संस्कृति, लिपि, सम्पदा व

समस्त भी नेवाःतय्गु सः जुयाः पिलुवय्गु

जिमिगु तातुनाय् तिबः जुइकथं

छि.....जुं

यानादीगु गुण थौंया दिनय् जिमिसं लुमंकुसें

थुगु दबुलिं छीगु प्रत्येक पलाः, न्ह्याकीगु प्रत्येक ज्याखँय्

छिगु सुवाः, हःपा व उवाहालि सदां दयाच्चनीगु भलसा कयाच्चना ।

.....

श्रीकृष्ण महर्जन

नायः

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू

धर्मादित्य धर्माचार्य

ब:चाहाक:गु म्हसीका

- सुरज ब्यञ्जनकार

‘नेवा:’ उच्चारण याय्मात्रं हे छगू हे कथंया गर्व महशुस जुइ । भाषा, कला, संस्कार, संस्कृति नापं अद्वितीय सम्पदाया ल्याखं हलिन्यंक बय्बय् जूगु खँ न्यथनाचने म्वा: । हलिमय् हे बय्बय् जूगु नेवा: जाती बहुभाषिक, बहुजातीय, बहुसांस्कृतिक रुपं म्हस्यूगु नेपा: देय् दुने आन्तरिक रुपं राज्य दुने थुकिया प्रभाव दैगु खँ स्वयम्सिद्ध तथ्य हे जुल । समृद्धताया छगू स्तरय् थ्यने धुंकूगु नेवा: जातीं राज्य दुने च्वंगु मेमेगु थीथी जातिया भाषा, कला, संस्कार व संस्कृतिया छगू कथं नेतृत्व हे यानाच्वंगु

धा:सां छुं पाइमखु ।

सुसंस्कृत नेवा: समाज, मौलिक सांस्कृतिक परम्परा व स्तरिय भाषाया ल्याखं नेवा: छगू समृद्ध जाती जूगुया चिं खयां नं थीथी इलय् थीथी कथं पंग: वयातुं च्वंगु इतिहास भीसं लुइकेफु । नेपालभाषाया विकासय् राज्यपाखें जातीय विभेदया ल्याखं आपालं पंग: बल । मल्लकालय् समृद्ध जूगु नेपालभाषा शाहकाल जुजुं राणाकालय् थ्यंबले नेपालभाषायात न्हंकेगु छगू कथंया षडयन्त्र हे जुल । उगु ईया कठोर राणा शासनकालय् नेपालभाषायात मतिना याइपिं, भाषिक अधिकारया लागि थ:गु ज्यूताया वास्ता हे मयासे व्यक्तिगत व सामुहिक कुत: त आपालं जूगु खनेदु । योगवीर सिंह कंसाकार, बैकुण्ठप्रसाद लाकौल, फत्तेबहादुर सिंह, चित्तधर हृदय, शुक्रराज शास्त्री, निष्ठानन्द बज्राचार्य, तीर्थराज सिंह, धम्मालोक भन्ते नापं धर्मादित्य धर्माचार्य लिसें आपालं हनेबहपिन्सं नेपालभाषा व साहित्यया निंतिं यक्व हे कुत: या:गु खनेदु ।

बुद्धधर्म नं नेपालभाषा व साहित्य तब्याकेत आपालं योगदान बियाच्वंगु दु । बौद्ध धर्मया प्रचार प्रसारय् नेपालभाषाया छयलाबुलां भाषा विकासयात यक्व हे तिव: दत । नेपालभाषाया भाषा-साहित्यसेवी नापं नेवा: पत्रकारतय्सं धर्मादित्य धर्माचार्यया नामं अक्व: नांजा:म्ह जगतमान वैद्ययात गबले ल्व:मंके फइमखु । थ्व हे सन्दर्भय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय त:मुंज्याया लसताय् पिदनेत्यंगु लुमन्तिपतिइ वय्क:या म्हसीका व योगदान दुथ्याकेगु अतिकं सान्दर्भिक जुइ ।

निक्व:गु त:मुंज्या लुमन्तिपौ

वय्क:या बारे आपालं अध्ययन अनुसन्धान यान (I: यक्व खँ पित हय्मानि । अथे खयां नं वय्क:या विशेष कुतलं उबले पिदंगु 'बुद्ध-धम्म व नेपालभाषा' पत्रिकाया मुना छगू सफूया रुपय् पिदनाच्चंगु दु । प्रकाशक व सम्पादक वैकुण्ठप्रसाद लाकौलया 'बुद्ध-धर्म व नेपालभाषा मुना' नांया सफुती दुथ्या:गु आपालं खँ व तत्कालीन अवस्थाया चित्रण साभार याना: न्ह्यव्वय्गु कुत: यानागु जुल । भाषिक लिसें मेमेगु योगदानयात दुवालेबले त्व:फिके हे मज्यूह छम्ह व्यक्तित्व धर्मादित्य धर्माचार्यया व:चाहाक:गु म्हसीका व योगदानयात थन न्ह्यथनाचना ।

म्हसीका

नां	- जगतमान बैद्य
सुविख्यात नां	- धर्मादित्य धर्माचार्य
बुदिं	- ने.सं. १०२२ बछलाथ्व १४
थाय्	- सप्तपुर महाविहार, चिकंबही, यल
मदुगु दिं	- ने.सं. १०८३ दिल्लागा ३०, यल

उपाधि व पदवी - एम्. ए., हिन्दी साहित्य रत्न, बौद्ध साहित्य रत्न, एफ.आर. इकन (लण्डन), धर्म आदित्य, सद्धर्मरत्नाकर, एफ.बि.एम.(बर्मा), कविराज, भिषगरत्न, भिषगरत्न, डी.डी.(होमियो)

योगदान -

- ने.सं. १०४४ निसें शुभारम्भ यानादीगु
- नेपाली बौद्ध जगतया न्हापांम्ह सुधारवादी व्यक्तित्व
- किन्दो विहारया जीर्णोद्धारया मुख्यम्ह आयोजक
- नेपालय् स्वांया पुन्हि खुनु बुद्ध जयन्ती कथं हनेगु थिति ह:म्ह
- नेपा:गालय् बुद्धधर्म उद्धार संघ, बुद्धोपासक संघ, बुद्धोपासिका संघ दय्कूम्ह
- कलकत्तां ने.सं. १०४५ स्वांया पुन्हि खुनुनिसें 'बुद्ध धम्म' नांया धार्मिक पत्रिका पिकया: वया निर्दं लिपा थ्वयात हे 'बुद्ध-धम्म व नेपालभाषा' धका: धर्म व साहित्यया पत्रिका सम्पादन या:म्ह
- कलकत्ताय् नेपाली बुद्धमार्गी संघ दय्कूम्ह

- प्रयागय् जूगु पाश्चात्य बौद्ध जगतया बौद्ध महासभाय् नेपालभाषा व वया साहित्यया चर्चा या:म्ह
- कलकत्ताय् धर्मराजिक चैत्य विहारय् भगवान बुद्धया मूर्ति पलिस्था या:म्ह
- अन हे १०४८ श्री पञ्चमी खुनु नेपालभाषा साहित्य मण्डल नीस्वम्ह
- धर्माकर विहारया बंगाली बौद्धमार्गी संस्थाया सचिव
- खय्भासं 'हिमाली बौद्ध', अंग्रेजी 'बुद्धिष्ट इण्डिया' पत्रिका पिका:म्ह
- दार्जिलिंगय् छगू कन्या विद्यालय चाय्कूम्ह
- कालिम्पोंगय् उपासक संघ दय्का: पुस्तकालय त:म्ह
- कलकत्ता व पटनाया विश्वविद्यालयस नेपालभाषा दुकाय्त कुत: या:म्ह
- बेलायतय् थ्यंकात:गु सारिपुत्र व मौद्गल्यायनया अस्थित भारतय् लितहय्मा: धैगु खँ छूम्ह
- बुद्धनगरया मन्दिर महन्तिपिंके लितकया: बौद्धपिंत ल:ल्हाय्मा: धैगु मुदाय् जा:वंम्ह

कलकत्तां विश्वविद्यालयस छम्ह बंगाली भाइस चांसलर जुल - सर आशुतोष मुकर्जी । वय्कलं विश्वविद्यालयया पाठ्यक्रमय् सकसिनं थ:थ:गु मांभासं नं ब्वनेमा:गु यानाबिल । मेमेथाय् नं थथे हे जुयाबिल । नेपा:या छगू जक दरबार स्कूलय् नं 'भर्नाकुलर' नामं मातृभाषा धका: छगू विषय मव्वंसे मगात । नेपालय् सकसिनं 'पर्वतिया' भाषा ब्वनेमाल । नेपा:गालय् अप्व:याना: नेवा: ब्वंमित दु सां थ:गु मांभाय् सफूया नामं सिद्धिदास महाजुया 'सज्जन हृदयाभरण' छगू हे जक दयाचन । निष्ठानन्द बज्राचार्यया 'ललितबिस्तर' प्रकाशित ग्रन्थ जू सां व बाखं धार्मिक थ्या:सफूया रुपय् जूगुलिं पाठ्यक्रमयात वया छुं ज्या ख्यले दुगु मखुत । नेवा: ब्वंमित वाध्य जुया: मांभासं वंचित जुयाचनेमाल ।

युनिभर्सिटिया कक्षाय् थ्यंपिं व थ्यनी थें च्वंपिं नेवा: विद्यार्थीतय्त अधिकारं ग्वाका: वयाय् थ्वयाय् मदय् का त:गु अवस्था । नेपा:या शासक धा:सा स्वयम् चन्द्र शमसेर हे जगजगीं धस्वाना च्वनतिनि । गुम्हेसिन बहा: पूजाबले सिल: छपु जक नेपालभासं च्वया: छापां

पत्रिकाया स्वा:पा:

सफूया नां	ल्या:	ला (महिना)
	<u>न्हापांगु दँ ने.सं. १०४५</u>	
१) बुद्ध धर्म	१	वैशाख पुन्ही
२) बुद्ध धर्म	२-३-४	ज्येष्ठ- आषाढ व श्रावण
	<u>निगूगु दँ १०४६</u>	
२) बुद्ध धर्म - नेपालभाषा	१ व २	वैशाख व ज्येष्ठ
	<u>स्वंगूगु दँ १०४७-४८</u>	
४) बुद्ध धर्म व नेपालभाषा	१-२	वैशाख-ज्येष्ठ व आषाढ-श्रावण
५) बुद्ध धर्म नेपालभाषा	३-४	भाद्र-आश्विन- व कार्तिक मार्गशीष
३) बुद्ध धर्म व नेपालभाषा	५-५	पौष-माघ व फाल्गुन-चैत्र
	<u>प्यंगूगु दँ १०४९</u>	
७) बुद्ध धर्म व नेपालभाषा	१-२	कार्तिक व मार्गशीर्ष
	<u>न्यागूगु दँ १०४९-५०</u>	
८) बुद्ध धर्म व नेपालभाषा	१	श्रावण पूर्णिमा
९) बुद्ध धर्म व नेपालभाषा	२-३	भाद्र व आश्विन पूर्णिमा
१०) बुद्ध धर्म व नेपालभाषा	४-५	कार्तिक व मंसीर पूर्णिमा
	बुद्धधर्म व नेपालभाषा सफुतिं ल्ह्ययाकथं	

थाका: छाल सा तत्काल हे उम्ह च्वमियात किमि हे सिक्क ख्याइगु अवस्था । अथे ख: सां च्याम्ह-भिमह जक जूसां नेपालय् कृष्णलाल, बद्रीमान (इन्दुनाथ), चुडानन्द वैद्य, विक्रमानन्द, शंकरलाल, गोरक्ष बहादुर, भवानीभक्त सिंह व बैकुण्ठप्रसाद लाकौलपिं छपूच: सक्रिय जुयाच्चंगु ख: । नेपालपिने कलकत्ताय जगतमान वैद्य, पुष्पलाल प्रधान, भैरवबहादुर प्रधान, चन्द्रमान मास्के, लोकमान सिंह, रत्नबहादुर राजभंडारी व सिद्धिबहादुर मल्लपिं सक्रिय जुयाच्चंगु ख: । मास्टर जगतसुन्दर मल्लं न मांभासं व्वनेच्चय् मा: धैगु प्रेरणा थ:थाय् व्वनीपिन्त चेतना बियाच्चंगु अवस्था ।

उगु हे इलय् नेपालं व:म्ह छम्ह जागरुक बौद्ध युवक जगतमान बैद्ययात कलकत्ताय् धर्मराजिक चैत्य विहारय् त:जिक हना: लसकुस यात । प्रकाण्ड बौद्ध पण्डित अन(गारिका धर्मपालं वय्क:यात धर्मया ज्ञान सेना धर्माचार्य नां छुनाविल । अले धर्म आदित्य पद नं बियाविल । अनलि धर्मादित्य धर्माचार्य थ: गनगन थ्यन, अनअन हे बुद्ध धर्मया प्रचारप्रसार लिसें वलिसे सम्बन्धित आपालं

पुच: संघत नीस्वनादिल । बुद्ध सम्बत २४६९, ने.सं. १०४५ या वैशाख पुन्ही खुन्हु 'बुद्ध-धर्म' नांया धर्म प्रचारया मुखपत्र पिथनादिल । लिपा थ्व पत्रिकायात 'बुद्ध-धर्म व नेपालभाषा' नामं निरन्तरता बियादीगु ख: । थ्व नेपालभाषाया प्रकाशन इतिहासय् दकले न्हापांगु ज्या जूवन । थ्व छगू ईल्वं सावित जुल ।

बुद्धधर्म व नेपालभाषा पत्रिकां भाषा साहित्यया गद्य व पद्य साहित्यया क्वातुकक विकास यानाविल । नेपालभाषा साहित्यया पुनर्जागरणया इलय् तप्यंक स: तया: आन्दोलनया रुप बीमछा:गु व मछिंगु इलय् थ्व पत्रिकां छगू आन्दोलनया स: जुया: पिलूव:गु खनेदु । नेपालभाषा नेवारी भाषा मखु धका वकालत याइम्ह ब्यक्तित्व नं धर्मादित्य धर्माचार्य ख: ।

बुद्धधर्मया जक खँ जुयाच्चँतले निर्दंतक चन्द्र शमसेरं मिखा तिसिनाच्चन । जब बुद्धधर्म व नेपालभाषा नामं नेपालभाषा व नेपालभाषाया साहित्यया मूखपत्र जुया: पिलूवय्गु यासेलि राणा प्रधानमन्त्रीं थ्वयात बेक्क:मि(खां स्वल । पत्रिकाया ग्वाहालिमिपिन्त लिच्छुलीगु ज्या

निक्क:गु त:मुंज्या लुमन्तिपौ

यात । गुलिसित तारिख्य व्यायं जुइमायका बिल । गुलिसित छेजःपिन्त धयाः तच्चःगु दवाव बिल । लिपा थुगु पत्रिका भिगू अंक थ्यंबले नेपालभाषाया अतिकं महत्वं जाःगु अभियान बाय् आन्दोलनया मू व्यक्तित्व धर्मादित्य धर्माचार्ययात पाय् छुयाः बलिछ् क्यंके थें क्यंकाः सालाः नेपाःगालय् हयाः उद्योग परिषदय् खरिदार जगतमान यानाः पार यानाबिल ।

उकिं थ्व पत्रिकाया क्रान्तिकारी इतिहास ला द हे दु । थ्व पत्रिकाया योगदानया उल्लेख मयायकं, थ्वयाःगु ज्याया मूल्यांकन मयायकं, थुकिया क्रान्तिकारी पलाःया प्रशंसा मयायकं नेपालभाषा व साहित्यया इतिहास गबलें पूवनि मखु । धात्यें धाय्गु खः सा थ्व पत्रिकाया नेपाःया राजनीतिइ नं विशेष थाय् दु । राणा शासनय् जक मखु चन्द्र शमसेर थें ज्याम्हसिगु शासनय् मनूतय्सं म्येचु हे ल्त्वने मछाला वाथावाथा कनाच्चंगु बखतय् थ्व पत्रिका पिहांवःगु प्रजातान्त्रिक अधिकारया निंतिं जनताया छगू जब्बरगु माग खः धकाः भीसं भाः पीमाः । उकिं धर्मादित्य धर्माचार्य व 'बुद्धधर्म व नेपालभाषा' पत्रिकाया नां मकायकं नेपाःया राजनैतिक इतिहास हे पूवनी मखु ।

साभारः बुद्ध धर्म व नेपालभाषा मुना

हलिं न्यंक सक्रिय नेवाः

पत्रकारतय्गु राष्ट्रिय संगठन

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दल

निक्वःगु तःमुँज्या

ऋऋः धायेक क्वचायेमा ।

नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग

चैन लाकौल स्मृति भवन

पाटन संयुक्त क्याम्पस

यलधवाखा, यल । ५२६०४९४

“साँस्कृतिक र प्राकृतिक सम्पदायुक्त,
शैक्षिक एवं पर्यटकीय शहर
स्वच्छ हराभरा, समावेशी तथा समुन्नत
हाम्रो कीर्तिपुर नगर”

सम्पूर्ण नगरबासीहरुमा अनुरोध

– नगरपालिकाको अनुमति लिएर मात्र भवन निर्माण गरौं ।

– भूकम्पिय प्रतिरोधात्मक पूर्वाधार/संरचनाको निर्माण गरौं ।

– नगरपालिकाद्वारा जारी बाटो तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७२ को पूर्ण पालना गरौं ।

– बाफ्नो टोल, चोक, घर बाँगन हामी बाफैले सफा सुघर राखि सभ्यताको परिचय दिऔं ।

– बाफ्नो घर बगाडीको सडक तथा फुटपाथमा निर्माण सामाग्री तथा अन्य कुनै पनि सामान नराखौं ।

– बालश्रम प्रयोग नगरौं ।

– विनाशकारी भूकम्पका कारण भत्केका संरचनाहरुको भग्नावशेष, चोक, गल्ली, सडक, धार्मिक एवं पुरातात्विक सम्पदा र सार्वजनिक स्थलबाट हटाउन सहयोग गरौं ।

– नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर, सेवा शुल्क समयमै बुझाऔं ।

– व्यक्तिगत घटना (जन्म, विवाह, बसाई सराई, सम्बन्ध विच्छेद, मृत्यु) को ३५ दिन भित्र सम्बन्धित वडा कार्यालयमा दर्ता गराई प्रमाण पत्र लिऔं ।

– नगरपालिका कार्यालय प्रति केही गुनासो भए नगर पालिका कार्यालयको ध्यानाकर्षण गराऔं ।

कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यालय

देवढोका, कीर्तिपुर

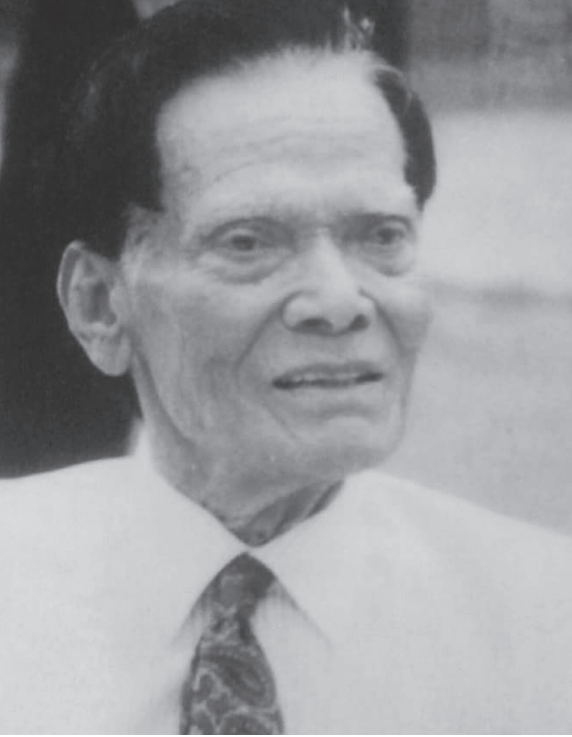
फोन : ४३३१९६३, ४३३१९१०, फ्याक्स : ४३३१३८१

सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ

नेपाःया संगठित पत्रकारिताया न्हापांम्ह न्ह्यलुवाः

– राजेन्द्र शाक्य

न्ह्यागु ख्यलय् नं संगठित जुयाः न्ह्यज्याय्माः धकाः भी नेवाःतय्त शायद भीगु मौलिक गुथि परम्परां स्यना थकूगु जुइमाः । उकि हे जुइ भी नेवाःत संगठन दय्केत यक्व न्ह्यज्याः । पत्रकारिता ख्यलय् नं थ्व खँ लागू जुयाविल । हलिमय् पत्रकारिताया इतिहास स्वयंबले सन् १५५६य् उबलेया भेनिस सरकारं पिथंगु NotizieScritte (लिखित सुचं)यात महत्वपूर्ण प्रकाशन कथं काइ^१ । नेपालय् धाःसा पत्रकारिताया इतिहास उलि

पुलां मज्जुनि । ने.स.१०१८ (वि.स. १९५५) य् ‘सुधासागर’ नामं ‘गोर्खाभाय्’या लय्पौ पिदसेलि दकलय् न्हापां नेपालय् पत्रकारिता सुरु जुल धकाः नालातःगु दु । थनिं १९८ दँ न्ह्यः तिनि सुरु जूगु पत्रकारिता ख्यःयात संगठित याय्गु व थ्व ख्यलय् सनाच्चरिपिं पत्रकारतय्गु हकहित व अधिकार सुनिश्चित याय्गु तातुनाः वि.सं २००८य् ने पाल पत्रकार-संघ नीस्वन् गुकिया नेतृत्व छम्ह नेवाः सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठं यानादिल ।

पत्रकारिता ख्यःया दकलय् तःधंगु सम्पत्ती धइगु हे वयाः विश्वसनीयता खः । वं पितबीगु सुचनं सत्य तथ्ययात गुलि क्वात्तुक कय्च्याना च्वन धकाः स्वय्गु हे पत्रकारिता ख्यःयात लनीगु दकलय् न्हापांगु व तःधंगु दापू खः । तर नेपाःया पत्रकारतय् मंकाः संगठन नेपाल पत्रकार महासंघं हे ‘सत्य’यात सुचुकातःगु स्पष्ट जुया वसेलि महासंघया नेतृत्वयात हे न्ह्यसः थनेमाःगु अवस्था वःगु दु । खँ नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक सु खः धइगु बारे खः । आःतक थःगु संगठनया संस्थापककथं महासंघं सन्त नेतालिसें पूर्वप्रधानमन्त्री मदुम्ह कृष्णप्रसाद भट्टराईयात हे न्ह्यथनेगु याः । थःगु भवनय् महासंघया आःतकया नायःपिनिगु फ्वत भवः छुनातःथाय् भट्टराईया हे फ्वत दकलय् न्ह्यःने तयातःगु दु ।

महासंघया हे मागकथं सरकारं ‘राष्ट्रिय आम सञ्चार प्रतिष्ठान’ नीस्वंबले उबलेया सञ्चारमन्त्रीडा. मीनेन्द्र रिजालं कृष्णप्रसाद भट्टराईया नां न्ह्यःने घाकाहल । ने पाल पत्रकार महासंघ (न्हापा नेपाल पत्रकार संघ)या

संस्थापक धासें प्रतिष्ठानया नामय् थःगु पार्टीया नेताया नां घाके न्ह्यःपूर्व सञ्चारमन्त्री महासंघलसे सहलह तर्क मब्याकूगु खनेदत । सञ्चारमन्त्री जुयाः नेपाःया सञ्चारक्षेत्रया इतिहास बांलाक मसीकं हे रिजालं थ्व ज्या याःगु खः सा थ्व वय्कःया तःधंगु कमजोरी खः। तर सीकसीकं हे याःगु खः सा धाय् हे माली कि वय्कः जातिवादी सोचं ग्रस्त जुयाः छम्ह नेवाःया इतिहास म्हुनाः खय्ब्रम्हूयात न्ह्यःने हःगु खः।

पत्रकारतय्त संगठित याय्गु तातुनाः नेपालय् दकलय् न्हापां सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठया नेतृत्वय् २००८ सालय् 'नेपाल पत्रकार-संघ' नीस्वंगु खः। पत्रकारिता ब्वनीपिन्सं थ्व खँ स्यू छाय्धाःसा पत्रकारिताया हरेक विद्यार्थी ब्वनीगु ग्रीष्मबहादुर देवकोटाया 'नेपालको छापाखाना र पत्र-पत्रिकाको इतिहास' सफुतिइ थ्वखँ स्पष्टरूपं च्यातःगु दु (२०५१: १४९) । विसं २००९ बैशाख २८ गते आर्य समाज मन्दिर, भोताहिँतिइ जूगु थुगु संघया निकःगु सभां 'नेपालटुडे'या सम्पादक सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठयात हे सभापति ल्यल । संघया साधारण दुजःकथं गोविन्दभक्तजोशी, आशाराम शाक्य, रूद्रलाल मुलमी व पूर्णकाजीलिसं मेमेपिनिगु नां वयाच्वंगु दु । गोविन्दभक्त जोशी व रूद्रलाल मुलमीया बारे छुं खँ सीमदुनि सा देवकोटां पूर्णकाजी धकाःनां बियादीम्ह सम्भवतः नेपालभाषाया पत्रिका 'थौकन्हे'या सम्पादक पूर्णकाजी ताम्राकार जुइमाः^३ । छाय्धाःसा २००९ सालपाखे 'थौकन्हे' पत्रिकाया सम्पादक वय्कः हे खः । अथेहे, मेम्ह दुजः आशाराम शाक्य नेपालभाषाया नांदम्ह साहित्यकार लिसं बौद्धविद्वान जुयादी । सम्भवतः उबले वय्कः थः सम्पादक जुयाच्वंगु 'पासा'^४ पाक्षिक पत्रिकाया प्रतिनिधित्व यासें संघया दुजः जुयादीगु जुइमाः । लुमकेबहःजू, 'पासा' नेपालभाषाया न्हापांगु समाचारप्रधान पत्रिका खः (वज्राचार्य, १९२३: ८४) ।

श्रेष्ठया नेतृत्वय् नीस्वंगु नेपाल पत्रकार-संघया आज्जु खः - 'नेपाःया पत्रकारत व नेपाल पिनेया नेपाली पत्रकारतय्त संगठित यानाः इमित माःगु सुविधाया लागिं कुतः याय्गु व नेपाल पिनेया पत्रकारतलिसे स्वापू तयाः

नेपाःया श्रमजीवि पत्रकारतय्गु व समाचारपत्रतय्गु अधिकारया रक्षा याय्गु (देवकोटा, २०५१: १४९) । थुकथं स्वयंबले पत्रकार व प्रकाशनया अधिकारया रक्षा याय्गु पत्रकारतय्त संगठित याय्माः धइगु बिचाः वय्कःयाके उबले हे दु ।

थुगु संघं 'छापाखाना व प्रकाशन सम्बन्धी ऐनय् दुगु स्वतन्त्र पत्रकारिताय् अंकुश तइकथंया वाक्यांशया स्पष्ट व्याख्या याय्माःगु माग नं उबलेया गृहसचिवयात तःगु खः। उकिया स्पष्ट व्याख्या मजूसं नेपाःया शिशु-पत्रिकाया प्रगतिइ यक्व हे पंगः थनीगुलिं थुपिं दफाया स्पष्टीकरण जुइमाः धकाः २००९ फागुन २ गते माग न्ह्यब्वःगु खः (देवकोटा, २०५१: १४९-१५०) ।

वयां न्ह्यः उगु हे ऐनया विषयया तक्याः गृहसचिवयात समाचारपत्रय् सम्पादकया थाय्बाय् न्ह्यथनेमाःगु संसारय् गनं मदुगु व्यवस्था चीकेमाःगु, व्यंग्यचित्रयात नं सरकारं सहूलियत बीमाःगु, दण्ड व खुला कुनेगु थासय् दण्ड अथवा खुला कुनेगु धकाः च्यमाःगु, विद(ा)या दिनय् पर्चा वा अखबार तुरुन्त पिथने माःसा निगू प्रति लःल्हाय्गु थाय् व अथे लःल्हाःगु निस्सा काय्गु प्रबन्ध जुइमाःगु थेंजाःगु माग न्ह्यब्वय् धुंकूगु खः (देवकोटा, २०५१: १४९-१५०) ।

थुकथं संगठित रूपं पत्रकार व प्रकाशनया हकहितया लागिं पलाः न्ह्याकेधुंकूगु नेपाल पत्रकार-संघ छुं दँ लिपा निष्क्रिय जुल । तर विघटन जूगु मखु । लिपा वि सं २०१२ साल चैत १६ गते कृष्णप्रसाद उपाध्याय (भट्टराई)या नेतृत्वय् हानं नेपाल पत्रकार संघ नीस्वन । थुगु संघया उपसभापति फत्तेबहादुर सिंह जुयादिल । संघय् वय्कलं नेपालभाषां पिदनाच्वंगु न्हिपौ 'नेपालभाषा पत्रिका'या प्रतिनिधित्व यानादीगु खः। थ्व नं छता न्ह्यथनेबहगु खँ खः। उबले नेपालभाषाया पत्रकारिता गुलि प्रभावशाली जू धकाः थुकिं क्यं ।

थुकथं २००८ सालनिसं सुरु जूगु नेपाल पत्रकार-संघया इतिहासयात हुयाः २०१२ सालं नीस्वंगु संघया सभापति हे संस्थापक खः धकाः छगू तःधंगु पुचलं हे बय् बय् यानाच्वंगु दु । खजा सन्तनेता भट्टराई नं गुबले नं थःयात पत्रकार संघया संस्थापक धकाः दावी यानामदी ।

मेपिन्सं हे वय्कःयात संस्थापकया फेतां चिकुगु खः । उकिं थ्व मदुम्ह भट्टराई प्रतिया पूर्वाग्रह मखु । सुं नं व्यक्तिया कीर्ति व इतिहास म्हुनाछवय् दइमखु धकाः जक धयागु खः। यलया नांजाःगु आदर्श विद्या मन्दिर ब्वनेकूया संस्थापक नं जुयादीम्ह श्रेष्ठ लिपा पूर्णरूपं शिक्षा क्षेत्रय् सक्रिय जुयादिसैलि पत्रकारिता ख्यलय् थम्हं तयागु कीर्तियात वय्कः थम्हं हे नं उलेगु कुतः यानाम(दीगु खनेदु । वय्कः २०६० जेठ ९ गते क्यान्सर ल्वचं मदुगु खः ।

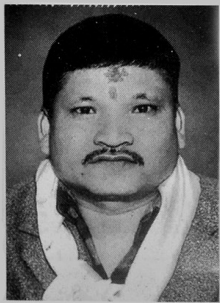
आःतक नं महासंघं थःगु वास्तविक संस्थापक सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ खः धइगु 'सत्य'यात सुचुका वयाच्वंगु दु । थ्व 'सत्य' छम्हसित जक सुचुकूगु मखु, महासंघं थःगु इतिहासयात हे म्हुनाछवःगु खः। 'सत्य'या सः सुनावने न्ह्यः हे भीसं 'सत्य'यात न्ह्यःने हय्माः । खजा थुखेपाखे छत्तिं हे कुतः मजूगु नं मखु । नेपाल पत्रकार महासंघया केन्द्रीय दुजः लक्की चौधरीं महासंघ दुने तःकःमछि हे थ्व खँ ल्हवनादीधुकूगु दु । तर वय्कःया सःयात कयाः छुं नं कथंया सुनुवाई जूगु मदुनि । अथेला पत्रकार महासंघया आःया नायः डा. महेन्द्र विष्टं थःगु

विद्यावारिधीया थेसिसय् हे श्रेष्ठ संघ नीस्वंगु खँ च्वया(दीगु दु धइगु न्यनेदु । अयून् वय्कलं व्यवहारय् धाःसा श्रेष्ठयात संस्थापककथं नालेफयाच्वंगु मदु । नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं नं थीथी तह व माध्यमं थ्व विषययात ल्हवनावयाच्वंगु दु । दबूया यल कचां वंगु पोहेलाथ्व १४ खुनु यलय् छगू बिचाःमुंज्याया ग्वसाः नं ग्वःगु खः गुकिइ महासंघया केन्द्रीय दुजः चौधरी लिसें श्रेष्ठया म्थ्याय् सुजिता मानन्धरं वय्कःयाबारे न्वंवानादीगु खः। नेपाःया पत्रकारतय् संगठित याय्गु व इमिगु हकअधिकारया लागिं ल्वाय्गु नितिं दकलय् न्हापां नेतृत्व कयादीम्ह सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठया योगदानयात सकसिया न्ह्यःने ब्वय्हय्त थज्याःगु कुतः मदिक न्ह्याका वने माःगु दु ।

ग्वाहालिज्वलः - कायस्थ, छत्रबहादुर, १९२७, नेपाल संस्कृति : सामान्यज्ञान । यल : 'नेपाल संस्कृति' लय्पौ देवकोटा, ग्रीष्मबहादुर, २०५१, नेपालको छापाखाना र पत्र-पत्रिकाको इतिहास । काठमाडौं : साभाप्रकाशन वज्राचार्य, फणिन्द्ररत्न (मुंम्ह), १९२३, म्हसीकाधलः (नेपालभाषा साहित्यख्यलय् योगदानदुपिनिगु) । यँ : नेपालभाषा एकेदमि

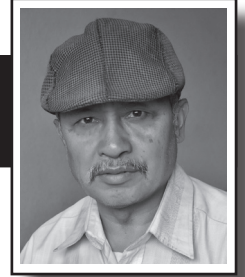
नेवा पत्रकार राष्ट्रिय दबू निक्वगु केन्द्रीय महा-अधिवेशन सुथा लायमा धका भित्तुना देखाना च्वना

सामाखुसी (लाब-भू) का.म.न.पा.
२५ वडाय्
च्वंगु श्री दक्षिणकाली मां या गण या
देगः दयेकाः दिइम्ह
मदुम्ह मचाकाजी महर्जन

कान्छीमाया महर्जन
तथा
दक्षिणकालि परिवार
९८५१०५३६५६

पत्रिका व पत्रकार दबू

- नातिकाजी महर्जन

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू नीस्वंगु नं मचाय्क हे प्यदँ क्यने धुंकल । केन्द्रलगायत जिल्लाजिल्लां गच्छे अनुसारं थःथगु कार्ययोजना कथं ज्या क्वचाकेधुंकूगु दु । नापनापं अधिवेशन क्वचायके धुंकल । थ्व फुक्क थःथगु पाःलाःया कर्तव्य खः ।

गैरनेवाःतय्सं थीथी पत्रकारिताया संघसंस्था चाय्के थें भीसं नं लिपा हे लाःसां पत्रकारतय् संस्था चाय्के धुनागु दु । आः तिनि भीसं धाय्माःगु, याय्माःगु खँत पत्रिकायामार्फत प्वंके दत । थथे तप्यंक भीगु समस्या पत्रिकाया माध्यमं प्रवाह याय्खं सां तबि नं भीगु समस्या ज्यंके मफुनि । अथे धैगु नेवातय्गु शैक्षिक, सांस्कृतिक (नखः-चखः), लजगाः, कृषि, इतिहास, परम्परा व राजनीतिक मुद्दा छुं नं समस्या समाधान याय्फुगु मखु । थ्व फुक्क भी इमान्दार व स्वभा जुयाः खः । आः सुंक च्वनाः मजिल, जागरुक जुइमाल । समस्याया मुद्दा त्याके गु लँय न्ह्यज्याय्माल ।

गैरनेवाःतय्सं स्वनिगलं पिने च्वनाः बुलुहुं थःगु समस्या ज्यंकेगु यानाहय्धुंकल । स्वनिगलय् दुने च्वनाः भीसं थःगु समस्या ज्यंकेत सुपः छपु हे चीकेफुगु मखु । पत्रकारया

संस्था बल्लाकाः इलेक्ट्रोनिक व पेपर मिडियापाखें तप्यंक हे च्वय् न्ह्यथनागु थीथी कथंया समस्या ज्यंकेगु लँय धिसिलाक्क न्ह्यज्याय्माल ।

खय्त ला वाःपौ, लय्पौ व न्हिपौ थीथी टायब्लोइड पत्रिकात पिहांमवःगु ला मखु । अय्सां तबि सरकारया ज्याकुथी च्वपिं उच्चपदया कर्मचारीतय्सं बःचाधंगु पत्रिकाया सः मताः थे च्वं, वास्ता मयाः थें च्वं । अथे जूगुलिं इलेक्ट्रोनिक मिडिया नं तःधंकेगु व पेपर मिडियायात नं ब्रोडशीटय् यंकेगु कुतः याय्माल । अले तिनि सकल सरकारी कर्मचारी व प्रशासनं न्ह्यलं चाय् की । थ्व ज्याय् सकल नेवाः पत्रकार लिसें नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं थःगु पलाः धिसिलाकाः न्ह्यज्याय्माल । थुकिं सकल नेवाः ह्यमि, उद्योगपति, बुद्धिजीवी लिसें नेवाः पत्रकार स्वयमयात नं तबिः बी धैगु भलसा काय् । ब्रोडशीट पत्रिका पिकाय्त उलि थाकु थें जितः मताः । ज्या याय् न्ह्यापिनिगु टिम (पासापिं) तयार जुल धाःसा, आर्थिक स्रोत मुन धाःसा छु थाकु धकाः ? सहकारीया रुपय् म्हातिं द्वःबद्वः, न्याद्वः-भ्रिद्वः ध्यबा मुनाः सच्छि-निसःम्ह मुन धाःसा नीगू लख (२०,००,०००) ति ध्यबा

आः तिनि भीसं धाय्माःगु, याय्माःगु खँत पत्रिकायामार्फत प्वंके दत । थथे तप्यंक भीगु समस्या पत्रिकाया माध्यमं प्रवाह याय्खं सां तबि नं भीगु समस्या ज्यंके मफुनि । अथे धैगु नेवातय्गु शैक्षिक, सांस्कृतिक (नखः-चखः), लजगाः, कृषि, इतिहास, परम्परा व राजनीतिक मुद्दा छुं नं समस्या समाधान याय्फुगु मखु ।

दत धाःसा छुं ईया दुने हे पत्रिका पिकाय्फै । नेवाःतय्सं ब्रोडशीट पत्रिका पिकाय्फत धाःसा उकिं नेवाः पत्रकारत व नेपालय् च्वपिं सम्पूर्ण नेवाःतय्गु छयं धस्वाकी । आर्थिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक, राजनीतिक, ऐतिहासिक क्रान्ति बलनी । न्ह्यागु ज्याखँय् नं सुथांलाक्क पलाः न्ह्याके फै । थ्व फुक्क सफल जुइगु धैगु हे सकल नेवाःत व नेवाः पत्रकारत सफल जुइगु खः ।

(चमि वरिष्ठ फोटो पत्रकार जुयादी)

नयाँ बजार मल्टी मेन्यू

राजु
९८५१०२०८७६

धारा गल्ली नयाँ बजार
फोन नं. ८३६१३७२

सर्वज्ञ
९८५१०२६५४५

मेन्यूमेनेजर: ८८५१०५३२२३

डिजे हल, स्नायक्स हल तथा डिनर हलको छुट्टै ब्यबस्था भएको
शुभविवाह, ब्रतवन्ध, अन्नप्राशन, भिमरथारौहण तथा सभा समारोह
सेमिनार, नेवा: भव्य एवं विविध कार्यक्रमको लागि हार्दिक स्वागत

पार्किङ NO PROBLEM

नेपालभाषाय् अनलाइन पत्रकारिता

- अस्मीत मल्ल

न्त्यखँ

छापा पत्रकारिता, रेडियो व टेलिभिजनया प्रसारण पत्रकारिता लिपा मेगु माध्यम कथं पत्रकारिता क्षेत्रय् पिज्वःगु माध्यम खः - अनलाइन पत्रकारिता । पत्रकारिताया विकासक्रमय् दकलय् न्हूगु माध्यम जूसां अनलाइन पत्रकारिता यक्व कम इलय् हे छगू सशक्त माध्यम कथं हलिन्यंक व्यापक जुइधुंकूगु दु । हलिन्यंक इन्टरनेट व प्रविधीया विकास जूलिसे थुकथ अनलाइन पत्रकारिताया नं व्यापकता जूगु खः । अनलाइन पत्रकारिता, डिजिटल पत्रकारिता वा ई-पत्रकारिता कम इलय् हे छगू सशक्त माध्यम जुइफुगु कारण धइगु थुकी छुं नं घटनाया बुखँ तत्काल हे पाठकतय् न्हयने न्हयब्वय् फुगुलिं हे खः । अझ छापा, रेडियो व टेलिभिजनय् दुगु सकतां ज्वलंत अनलाइनय् हे टेक्स्ट, ग्राफिक्स, अडियो, भिडियो व एनिमेशनया मार्फत दुध्याके फुगुलिं अनलाइन पत्रकारिता मेगू माध्यमस्वयां तब्या जुया वनाच्चंगु दु ।

सन् १९९२स जक संयुक्त राज्य अमेरिकाय् 'सिकागो ट्रिब्युन' मार्फत शुरु जूगु अनलाइन पत्रकारिता नेपालय् दकलय् न्हापां 'दि काठमाडौं पोष्ट' युनिभर्सिटि अफ इलिनोइया वेबसाइटय् पत्रिकाया बुखँ तयाः शुरु याःगु खः । सन् १९९५ सेप्टेम्बर १ तारिख खुनुनिसें हे अप्लोड याय्गु शुरु जूगु खःसां थुकिया आधिकारिक घोषणा धाःसा सेप्टेम्बर ७य् जक जूगु खः । थ्व एशियाया हे दकलय् न्हापांगु अनलाइन पत्रकारिता खः । तर थःगु हे डोमेन नां तयाः शुरु जूगु नेपाःया दकलय् न्हापांगु

अनलाइन पत्रिका धाःसा 'हिमाल साउथ एसिया'या हिमालसाउथएसिया डट कम (आः डोमेन नां हिलाः हिमालम्याग डट कम) खः । थुगु वेबसाइट सन् १९९७स सुरु जूगु खः । मर्कन्टाइल सन् १९९८स साउथ-एसिया डट कम चाय्काः न्हयगू न्हिपौ व वाःपौ थुगु वेबसाइटय् दुध्याकेगु शुरु याःगु खः । लिपा मर्कन्टाइल हे १९९९स नेपालन्यूज डट कम चाय्काः न्हिपौ व वाःपौ जक अप्लोड मयासें थःपिसं हे रिपोर्टिड यानाः बुखँ तय्गु नं शुरु यात । वया नापं न्हापा सउथ-एसिया डट कमय् तयाच्चंगु न्हिपौ व वाःपौ नेपालन्यूज हे अप्लोड याय्गु सुरु यात ।

नेपालभाषा अनलाइन पत्रकारिताया सुरुवात देसय् अनलाइन पत्रकारिताया विकास याय्त महत्वपूर्ण माध्यम कथं सुरु जूगु नेपालन्यूज डट कमपाखें हे नेपालभाषाया अनलाइन पत्रकारिता नं सुरु जूगु खनेदु । सन् २००० जुन १२ तारिख खुनु मर्कन्टाइल कम्युनिके शन प्रा. लि. व अर्थ पिथना प्रकाशन प्रा. लि. दथुइ जूगु सम्झौता कथं नेपालभाषाया न्हिपौ सन्ध्या टाइम्स उगु वेबसाइटय् न्हियान्हिथं अप्लोड याय्गु सुरु जुल । निगू संचारगृह दथुइ जुन १२ तारिख खुनु सम्झौता जूसां जुन ९ तारिख निसें हे नेपालन्यूज डट कमय् सन्ध्या टाइम्सया बुखँ ट्रायल भर्सन कथं अप्लोड जूगु खः ।

सन् २००७ तक सन्ध्या टाइम्स नेपालन्यूजय् ब्वनेफइगु सुविधा दुगु खःसा लिपा सन्ध्या टाइम्स नेवाः डट कम व नेवाः नेपा डट कम धकाः थःगु हे डोमेनय् वेब साइट चाय्काः उकी अप्लोड याय्गु ज्या जूगु खः । आः धाःसा

निक्कःगु तःमुँज्या लुमन्तिपौ

नेपालन्यूज डट कम, सन्ध्या टाइम्स नेवा: डट कम व नेवा: नेपा डट कम फुक्कं बन्द जुइधुंकल ।

अथेहे, सन् २००१स सुरु जूगु ज्वजलपा डट कमय् नेवा: ख्य:या बुखँ व च्वसुत दुध्याकेगु ज्या जूगु ख: । उगु इलय् अमेरिकाय् दीम्ह सम्पूर्ण प्रजापति व नेपालय् दीम्ह सुभाषराम प्रजापतिं थुगु वेबसाइट शुरु याना(दीगु ख: । नेवा: संस्कार, संस्कृति, जात्रा, परम्परा आदि दया विषययात हलिन्यंक च्यूता: अप्वय्केगु ता: तया: अंग्रेजी भाषाया माध्यमं शुरु जूगु थुगु वेबसाइटय् 'फोरम' धा:गु सेक्शनय् नेवा: ख्य:या गतिविधि व 'आर्टिकल' सेक्शनय् अंग्रेजी, खँय् व नेवा: भासं च्वसुत दुध्याकेगु शुरु या:गु ख: । थुगु हे वेबसाइटय् नेपालभाषाया छाप पत्रिकात नं दुध्याकेगु ज्या जूगु ख: । मध्यपुर बा:छिपौ, नेपा: स: वा:पौ, लकस वा:पौ, ज्यापु पौ, थेमृड, वन्दना स्वलापौ आदि ज्वजलपा नानलाइन पाठकतय्त छगू हे वेबसाइटं थीथी नेपालभाषाया छाप पत्रिकात ब्वनेगु ह्वता: चुलाकाब्यूगु ख: ।

नेपालभाषाया अनलाइन पत्रकारिताया ख्यलय् छगू महत्वपूर्ण योगदान धा:सा नेवा: पोष्ट डट कम डट एनपिया शुरुवात लिपा जुल । पत्रकार उमेश श्रेष्ठया कुतलय् सन् २००४ मे ३१ तारिखनिसें थुगु वेबसाइट शुरु जूगु ख: । मुक्क नेपालभाषाया माध्यमं अनलाइन पत्रकारिताया निंतिं थ:गु हे डोमेनय् चाय्कूगु वेबसाइट थ्वहे न्हापांगु खत । नेपालभाषा पत्रकारितायात नं इन्टरनेटया त:जिगु संजालय् दुत्यंका: हलिन्यंक च्वपिं नेवा:तय्त थ:गु हे भासं इन्टरनेटय् बुखँ ब्वनेगु प्या:चा: लंकेत कुत: कथं २०६१ साल जेठ १८या हाकूगु न्हिनिसें थुगु वेबसाइट शुरु जूगु ख: । थुकी बुखँ, च्वसु, साहित्य, कला नापं नेवा:म्येत नं दुध्याकल । तर उगु इलय् नेपालभाषाया रिडरत तस्कं म्हो जक जूगुलिं सन् २००६स थुगु वेबसाइट बन्द जुल । निदँ तक न्ह्या:गु थुगु वेबसाइट उगु इलय् हलिंया थीथी देशय् च्वपिं नेवा:तय् निंतिं नेवा: भासं हे बुखँ, च्वसु, कला, सहित्य आदि विषय ब्वनेदइगु स्रोत जुयाब्यूगु ख: ।

नेवा: पोष्ट बन्द जूगु स्वदँ लिपा नेवा: भाय्या अनलाइन पत्रकारिताया प्या:चा: लंकेत नेपालमण्डल डट कमया

नामं न्हू वेबसाइट चाल । सन् २००७य् थुगु वेब साइटया सफ्ट लञ्च जुया: छुं छुं बुखँत दुध्याकेगु सुरु जूगु ख:सां नं सन् २००९ जनवरी ३१ श्रीपञ्चमीनिसें आधिकारीक रुपं शुरु जूगु थुगु वेबसाइटं म्हो इलय् हे व्यापकता काल । हलिन्यंकया सच्चिं मल्याक देसय् च्वपिन्सं स्वयंगु यानाच्वंगु थुगु साइट उबले नेपा:, अमेरीका, बेलायत व चीनय् च्वनाच्वपिं च्याम्ह ल्याय्म्ह-ल्यासेतय् छगू पुच:या सक्रियताय् संचालनय् व:गु ख: । नेवा:ख्य:या नापं देय् दुने व पिनेया सकतां ज्वलंत नेवा: भासं ब्वनेफइकथं उगु वेबसाइटय् बुखँ, च्वसु, किपा जक मखसें अडियो व भिडियो पोष्ट तकं तया: न्ह्यावन । 'आ:या बुखँ आ: हे ' व 'सकतां नेपालभासं' धइगु नारा बिया: न्ह्या:गु थुगु वेबसाइटं थीथी इलय् लाइभ टेक्स्ट, अडियो व भिडियो प्रसारण याना: पाठक, श्रोता व दर्शकतय् न्ह्य:ने थ्यंकेगु ज्या या:गु ख: । थुगु वेबसाइटय् नं थीथी नेपालभाषाया छाप पत्रिकायात नं दुध्याकल ।

नेपाल संवत्या क्यालेण्डर तकं दुध्याकात:गु थुगु वेबसाइटं नेपाल संवत् प्रवर्द्धन याय्त महत्वपूर्ण भूमिका म्हितगुलिं ने.स. १९३९स शंखधर सिरपां तकं छाया पिल । अथेहे दक्षिण एशिया व एशिया प्यासिफिक क्षेत्रय् 'विकासया निंतिं समावेशी डिजिटल मिडिया'या निंतिं बिइगु 'मन्थन अवार्ड - २०१२'य् नेपालमण्डल डट कमयात ई-लोकलाइजेशन विधाय् 'स्पेशल मेन्शन' सिरपा ला:गु ख: । थुगु वेबसाइटय् नीद्वलं मल्याक बुखँ, च्वसु व ब्लगत आर्काइभय् दु । नेपालभाषाया वेबसाइटय् थुलिया ल्याखय् बुखँ, च्वसु व ब्लगत दुगु थ्वहे छगू जक वेबसाइट ख: ।

वंगु दच्छि न्ह्य: जक नेवा: अनलाइन न्यूज डट कम मेगु नेवा: अनलाइन पत्रिका कथं पिलूवल । नेपालभाषा ख्यलय् जुयाच्वपिं थीथी व्यक्तित्वतय् पहलय् थुगु वेबसाइट शुरु जूगु ख: । सन् २०१५ मार्च २१ तारिखय् शुरु जूगु उगु वेबसाइटं नं नेवा:ख्य: नापं देय् दुने व पिने या बुखँ व च्वसुत दुध्याका: संचालन यानाच्वंगु जुल । वंगु ने.सं १९३६या न्हूदँय् जक हानं मेगू नेवा: भाय्या वेबसाइट नं संचालनय् व:गु दु । नेवा: दबू डट कम नांया उगु वेबसाइट वेलटेक प्रा. लिं. सञ्चालय् ह:गु ख: । उगु

वेबसाइटय् विशेषयाना: नेवा:ख्य:या बुखँ व फिचर न्यूज व च्वसुत दुध्याकेगु यानाच्वंगु जुल । थुकथं हे आ: संचालनय् दुगु मेगु नेपालभाषाया अनलाइन पत्रिका धइगु नेवा: न्यूज डट कम ख: । थुपिं नापनापं बहुभाषिक वेबपत्रिका इन्फोनेपाल डट नेट व ईसमता डट कमय् नं नेवा:भासं बुखँ व च्वसुत दुध्याका: न्ह्यानाच्वंगु दु । डाटा रिसर्च एण्ड एनालाइसिस सेन्टर प्रा. लि. इन्फोनेपाल डट कम व संवाद सञ्चार सहकारी संस्था लिमिटेड ईसमता न्ह्याकाच्वंगु दु ।

थ्व नापं थीथी इलय् थीथी व्यक्तित्वतय्सं थ:थ:गु कुतलय् नेवा: भासं बलगत च्वय्गु यानातुं च्वंगु हे जुल । अथेहे नेवा:तय् थीथी संघसंस्थातय्सं थ:थ:गु वेबसाइट चाय्का: उकी हे छुं छुं बुखँ व च्वसुत दुध्याकेगु यानाच्वंगु नं जु हे जुल ।

अनलाइन पत्रकारिताया हाथ्या

प्रविधिया विकास लिसें इन्टरनेटय् पहुँच नेपा: दुने नं चकना वयाच्वंगु दु । नेपा:या कुल जनसंख्याया स्वब्व मध्ये छब्वया दथुइ इन्टरनेटया पहुँच दय्धुकल । थुकिया ल्याखं नेपालय् अनलाइन पत्रकारिताया व्यापकता नं तब्या: जुया वनाच्वंगु दु । नेवा: पत्रकारिता क्षेत्रय् नं अनलाइन पत्रकारिताया व्यापकता उकथं हे तब्याना वनाच्वंगु खनेदु । तर, नेपालभाषाया मेमेगु माध्यमया पत्रकारिता थें नेपालभाषाया अनलाइन पत्रकारिता नं अभ् मिसन पत्रकारिताया हे निरन्तरता कथं न्ह्यां वनाच्वंगु दु । कम लगानीइ हे संचालन जुइफुसां नेपालभाषाया अनलाइन पत्रकारिता अभ् नं व्यावसायिक जुइ फयाच्वंगु मदुनि । व्यावसायिक मज्गुलिं हे अनलाइन पत्रिकात गुलिं बन्द जुइमा:गु अवस्था दु सा गुलिं सिधिल अवस्थाय् लानाच्वंगु दु । प्रविधिया विकासक्रमयात स्वय्गु ख: सा अनलाइन पत्रकारिता वइगु दिनय् अभ् व्यापक व तब्या जुयावनीगु

निश्चित दु । उकिं नेवा: अनलाइन पत्रकारिताया माध्यमं नेवा:भाय्, संस्कृति व मुक्कं नेवा: पहिचानया खँयात व्यापकता बीत तिव: बी । मात्र भीसं न्हूगु प्रविधि, प्राविधिक खँ नापं नेपालभाषाया अनलाइन पत्रक(रितायात व्यावसायिक याना यंकेमा:गु दु ।

प्यदँ न्हय: पिलुव:गु नेवा: पत्रकारतय्गु
राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय
दबूया वइगु दिनय् जुइगु प्रत्येक ज्यां
समाजय् भिंगु लिचव: लायेमा । दबूया
निक्व:गु त:मुँज्या ऋ:ऋ: धायेमा ।

भिन्तुना

चल्खु ऋण मंका: धुकू
चल्खु यल

भिन्तुना ! भिन्तुना ! !

ऐतिहासिक नगर किपुलिइ जूवनाच्वंगु नेवा: पत्रकारतय्गु
राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या
त:जिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
निर्ति योगदान याये फयेमा धका: भिन्तुना देछायाच्वना ।

बाघभैरव वचत तथा ऋण सहकारी सं. लि.
नयाँबजार, कीर्तिपुर-१७ फोन नं. ४३३३९२८, ४३३०२३६

हलिन्यंक सक्रिय नेवाः पत्रकारतय्गु
राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया
निक्वःगु तःमुँज्या ऋःऋः
घायेक क्वचाय्मा ।

सविन श्रेष्ठ
अध्यक्ष
ललितपुर उद्योग वाणिज्य संघ
मंगः, यल ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया
निक्वःगु तःमुँज्या तातुनाकथं पूवनेमा धकाः
भित्तुना देछायात्त्वना ।

कृष्णप्रसाद नेपाल
अध्यक्ष
नेपाल मदिरा ब्यवसायी महासंघ

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू

भावी योजना

- श्रीकृष्ण महर्जन

नेपाःया राजनीतिइ वःगु हिउपाः नापनापं समाजय् नं मद्दिक हिउपाः वयाच्वंगु दु । राजनीतिक हिउपाःया हुनिं हे थौं प्रेस स्वतन्त्रता दयाच्वंगु खः । प्रेस स्वतन्त्रताया हुनिं थौं मनूतय्गु जनजीवनय् तःधंगु हिउपाः वयाच्वंगु दु । म्हिगः नेवाःभासं छुं नं चव्य् मदुगु ई खःसा थौं नेवाःभासं चव्य् दु, नेवाःभासं पत्रकारिता याय् दु । थःगु नुगःया खँ चव्य्गु, न्वंवाय्गु अले छुं नं कथंया घटनायात कयाः समाचार चव्य्गु अधिकार नं राजनीतिक अधिकार नापनापं हे वःगु खः ।

२०६२-०६३ सालया शान्तिपूर्ण जनक्रान्ति नापनापं वःगु सशक्त विषय समावेशी व पहिचानया मुद्दा खः । राजनीतिक क्रान्ति पुरा जुयाः जनता स्वयं हे राष्ट्रपति जुइगु अवस्था ब्वलंगु खःसा अनं लिपा वइगु धइगु पहिचान व समावेशी समानुपातिक, भाषिक अधिकारया खँ अवश्य नं खः । पहिचानया मुद्दा व समानुपातिक समावेशीनिसं भाषिक अधिकारया सवालयात कयाः न्हापांगु संविधानसभाया चुनावया इलनिसं सशक्त रुपं पिहांवःगु खः । राज्य बहिष्करणय् लाकातःपिं आदिवासी जनजातिनिसं उत्पीडनय् लानाच्वंगु समुदायपाखें ल्ह्वानाच्वंगु पहिचानया मुद्दा, समानुपातिक समावेशीया मुद्दा अले भाषिक समानताया मुद्दायात न्हापांगु संविधानसभाया अन्तिम इलय् वयाः छगू कथं ततःधंगु संचार माध्यमतपाखें अघोषित रुपं हे बहिष्कार याय्गु ज्या यात ।

तःताजि भाषा, तःताजि संस्कृति, तःताजि धर्म दुगु नेपाःया चित्रण ततःधंगु संचार माध्यमपाखें छगू जक जाती, छगू जक भाषा, छगू जक संस्कृतियात न्हयब्वय्गु यात । अले नेवाः, आदिवासी जनजाति, मधेसी नापं बहुसंख्यक जनताया भावनायात कःघाःना पत्रकारिता याना वनेमाः अले उकिया नितिं पत्रकारत छप्पं जुया वनेमाः धकाः धैगु बिचालं आः वयाः गाक्कं हा काय्

धुंकूगु दु । न्हापांगु संविधानसभाया अन्तिम इलय् छगू कथं पहिचान, संघीयता, धर्म निरपेक्षता, भाषिक समानताया मुद्दाया पक्षय् नेवाः पत्रकारत दु धइगु सन्देश वीगु नितिं सतकय् क्वहांवय्गु कथं करिव छगू दर्जन जिल्लाया नेवाः पत्रकारत मुना न्हापांगु राष्ट्रिय सम्मेलन यानागु खः । संघर्षया रुपय् हे नेपाल संवत् १९३२ चिल्लागा दशमी २०६८ चैत्र ४ गते तःजिक राष्ट्रिय भेला येँय् याना नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू नीस्वंगु खः । अनं लिपा लगातार रुपं थीथी जिल्लाय् कचा दय्केगु ज्या जूगु खःसा नेवाः पत्रकारत नं थःपनिगु समुदायया खँ ज्वना संगठित जुया वल धकाः सन्देश वीगु ज्या अबले जूगु खः ।

नेवाः पत्रकारत संगठित जूगुलिं नेपाःया आदिवासी जनजातिनिसं नेवाः ख्यलय् नं छगू कथं न्हूगु तरंग वल । विशेषयानाः युवा पत्रकारत संगठित जुया वनेगु भूवलय् जिल्ला कचात दय्का वनेगु ज्या जूगु खः सा रोल्पाया नेवाः पत्रकारया घाःयात येँय् च्वंम्ह नेवाः पत्रकार थुइकेगु, कन्चनपुरया नेवाः पत्रकारया भावनायात येँय् च्वंम्ह नेवाः पत्रकार थुइकेगु वातावरण बुलुहुं बुलुहुं ब्वलना वयाच्वंगु दु ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्कःगु सम्मेलन अर्थात तःमुँज्यातक थ्यंगु अवस्थाय् करिव निगू दर्जन जिल्लाय् नेवाः पत्रकारत संगठित याय्त् सफल जूगु दु । अले वइगु नेपाल संवत् १९९६ चौलागा पारु शनिवाः, बैशाख १९ गते लोकतन्त्र दिवसया दिनय् जूवनाच्वंगु निक्कःगु तःमुँज्याय् निगू दर्जन मल्याक जिल्लाया नेवाः पत्रकारतय्सं सहभागीता क्यनाच्वंगु दु । देय्न्यंकया नेवाः पत्रकारत संगठित याय्फुगु धइगु हे नेवाः समाज जक मखु समग्र नेपाःया नितिं हे छगू कथं बांलाःगु ज्या खः ।

आदिवासी जनजाति पत्रकार संघ अनिजयात आदिवासी

निक्कःगु तःमुँज्या लुमन्तिपौ

जनजाति पत्रकार महासंघ फोनिज दय्केगु निति नेतृत्वदायी भूमिका म्हितूगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें नेवा: पत्रकारतय्त संगठित याय्गु नापनापं नेवा: मुद्दायात ल्हवनेगु व नेवा: समाजय् ब्वलनाच्वंगु समस्यात पितहय्गु व नेवा:तय्त सचेत यानावनेगु ज्या नं अवश्य म्हिताच्वंगु दु । थुगुसी निक्व:गु त:मुँज्या जूवनाच्वंगु अवस्थाय् आ: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें अभ् प्रभावकारी कथंया भूमिका म्हितेमा:गु दु । संविधानसभापाखें जारी या:गु न्हू संविधान वास्तवय् प्रेस मैत्री जूगु मदु । संविधानया धारा १९य् संचारया हकय् प्रदेशया सीमा, जाती भाषाया अधिकारनिसें समुदायया हक अधिकारया सवालयात कया: च्वल धा:सा कानुन दय्का: कारवाही याय्फइकथंया भाषा छ्यलात:गु दु । उकिं प्रेसया पूर्ण स्वतन्त्रताया वकालत याइपिं सुं नं मनुखं जारी जूगु संविधान प्रेस मैत्री संविधान धका: धाय् फइगु अवस्था मदु । तर नं थीथी पत्रकारतय्गु संगठनं धयाच्वंगु अवस्था मदु । उकिया मूल कारण धइगु राज(नीतिक पार्टी नाप लिक्क ला:गुलि हे ख: । तर नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू थें जा:गु संगठनं धा:सा जारी जूगु संविधान प्रेस मैत्री मजू धका: धाय्मा:गु ई व:गु दु । अथे हे संविधान जारी जूगुयात नेपा:या आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित नापं उत्पीडित समुदायपाखें थ:पिनिगु निति व:गु संविधान धका: स्वीकार याय् मफयाच्वंगु खँयात नं पितहय्गु ज्या नेवा: पत्रकारतय्सं याय्मा:गु अवस्था दु ।

थौं समावेशी संचार नीतिया खँ वयाच्वंगु दु सा समाचार डेष्कय् थीथी जातीया पत्रकारत दुथ्याकेवं संचार समावेशी जुइ धका: गुगु कथं पत्रकारिता ख्यलय् नेतृत्व यानाच्वपिन्सं ताय्काच्वंगु दु, व वास्तवय् समावेशीताया सवालय् छुं छुं ख: तर पूर्ण मखु । जब तक राज्य हे थीथी मातृभाषां पत्रपत्रिका पिकाय्गुनिसें रेडियो, टेलिभिजनय् प्रसारण याय्गु अले अनलाईन संचालन याय्गु ज्या नीति हे दय्का: याइमखु, अबलेतक समावेशी संचार नीति जुइमखु धका: खँ ल्हवनेगु ज्या हे नेवा: पत्रकारतय्सं याय्मा:गु आवश्यकता दु ।

नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक नाय: कृष्णप्रसाद भट्टराई धका: घोषणा यानात:गु अवस्थाय् आ: न्हूगु अध्ययनपाखें सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक धका: खँ पिहां वय्धुंकूगु अवस्थाय् संस्थापक नाय:या बारे मा:कथंया अनुसन्धान याना: वास्तविकता पितहय्मा:गु व इतिहासयात फातापुइके दइमखु धका: स: तय्गु ज्या स्वयं नेवा: पत्रकारतय्गु मंका:गु संगठनया ल्याखं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें

याय्मा:गु अवस्था दु ।

नेपा:या मातृभाषाया पत्रकारिता सुरु यानादीम्ह धर्मादित्य धर्माचार्य ख: सा वय्क:यात नेपा:या न्हापांम्ह मातृभाषा पत्रकार धका: घोषणा याकेगु थें जा:गु ज्याया निति नं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें नेतृत्वदायी भूमिका म्हिते मा:गु अवस्था दु ।

नीजि क्षेत्रं मातृभाषां पिथनाच्वंगु थीथी पत्रपत्रिका, संचालन यानाच्वंगु एफ. एम., टेलिभिजननिसें अनलाईन तकया समस्यात कया नं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें मा:गु थासय् स: तय्गु नापं मा:गु सुविधाया निति राज्ययात दबाव बीगु ज्या तकं याय्गु नीति ज्वना: न्ह्यांवनेमा: ।

नेपा: सरकार धइगु नेपा:या फुक्कसिगु ख: । अले नेपाल सरकारं थीथी पत्रकारतय्गु संगठनयात आर्थिक रुपं ग्वाहालि याना वयाच्वंगु दु सा नेवा: पत्रकारतय्सं मा:गु कथंया ग्वाहालि काय्गु ज्या जुयाच्वंगु खनेमदु । अले राज्यया थीथी निकायतलिसें नं समन्वय याना वनेगु ज्या नेवा: पत्रकारतय्सं गुलि याय्मा:गु ख:, उलि जुयाच्वंगु मदु । उकिं आ:या नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू धइगु राज्य लिसें राज्यया थीथी अंगनाप नं समन्वय याना: व इमिगु हे ग्वाहालि कया: न्ह्यांवनेगु कथंया नीति दय्का वने मा:गु आवश्यकता दु ।

छुंछे नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूयात संस्थागत रुपं सुदृढ याना: फुक्क जिल्लाय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया कचा नीस्वनेमा:गु अवस्था दु सा मेछे नेवा: समुदाय दुने नं थीथी जाती दुगु ल्याखं उगु जातीइ दुने नं पत्रकारत तयार याय्गु अले दुपिं पत्रकारतय्गु क्षमता अप्वय्केगु ज्या नं याय्मा:गु अवस्था दु ।

नेवा: मुद्दायात न्हय:ने यंकेत, नेवा:तय्गु गतिविधियात प्रचार प्रसार याय्त, नेवा: पत्रकारतय्गु हक अधिकार सुनिश्चित याय्त, नेवा:तय्गु पहुँच थ्यंकेत अले सकल नेवा: पत्रकारत मंका: कथं न्ह्यांवनेगु नीति थौंया आवश्यकता ख: ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या थज्व:गु विषययात कया: स्पष्ट जुया: उत्पीडनया ल्याखं समानता दुगु आदिवासी जनजाति पत्रकारत, दलित पत्रकार, मधेसी पत्रकारत नाप जाना: मंका: कथं दबाव बीगु अले नेवा: पत्रकारतय्त वइगु समस्या ज्यंकेगु नाप नापं नेवा: समाज लिसें समग्र नेपा:या हे विकासया निति संचार जगतपाखें भुमिका म्हितेगु ज्या नेवा: पत्रकारत व नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें याय्मा:गु आवश्यकता दु ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया
निक्वःगु तःमुँज्या ऋःऋः
धाय्क ववचाय्मा । समाजया
विकासया नितिं नेवाः पत्रकारतय्गु
योगदान सकलसिनं अनुभव याय्
दय्मा धकाः भित्तुनात्तवना ।

भरतमणि पाण्डे
कार्यकारी प्रमुख

ललितपुर उप-महानगरपालिका

पूत्त, यल

छापां रेडियो अले टेलिभिजनं

अनलाइनतक थ्यंगु नेवा: सञ्चार ख्य:

- विजयरत्न असंबरे

थौं सञ्चारया ख्य: तसकं तब्या जुइ धुंकल । म्हिग:तक अथे मखु । छापा माध्यमया खँल्हाय्गु ख:सा सच्छिर्दँसिबे न्ह्य: थन छग:छग: आख: थाय्गु गिद्धे प्रेस दुहांव:गु ख: । तर आ: वया: अफसेट प्रविधीया अत्याधुनिक छपाई प्रविधीं थाय् काय्धुंकल । म्हिग: टेलिभिजन धइगु छु ख: धइगु तकं स्यूपिं मदु । तर आ: वया: छँखा पत्तिकं टेलिभिजन मदय्कं मगा:गु वस्तु जुइधुंकल । न्हापा जूसा नेपालय् नेपाल टेलिभिजन छगू जक दुगु ख: । तर आ: वया: थ्व ल्या: नं अप्पया: निगू दर्जनं मल्याकक टेलिभिजन च्यानलत दय्धुंकल सा मेगु नं यक्व च्यानल पिलू वइगु अवस्थाय् थ्यनाच्चंगु दु । भीगु मांभाय् ने पालभाषाया टिभी च्यानल 'नेपालमण्डल टेलिभिजन' थौं भी दथुइ प्रसारण जुयाच्चंगु दु । मेमेगु नं जुइतिनि । संचारया हलिमय् नेपालभाषायात कया: चर्चा याय्गु भवलय् दकले न्हापां टेलिभिजनय् नेपालभाषाया प्रवेश जुगु टेलिफिल्म 'बाह्र बजे'यात छक्क: थन लुमंके बह जू । टेलिभिजनया धकिमय् नेवा:भाय्पात दकले न्हापां स्वयंखंगु धइगु थ्वहे ख: । थननिसें न्ह्या:गु टेलिभिजनय् नेपालभाषाया यात्राय् लिपा वना: आपालंआपा: तँसा खँ खने दयावल । ने.सं. १९९६ पाखे टेलिभिजनय् दकले न्हापां नेवा: ज्याभव: खनेदत । उगु इलय् थन स्वनिगलय् सागिला च्यानल नांया छगू नीजि टेलिभिजन च्यानल दुगु ख: । व हे च्यानलय् 'हाबलासा' नांयागु छगू नेवा: सांगीतिक ज्याभव: न्ह्यात । उगु 'हाबलासा' ज्याभव:या निर्देशन विजयरत्न असंबरे या:गु ख: । थ्व ज्याभव:यात राज स्यस्य:, रेणु बज्राचार्य व सृष्टि तुलाधरपिन्सं न्ह्याकूगु ख: । टेलिभिजनय् थुकथं

न्ह्या:गु नेपालभाषाया ज्याभव:त लिपा वना: नेपाल टेलिभिजनतक नं थ्यन । ने.सं. १९९९ या कौलापाखे 'हसना' नांया नेपालभाषा ज्याभव: न्ह्यात । 'हसना' हे नेपाल टेलिभिजनय् प्रसारण जूगु दकले न्हापांगु नेपालभाषा ज्याभव: ख: । थ्व ज्याभव:यात थौकन्हय् छम्ह दुय्यंम्ह साहित्यकार कथं न्ह्य:ने वयाच्चंम्ह मीना बज्राचार्य व सञ्चार खलय् सकयम्ह युवा सञ्चारक:मि विराजकाजी राजोपाध्यायपिन्सं न्ह्याकूगु ख: । एनटिभी २ च्यानलय् 'मतिनाया स्वां' नांया छगू ज्याभव: न्ह्याकूगु बन्द जुइधुंका: एनटिभीया पर्दाय् नेवा: स: व नेवा: दबू नं पिलू वल । थ्व निता ज्याभव:या दथुइ ईमेज च्यानलं ख्वताबजि, समयबजि थेंज्या:गु ज्याभव:या नापनापं नेवा: बुखँ नियमित रुपं बिया वयाच्चंगु दु । च्यानल नेपालं नं छक्क: रामकृष्ण खड्गीया 'थ्यन खं ला ?' नांया ज्याभव: व नेवा: बुखँ बीगु या:गु ख: । तर लिपा दिकाछवल । च्यानल नेपालय् पिलूव:गु 'भी नेवा:' ज्याभवलं सच्छि व भिंछगू ब्व पूर्वकूगु ख: । राजमतिया नकिं हिसिला महर्जनं न्ह्याकीगु थ्व ज्याभव:या हामा नवीन जोशी ख: । थौकन्हय् न्हूगु च्यानल काष्ठमण्डपय् नं नेवा: ज्याभव: न्ह्याना वयाच्चंगु दु सा थ्व नं नवीन जोशीया सकयताय् हे न्ह्यानाच्चंगु ख: । टेलिभिजनय् नेवा:भासं ज्याभव: न्ह्याकेत मदय्कं मगा:गु छता खँ धइगु नेवा: म्येया म्युजिक भिडियो ख: । अले आ:तक सीदु कथं थुखेपाखेया न्हापांगु पला: नं ने.सं. १९९६ पाखे हे न्ह्या:गु ख: । अवाय्ति 'हाबलासा' ज्याभव:या निंतिं म्येहालामि नील शाक्यया 'लुमंका च्वना छन्त जि' (म्येव:या) म्येया म्युजिक भिडियो दय्कूगु ख: ।

रेणु बज्राचार्य मोडल जुया: म्हेतूगु थ्व म्येया निर्देशक विजयरत्न असंबरे ख: । लिपा 'हाबलासा' ज्याभव:या नितिं हे त:पुमछि नेवा:म्येया म्युजिक भिडियोत दय्कूगु ख: । अनिलिपा नेवा: म्युजिक भिडियोया ख्यलय् पला: न्ह्याकूपिं खनेमदुसां नेपाल टेलिभिजनया धकिमय् पिदनीगु 'फूलबारी' ज्याभवलय् नं छपुनिपु नेवा:म्ये स्वयदत । तर म्युजिक भिडियोया रुपय् मखसे, केवल नेवा: म्येया लू जक खनेदत । थथे खालि जूगु म्युजिक भिडियो ख्य: हाकनं न्ह्यानाव:गु धइगु नेपाल टेलिभि(जनया धकिमय् 'हसना' ज्याभव: न्ह्यासानिसें हे ख: । 'हसना' ज्याभवलय् थ्वय्केया नितिं दय्कूगु नेवा: म्ये या म्युजिक भिडियोया ख्य: थौकन्हय् तसकं तब्याना वयधुंकूगु दु । अले यक्व हे बांलाना नं वयधुंकूगु दु । टेलिभिजन व म्युजिक भिडियोया ख्यलय् थथे थाय् काय् सिबें न्ह्य: नेपालभाषाया प्रवेश रेडियो व एफ.एम.य् न्हापा हे जूगु ख: । रेडियो नेपालय् 'जीवन दबू' ज्याभव: ने.सं. १०८५ पाखे न्ह्या:गु ख: । 'जीवन दबू'यात आक(भाकां बन्द यानाव्यूबले जूगु भाषिक आन्दोलनयात नेपालभाषा ख्यलय् छगू ज्व:मदुगु आन्दोलनया रुपय् कयात:गु दु ।

खयत ला नेपाल टेलिभिजनय् 'हसना' प्रशारण जूबले नं न्हापांगु निगू (ब्व) एपिसोड धुंका: थुके नेवा:भासं न्ववाय् मदय्का ब्यूगु ख: । उलिजक मखसे 'हसना'य् मुकं नेवा:म्ये जक मखसे खसभाय् वा मेमेगु भाय्या म्ये नं तयत बाध्य यानाव्यूगु ख: । देसय् बहुदलीय प्रजातन्त्र वयधुंका: तकं नं सरकारया भाषा नीति चकने मफुगुया दसु ख: उगु खँ । थ्यंमथ्यं खुला तक ला 'हसना' न्ह्य:ने व लिउने छकू छकू बाहेक मेगु छुं हे न्ववाके मब्यूगु ख:सां थुके आन्दोलनया रुप धा:सा काय्मफुत ।

रेडियो नेपालय् 'जीवन दबू' धुंका: रेडियो नेपालया हे एफ.एम.य् नेवा: भाय् थ्वय्केगु ई ने.सं १९९६ पाखे जक वल । सञ्चारया ख्यलय् बुलुहुं बुलुहुं जुयाव:गु विकासया रुप धइगु एफ.एम. ख: । अले उगु इलय् थौकन्हय् थें छयासछयासती एफ.एम. स्टेशनत नं मदिनि । छगू हे जक एफ.एम. स्टेशन कथं रेडियो नेपालया सच्छि मेगा हर्जय् काठमाण्डौ एफ.एम. छगू हे जक दुगु ख: । वहे एफ.एम.य् दकले न्हापां नेवा:स: थ्वय्कूपिं मय्जु सिल्भिया श्रेष्ठ व अन्जान शाक्य ख: ।

निवत:गु त:मुंज्या लुमन्तिपौ

वि.सं.२०५२ फागुन १ गते ईमेज च्यानलं न्ह्याकूगु ज्याभवलय् शशिकला मानन्धर व प्रतिसरा साय्मिपिं नं ज्याभव: न्ह्याकामि कथं दुथ्या:पिं ख: । अनं लिपा ने.सं. १९९६ गुलाथ्व ३ (२०५३/५/१) खुनु बहानिसिया १९:२० ता: इलनिसें 'नेपालभाषा ज्याभव:'या नामय् सच्छि मेगा हर्जय् मेगु छगू नेवा:ज्याभव: न्ह्यात । गुडनाईट एफ.एम. अन्तर्गत न्ह्या:गु थ्व नेवा:ज्याभव: लिपा वना: न्हिं स्वघौतक नं न्ह्या:गु खँ थन न्ह्यथने बह जू ।

एफ.एम.य् नेपालभाषाया ज्याभव: न्ह्याकेत न्ह्यलुवा:या रुपय् थ्व निता ज्याभव:यात च्छाय्बहगु पला: धका: धाय्मा: । थननिसें न्ह्या:गु एफ.एम.या पला: आ:वया: दक्व धइ थें एफ.एम.य् थ्यनाच्चंगु दु । थौकन्हय् दक्व धइ थें एफ.एम.य् नेवा:ज्याभव: व नेवा:म्येत थ्वयाच्चंगु दु । अले थ्व: पला: थन तक थ्यंकेत ईमेज च्यानलया हनेबहम्ह आर.के. मानन्धर लिसें गुडनाईट एफ.एम.या नीर शाहजुं नं यक्व हे ह:पा: बियादीगु ख: । गुडनाईट एफ.एम.य् नेपालभाषा ज्याभव: न्ह्याकेगु भाला नीर शाहजुं विजयरत्न असंबरेयात जिम्मा बियादिल । एफ.एम.या थौया विकसित रुप तक थ्यंकेया नितिं न्ह्या:गु न्हापांगु पला: धइगु थ्व हे ख: । राज स्यस्य:या कुतलय् न्ह्या:गु गुडनाईट एफ.एम.य् दकले न्हापां स: थ्वय्कूपिं पवित्र कसा: व मीना बज्राचार्य ख: ।

एफ.एम.य् नेवा:भासं स: थ्वसानिसें हे भी यवा पुस्ताय् भतिचा जूसां भाषिक जागरण व:गु ख: । थननिसें हे ज्वजलपा धइगु खँव: प्रचलनय् व:गु ख: । देय्या न्हापांगु संविधान सभाय् दुनेतकं अभिवादनया थ्व संस्कार नेवा: तय्गु म्हसिका कथं न्हाय् धस्वाकेत ता:ला:गु खँ तत्कालिन सभासद बुद्ध साय्मिं ईलय्ब्यलय् कनादी । एफ.एम.या हुनिं भाषा ख्यलय् जक लिक्नुनाच्चंगु व छ यलाबुलाय् मवयधुंकूगु खँव:त भी सकसिथाय् थ्यंगु ख: । सुभाय्, लुमन्ति, मतिना, सुथालाय्मा आदि ईत्यादी थेंज्या:गु खँव: आपासिनं छयले सयाव:गु ख: । भाषिक रुपं जक मखसे सांगीतिक रुपं नं भीगु भाषा ख्य:यात एफ.एमं त:धंगु तिब: ब्यूगु दु । एफ.एमं. ब्यूगु थुकथंया तिब: लिपा वना: टेलिभिजन व म्युजिक भिडियोया मा(ध्यमं अभ्ज जहाँ थिनाव:गु ख: ।

थथे जहाँ थीकेगु ज्याय् संकिपाया नं त:धंगु भूमिका दु । भीसं थौ हिन्दी भाषाया संकिपा स्वयागु भरय् उगु भाय्

सय्कागु खः । अथे जूगुलिं भाषाया प्रचार व भाषिक विकासय् संकिपाया नं ज्वःमदुगु भूमिका दु धइगु खँय् शंका याय्थाय् मदु । नेवाःभाय्या संकिपाया खँ ल्हाय् बले न्हापांगु निगू नेवाः संकिपा 'सिलु' व 'राजमति' यात थन ल्वमंके मज्यू । अले छता संजोग हे धाय्माली कि थ्व निगुलिं संकिपाया निर्माता व निर्देशक गैरनेवाः खः । 'सिलु'या निर्माता प्रेम बानियाँ व निर्देशक प्रदीप रिमाल अले 'राजमति' या निर्माता/निर्देशक नीर शाह खः । 'राजमति' या निर्माणय् नेवाः फिल्म प्रा.लि. नं लगानी याःगु दु ।

थुकथं न्ह्याःगु नेवाः संकिपाया ख्यः आः वयाः तसकं तब्या जुइ धुंकल । ने.सं. ११०७ पाखे 'सिलु' अले उकिया छगू दसक लिपा ने.सं. १११७य् 'राजमति' पिदंगु खःसा अनं लिपा भिडियो फिल्मया रुपय् चरित्र, चिपनिप, निपा ख्वाःपा व न्हिला न्हिला हुँ लिसें चाण्डालिका, मथ्या काय्, यामिखा थेंज्याःगु फिल्मत छगूनिगू खने दय्कःवःगु खः । अनंलिपा 'सुभाय्' नांया संकिपा पिदनेधुंकाः थुखे पाखेया यात्रा भन भन न्ह्यावंगु खः । न्हापांगु प्यंगू भिडियो फिल्म धुंकाः थुगु ईल्य् जक आःतकया दुने सच्छि व नीन्यागू नेवाः फिल्म पिदनेधुंकल ।

सञ्चारया ख्यःया बारे चर्चा याय्बले सञ्चारया दकले आधुनिक रुप ईन्टरनेटपाखे नं छक्वः मिखाः व्यग्रु पाय् छि जुइ । खय्त ला नेवाःभासं चालाचवंगु वेब म्यागाजिन अप्वः मदु थें च्वं । तर थौकन्हय् वेबसाईट छ्यलीपिं न्हियान्हिथं अप्वयावःगु दु । युवा पुस्ताया कम्प्युटर व मोबाइललिसे मतिना हे जुयाचवंगु दु धाःसां छुं पाइमखु । अथे जूगुलिं युवा पुस्तायात सालेत ईन्टरनेटयात ज्य(भः दय्के हे माः । ईन्टरनेटया हुनिं थौ विश्व हे चिधं जुइ धुंकल । ग्लोबलाईजेशन (विश्वव्यापिकरण) या सः थ्वयाचवंगु थ्व इल्य् ईन्टरनेटया माध्यमं संसारय् न्यंकभनं च्वपिन्सं भीगु बारे जानकारी काय् फयाचवंगु दु । सञ्चारया दकले न्हूगु रुप धइगु थ्व हे खः । अले थौकन्हय् ईन्टरनेटय् एफ.एम., टि.भी. नं न्यने व स्वय् दयाचवंगु दु । थुखेपाखे नेवाःभासं छगूनिगू वेबसाईट खने दयाचवंगु दु । उकिमध्ये 'नेवाःअनलाईनन्यूज डट कम' दकले च्वछाय् बहगु दसु खः सा नेवाःदबू आःतकया दुने दकले लिपा थ्व ख्यलय् खनेदय्क वःगु अनलाईन म्यागजिन खः । तर ईन्टरनेटया महासागरय् नेपालभाषा

या थाय् अर्भं तब्या जुइमफुनि । सञ्चारया थ्व विकसित रुपया लवः कयावने फत धाःसा भीगु नेवाःभाय् अर्भं चकनावनी धइगु खँय् शंका याय्थाय् हे मदु धाय्माः ।

bijayratna1133@gmail.com

एनबिएल प्रोफेशनल घर कर्जा

NBL Professional HOME LOAN

विशेषताहरू

- सरकारी, अर्धसरकारी वा सार्वजनिक संस्थानमा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि लक्षित ।
- वार्षिक व्याजदर ७ प्रतिशत ।
- कर्जा रकम न्यूनतम रु.१० लाख देखि आवश्यकता अनुसार ।
- सेवा शुल्क ०.५० प्रतिशत ।
- भुक्तानी अवधि २ वर्षदेखि २० वर्ष सम्म ।
- समान मासिक किस्ता (EMI) भुक्तानी प्रकृया ।
- २ वर्ष पश्चात कर्जा चुक्ता गर्न चाहिँमा अतिरिक्त शुल्क नलाग्ने ।

(यो कर्जा सेवा यस बैंकका सबै शाखा कार्यालयहरूमा उपलब्ध छ ।
विस्तृत जानकारीका लागि नजिकको शाखा कार्यालयहरूमा सम्पर्क गर्नुहोला ।)

नेपाल बैंक लिमिटेड
स्थापित चिस १९९८
नेपालको पहिलो बैंक
Pioneer Bank With Complete Banking Solution

उपान कार्यालय, धर्मच, काठमाडौं, फोन: ४२४७९९९, एक्सटन्शन २२०, फ्याक्स: ४२४७९९९
टोल फ्री नं.: १९८०११०२०२, info@nepalbank.com.np, www.nepalbank.com.np

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया
निक्वःगु तःमुँज्या सुथां लायेमा ।

सिंनुना

जगतसुन्दर बनेकुथि

लखुतीर्थ, चागः , येँ । फोन ल्याः ४२८१२६१

नेपालभाषाया माध्यमं व्कीगु बनेकुथि

निक्वःगु तःमुँज्या लुमन्तिपो

संचारया स्थलया टेलिभिजन

- राजु नापित

सन् १९३६ य हलिमय टेलिभिजन प्रशारण सुरु जुल । उगु हे दँ निसैं संस्थागत रुपय बीबीसी टेलिभिजन प्रशारण सुरु यात । सन् १९३६ सं अमेरिकाय नेशनल ब्रोडकास्ट टेलिभिजन पलिस्था जुल । तर सन् १९३९ निसैं सन् १९४५ तक न्त्याःगु निगूगु विश्वयुद्धं यानाः टेलिभिजनया विकास जुइमफुत । सन् १९४८ निसैं अमेरिका हाकनं नियमित रुपं टेलिभिजन प्रशारण सुरु यात । सन् १९५४ निसैं रंगीन टेलिभिजनया प्रचलन वल । सन् १९८६ स्याटलाइटया आविष्कार जुइधुंकाः बीबीसी सन् १९९१ निसैं हलिन्यंक थःगु प्रशारण विस्तार यात । आःवयाः सूचं, शिक्षा व मनोरञ्जनया नितिं दकले अप्वः मनूतयगु माध्यम धैगु हे टेलिभिजन जूगु दु । छुं ईया दुने हे टेलिभिजन थःत हलिन्यंक प्रभावकारी माध्यमया रुपय धस्वाके धुंकूगु दु ।

हलिमय टेलिभिजन प्रशारण जूगु खूगु दशक लिपा जक नेपालय २०४१ साल माघ १७ गते नेपाल टेलिभिजनया पलिस्था जुल । महुमह जुजु वीरेन्द्र वि.सं. २०३८ साल असार १० गते तत्कालिन राष्ट्रिय पञ्चायतया स्वीनिक्वःगु अधिवेशनयात सम्बोधन याःबले नेपालय टेलिभिजनया सम्भाव्यता अध्ययन यायगु प्रतिबद्धता क्यंगु ई हे नेपालय टेलिभिजनया नितिं कोसल्ट्वं जुयाबिल । सच्चिद्व प्यदँया राणा शासनया इलय जनतां आधारभूत आवश्यकता पूर्वक मफयाच्चंगु इलय संचारया सुविधा छगू कथं असम्भव हे जूगु खः । तर विदेशीतयूत मिखा पीके कथं राणातयूसं थःगु हे इलय वि.सं. १९५८ निसैं गोरखापत्र छापेयाके बिल । तर व जनहितया नितिं

मखसैं थःपिनिगु गुणगानया नितिं जक जुयाबिल । वि.सं. २००७ सालय प्रजातन्त्र वयधुंकाः नेपालय रेडियोया प्रशारण नं सुरु जुल । अथेला ०७ साल न्हयः नं सुलाःसुलाः रेडियो प्रशारण मयाःगु मखु । विज्ञतय कथं ०७ सालया प्रजातान्त्रिक आन्दोलन ताःलाकेत रेडियोया तःधंगु ल्हाः दु । छापा पत्रिका व रेडियो सुरु जूगु प्यंगु दशक लिपा वि.सं. २०४२ साल साउन २९ गते नेपाल टेलिभिजनं दकले न्हापां परीक्षण प्रशारण यात ।

सुरुया इलय बहनी ७ ता ई निसैं ४५ मिनेट जक प्रशारण याःगु नेपाल टेलिभिजनं २०४२ साल पौष १४ गते जुजु वीरेन्द्रया बुदिंया लसताय लाकाः नियमित प्रशारण सुरु यात । थुगु टेलिभिजन २०५८ सालनिसैं भूउपग्रह (स्याटलाइट) मार्फत हलिंया यक्व हे देशय स्वय फइगु जुल । वि.सं. २०४२ सालनिसैं ताः ईतक नेपाल टेलिभिजनं एकछत्र राज यात । पूर्ण सरकारी स्वामित्वय दुगु नेपाल टेलिभिजन सरकारी इसाराया न्हयःने गरुडया न्हयःने ताहाः थें जुइगु ला स्वभाविक हे खः । सरकार हिल कि थःगु नीति नियम नं हिलेमाःगु बाध्यात्मक अवस्थाय थुगु टेलिभिजनं जनतायात धाःसा सुसूचित याना हे च्वन । सूचना, सन्देश नापं मनोरञ्जनया ज्याभूवः कःघानाः नेपाल टेलिभिजनं थीथी क्षेत्रीय प्रशारणपाखें देय्या अप्वः धयाथें थासय प्रशारण याना वयाच्चंगु खः ।

नीजि क्षेत्रया टेलिभिजन प्रसारण उगु इलय अःपुगु विषय मखुत । आपालं लगानी माःगु, आर्थिक क्षेत्र लिक्गु निसैं अन्तर्राष्ट्रिय लगानीकर्ताया अभाव ला द हे दु,

निक्वःगु तःमुंज्या लुमन्तिपौ

टेलिभिजन प्रसारण सम्बन्धी धिसिला:गु कानून नं मद्गुलिं नेपाल टेलिभिजनया एक छत्र राज त्वा:थलेत नीजि क्षेत्रयात तस्कं हे थाकुल । अथे ख:सां राष्ट्रिय प्रसारण ऐन २०४९ व नियमावली २०५२ जारी जुइधुंका: विद्युतीय माध्यमया लागि विकासया लँपु चाल । नीजि क्षेत्र दुहांवय्फइगु लकस दय्वं दर्जनौ एफ एम प्रसारण अनुमति काल सा नेपाल टेलिभिजनं वि.सं.२०५३ सालनिसें नीजि क्षेत्रया निगू संस्था सांग्रिला व इमे जयात ध्यवा कया: सुथय् बहनी ज्याभूव: न्ह्याकेबिल । गुकिंयाना: नेपालय् छुं ईया दुने हे टेलिभिजन पत्रकारिता सशक्त रुपय् न्ह्यावनेत ता:लात ।

सरकारी स्वामित्वय् जक सीमित जुयाच्चंगु टेलिभिजन प्रसारण नीजि क्षेत्रय् वय्त थ्यंमथ्यं निगू दशक हे पीमाल । सरकारी स्वामित्वय् दुगु नेपाल टेलिभिजनं प्रसारण या:गु १७ दँ लिपा जक टेलिभिजन प्रसारणया क्षेत्रय् नीजि क्षेत्र दुहांवय्फत । थुकिया लव: कासें २०५९ सालय् कान्तिपुर व इमेज च्यानलं ब्यागलं ब्यागलं टेलिभिजन प्रसारण याय्गु अनुमति काल । अनुमति कया: २०६० असार २९ गते निगुलिं च्यानलं छन्हु हे नेपाली आकासय् थ:गु प्रसारण सुरु याना: सरकारी स्वामित्वय् दुगु नेपाल टेलिभिजनया एकछत्र राज त्वा:थल । थ्व निगुलिं टेलिभिजन स्वनिगलय् टेरेस्ट्रियल अथेधयागु एन्टेना तया: स्वय् फइगु प्रविधिइ व:गु ख: । एन्टेना तया: जक स्वय्फइगु टेलिभिजनयात २०५८ सालनिसें प्रसारण यानाच्चंगु च्यानल नेपालं २०६० सालय् वया: भूउपग्रह प्रविधिं हलिंया फुक्क थासय् स्वय्फइकथं न्हापांखुसी नेपालय् प्रसारण सुरु यात । गुकिं च्यानल नेपाल नेपा:या न्हापांगु स्याटेलाइट टेलिभिजन कथं दर्ता जुल । वया स्वलालिपा २०६० असोजय् सरकारी लगानी एन टीभी २ पलस्था जुल । लिपा थुकिया नां हिला: एन टीभी प्लस जूगु दु । टेलिभिजन क्षेत्रय् निगू नीजि टेलिभिजनं थ:गु प्रसारण सुरु या:सां उगु इलय् मेगु नीजि क्षेत्र धा:सा काचाक्क दुहांवय् मफुत । कारण जुजु ज्ञानेन्द्रया 'कू'लिपाया प्रत्यक्ष शासनकाल । गुगु इलय् न्हूगु अनुमति काय्गु ला तापा:गु हे खँ, दुगु टेलिभिजन जक मखु संचारया फुक्क माध्यम छापा व रेडियोयात तक अंकुश तय्गु कुत: जुल । फुक्क संचार माध्यमयात थ:गु गुणगानया

नितिं छ्यलेत स्वय्गु, मफुत धा:सा प्रसारण दिकेवीगु तक्या ज्या जुल । अथे ख:सां संचार माध्यमं छतिं हे लिमच्युसे जुजुया विरुद्ध स: तया: जनता सुसूचित याय्गु ज्या यात । गुकिं याना: २०६२/६३ न्ह्या:गु जनआन्दोलन तच्चय्केत तिव: जुयाबिल । जनआन्दोलनया बलं जुजुया प्रत्यक्ष शासन क्व:दले धुंका: २०६३ सालं व:गु लोकतन्त्रनिसें संचार छ्य:यात सहज जुल । सरकारया उदार नीति कथं संचार क्षेत्र सहज जुइवं थुकी लगानी याय्त नीजि क्षेत्रं इच्छा क्यनाहल । गुकिया दसु जनआन्दोलन लिपा लोकतन्त्र वय् धुनेवं दकले न्हापां २०६३ चैत्र ५ गते एभिन्जुज टेलिभिजनं भूउपग्रह प्रसारणया अनुमति काल सा सगरमाथा टेलिभिजनं २०६३ साउन २२ गते टेलिभिजनं भूउपग्रहपाखें प्रसारणया अनुमति काल । तर सगरमाथा टेलिभिजनं दच्छि लिपा हे २०६४ साउन २७ गते थ:गु प्रसारण सुरु यात सा एभिन्जुज टेलिभिजनं २०६४ साउन २९ गते थ:गु प्रसारण सुरु यात । गुकिंयाना एभिन्जुज दर्ता न्हापा जूगु ख:सां नेपा:या न्हापांगु बुखँ च्यानल कथं सरथमाथा टेलिभिजनं थ:त स्थापित यात । वयां लिपा टे लिभिजनया प्रसारण अनुमति काइपिनिगु लहर हे बल । आ:तक धाय्गु ख:सा सुचना व संचार मन्त्रालय भूउपग्रह (स्याटेलाइट) प्रविधिं टेलिभिजन प्रसारण याय्त १५ गू टेलिभिजनं अनुमति का:गु दु । सुचना व संचार मन्त्रालयं भूउपग्रह प्रविधि बाहेक भूप्रसारण केबलया माध्यमं नं टेलिभिजन संचालन याय् दइकथं केबल टेलिभिजनया अनुमति बीवं टेलिभिजन संचालन याइपिनिगु भूव: हे ता:हाक: जुल । आ:तकया दुने केबल टेलिभिजन प्रसारण याय्गु नितिं ५५ गू टेलिभिजनं प्रसारण अनुमति कयात:गु दु ।

सरकारं केबल टेलिभिजनया प्रसारण अनुमति बिइवं दकले न्हापां नेपालभाषाया केबल टेलिभिजन नेपालमण्डल टेलिभिजनं २०६९ चैत्र १४ गते प्रसारण अनुमति कया: न्हापांगु केबल टेलिभिजन जुइत ता:ला:गु दु । गुगु टेलिभिजनं थौतक मुक्कं नेवा: भासं बुखँ, सुचं, शिक्षा व मनोरञ्जन बियावयाच्चंगु दु । आ:तक नेपालय् भूउपग्रहपाखें प्रसारण जुयाच्चंगु टेलिभिजनयात जक राष्ट्रिय टेलिभिजनया मान्यता नेपाल सरकारं बियात:गु दु ।

भित्तुना ! भित्तुना !!

ऐतिहासिक नगर किपुलिङ्ग जूवनाचवंगु नेवाः पत्रकारतय्गु
राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया निक्वःगु तःमुँज्या
तःजिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
नितिं योगदान याये फयेमा धकाः भित्तुना देछायाचवना ।

भित्तुना

सिष्टमेटिक सेभिङ एण्ड क्रेडिट को-अपरेटिभ लि.

हनमानघाट, कीर्तिपुर-१७ फोन नं. ४३३२०२०

भित्तुना ! भित्तुना !!

ऐतिहासिक नगर किपुलिङ्ग जूवनाचवंगु नेवाः पत्रकारतय्गु
राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया निक्वःगु तःमुँज्या
तःजिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
नितिं योगदान याये फयेमा धकाः भित्तुना देछायाचवना ।

भित्तुना

मंगल उच्च मावि

मंगल बहुमुखि क्याम्पस

नयाँबजार, कीर्तिपुर-३ फोन नं. ४३३०५४४, ४३३५५६०

नेवाः पत्रकारतय्गु राष्ट्रिय संगठन

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया

निक्वःगु तःमुँज्या ऀःऀः

धाय्क क्वचाय्मा ।

नेमराज खड्का

अध्यक्ष

ललितपुर निर्माण व्यवसायी संघ

यल

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू

मिहग:निसैं थौतक

- नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ

ने.सं. १०४५स धर्मादित्य धर्माचार्य कलकत्ता बुद्धधर्म नामं नेपालभासं पत्रिका पिथना: नेपालभाषाया पत्रकारिताया नी यानादिल । व ल्याखं नेपालभाषाया पत्रकारीता न्ह्या:गु नं सच्छि दँ थ्यनीन । थुलि मछि ईया दुने नेपालभाषाया धाय् वा नेवा: पत्रकारिताया ख्य: यक्व हे च्वन्त्याय् धुंकेमा:गु ख: । थुकिया जा: यक्व हे च्वय् थ्यने धुंकेमा:गु ख: । तर अवस्था धा:सा अ:ख: जुयाच्वन । उलि जक मखु, दक्कले न्हापां नेपालभासं पत्रकारिता यानादीम्ह धर्मादित्य धर्माचार्य थुगु हे पत्रिकालिसैं दक्कले न्हापांम्ह नेवा: पत्रकार नं जुइत ता:लात । थुगु पत्रिका नेपालभासं जक मखु, आदिवासी जनजातिया मांभासं नं पत्रकारीताया शुरुवात जूगु ख: । अयजुगुलिं धर्मादित्ययात दक्कले न्हापांम्ह नेवा: पत्रकार जक मखु, दक्कले न्हापांम्ह आदिवासी जनजाति पत्रकारकथं नं स्थापित याय्मा:गु आवश्यकता दु । तर थौया दिनय् धर्मादित्ययात दक्कले न्हापांम्ह नेवा: पत्रकार कथं जक कयाच्वंगु दु । दक्कले न्हापांम्ह आदिवासी जनजाति पत्रकार कथं चर्चा जूगु खनेमदु ।

नेवा: पत्रकारिताया सवालय् जक मखु, देय्न्त्यंकया पत्रकारतय्त संगठित याय्गु ज्या नं छम्ह नेवा: काय् मचापाखें हे जूगु ख: । नेपाल पत्रकार संघया स्थापना याना: देय्न्त्यंकया पत्रकारतय्त संगठित याय्गु ज्या सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ यानाद्युगु ख: । लिपा वय्क:या थ्व हे कुत: नेपाल पत्रकार महासंघया रुपय् रुपान्तरित जुल । व ल्याखं नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक नाय: सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ हे ख: ।

तर सत्ताधारीतय्सं पत्रकार महासंघया संस्थापकया नामय् कृष्णप्रसाद भट्टराईया नां तया: इतिहासयात

हुइगु कुत: यात । लुमंकेबह जू, कृष्णप्रसाद भट्टराई, न त नेपाल पत्रकार संघया संस्थापक नाय: ख:, न त महासंघया न्हापांम्ह नाय: ख: । भट्टराई ला पत्रकार संघय् सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठं निगू कार्यकाल न्ह्याकेधुंका: तिति संघया नाय: जूम्ह ख: । अथेसां नं सत्ताधारीतय्सं थ:गु पार्टीभक्ति क्यना: इतिहासयात हुइगु कुत: यात । थुगु इतिहासयात हुइके मवीगु, धाथेंया इतिहासयात म्वाका तय्मा:गु आवश्यकता, इतिहासया गलत व्याख्यायात पनेगु आवश्यकता नं थौं दनाच्वंगु दु ।

थज्या:गु यक्वं हे ज्या नेवा: पत्रकारतय्गु ब्वहलय् ला: वयाच्वंगु दु । थज्या:गु दक्कं कथंया आज्जु ल्हातय् लाके त दक्कले न्हापां ला नेवा: पत्रकारत थ: हे नि संगठित जुइमा:गु आवश्यकता वा: चाय्का: हे नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया स्थापना जूगु ख: ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू दक्कले न्हापां ला नेवा: संचारक:मि दबूया रुपय् नीस्वंगु ख: । श्रीकृष्ण महर्जनया कजिसुइ ११म्ह दुज:या छगू तदर्थ समिति नीस्वन । दबूया ल्यूकजी कथं राज्यलक्ष्मी शाक्य ल्य:गु ख:सा छ् याञ्जेय् नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ अले दुजलय् उदेन न्हूसाय्मि, ज्ञानकुमार महर्जन, सुगतरत्न सिन्दुराकार, शिला साय् मि, ज्ञानबहादुर महर्जन, प्रेरणा शाक्य, रमेश मानन्धर दुगु ख: ।

संचारक:मि दबू नीस्वनेधुंका: थुगु दबूपाखें दक्कले न्हापां ला नेवा: पत्रकारतय्गु छगू बृहत् भेला याय्गु क्व:छित । व हे कथं नेवा: पत्रकारतय्गु बृहत् भेला नं जुल अले उगु भेलां नेवा:तय्गु संगठनयात राष्ट्रिय रुपं हे विस्तार याना: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया नामं न्ह्या:वनेगु निर्णय यात । थुकिया नापं हे जन्म जुल, 'नेवा: पत्रकार

राष्ट्रिय दबू' । लिसैं थुगु हे भेलां चैतया ४ गते दबूया तःमुँज्या याय्गु नं निर्णय यात ।

तःमुँज्याया नितिं थीथी जिल्लाया स्वापू तय्गु ज्या जुल । न्हापांगु तःमुँज्या नं जुल । न्हापांगु तःमुँज्याय् यैं, यल, ख्वप लगायत नुवाकोट, इलाम, रुपन्देही, दोलखा, मोरङ, सुनसरी, डडेल्धुरा, भापा, काभ्रे जिल्लापाखें नेवा: पत्रकारतय्गु ब्वति दुगु खः । न्हापांगु तःमुँज्याय् रत्नपार्क छगू न्याली पिकया: यैंया बसन्तपुली महाद्यः पार्वती देगः क्वय् तःजिगु ज्याभ्वः यात । उगु तःमुँज्याय् प्रा.माणिकलाल श्रेष्ठ मूपाहांकथं भायादीगु खः । उगु हे तःमुँज्याय् रेडियो नेपालय् दक्कले न्हापां नेपालभासं समाचार वाचन यानादीम्ह हरि स्यस्यःलिसैं नेपालभाषा (या न्हिपौ विश्वभूमिनिसैं आःतकं नेपालभाषाया पत्रिकाया वितरणया ख्यलय् योगदान बिया वयाचवनादीम्ह खड्गमान बज्राचार्ययात श्रमजीवि पत्रकारकथं सम्मान याःगु खः ।

उगु तःमुँज्या क्वचाय्का: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें थीथी ज्याभ्वःत जुयावँवँ थौंया दिनय् थ्यंकःवया: निक्वःगु तःमुँज्याय् थ्यंगु दु । थुकिया दथुइ थुगु दबूपाखें थीथी उपलब्धि नं हासिल जूगु दु । थुगु दबूया स्थापना धुंका: थीथी पत्रकारिता सिरपा नं नीस्वनाहःगु

खनेदत । गथेकि लहना-धर्म मोति पत्रकारिता सिरपा नीस्वन सा प्रधान पत्रकारिता सिरपाया नं शुरुवात जुइधुंकल । व हे कथं, धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपा लःल्हाय्धुंकूगु दु सा तेज तीर्थ ट्रष्टपाखें नं छम्ह मिसा अले छम्ह मिजं पत्रकारयात न्यय्द्वः न्यय्द्वः तकाया पत्रकारिता सिरपा बीगु घोषणा याय्धुंकूगु दु ।

नेवा: पत्रकारिता ख्यःयात व्यावसायिक रुपं न्ह्यःने यंके माःगु विषय नं पत्रकारतय् दथुइ बहसया विषय जूगु दु । नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक नायःया खँय् ब्वलनाच्वंगु भ्रमयात चीकेगु नितिं नं थुगु दबुलिं पला: न्ह्याकूगु दु । न्हापां थुगु दबूया भिन्यागू जिल्ला कचा स्थापना जूगु खःसा निक्वःगु तःमुँज्यातक नीन्यागू कचा थ्यंकेगु आज्जु तःगु खः ।

थज्याःगु उपलब्धि चूला: सां थीथी हाथ्याया नं सामना याय्माःगु दु । नेवा: पत्रकारतय्गु पेशागत हकहितया नितिं क्रियाशिल थुगु दबूया आज्जु अभं ल्हातय् लाःगु मनुनि । देयन्यंकया नेवा: पत्रकारतय् संगठित याना: नेवा: पत्रकारिता ख्यःयात धिसिलाकेत, नेवा: पत्रकारतय्गु हक, अधिकार सुनिश्चित याय्त नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू न्ह्याबले नं क्रियाशील जुयाचवनेमाः, जुयाचवनी ।

गणेश आल्मोनियम स्ट्रक्चर प्रा. लि.

नैकाप, काठमाडौं

भिंक, अःपुक्क व बाँलाक्क बसिं खुई माःसा जिमित स्वापू तया दिसः ।
जिमिसं क्वय् न्हयोथना कथं ज्या याना चवना ।

Manufacture of Anodized Alloy Aluminium, Electrophonosis Coated Profile,
Power Coated Profile, Titanium Coated Profile,

Doors, Windows, Shopfronts, Office Partition, Shower Cabin, Curtain Wall,
Structure Glazing, Sound Proof Windows, Fall Cellin and any kinds of Metal works.

Factory and Office
Sanepa-2, Kathmandu

श्याम सुन्दर मर्हजन
९८५१०४८९४४

ओमकाजीया च्वसां

चिनाखँ

मिखाय् छ, नुगलय् छ
न्थल्य छ, ज्वलय् छ
मोहनि यात छं जितः
थ्व मानसपटलय् छ
छंगु ख्वाः, छंगु मिखा
मुसुक न्हिलीगु पहः
न्याकुं काइगु पहः छं
पलाः पत्तिकं चाल छंगु
स्वस्वं स्वयमगाः पहः
खिमिलाया जःयात
तिमिलाया जलं चकंके फइ
प्याःचाःगु सवाः पूर्वकाव्यु

हाइकु

खुसि नापसं
वाउँगु घाँय्या जंगल
सर्गतं खन

सुर्द्यः निभाःजः
इलाम च्या बगान
प्राकृतिक खँ

नेपाः देसय्
असमानता नितिं
अराजकता

मूतिगु ऐलाः
द्यःयात नं पासा माः
छाइम्ह मनू

स्यंगुया माकः
दलदुने माकःत
आत्मसन्तुष्टी

मुक्तक

सुलिमय् च्वनाः त्वनेबलेया आनन्द
याकःचा जुइबले ला भन् हे आनन्द
अनुभूति याःपिन्सं जक स्यूगु थ्व खँ
मत्त्वंपिन्सं अय्लाःया स्वाद गथे धाय्फै आनन्द

अनया लकसया वर्णन याय्गु खः
गन थः वनाथाय् खंगु खःगु खँ
मनय् लुयावःगु च्वमिया च्वय्गु ज्या खः
च्वःगु पाय्छि जू-मजू मूल्यांकनया ज्या छिगु खः

भिन्तुना ! भिन्तुना ! !

ऐतिहासिक नगर किपुलिइ जूवनाच्वंगु नेवाः पत्रकारतय्गु
राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्वःगु तःमुँज्या
तःजिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
नितिं योगदान याये फयेमा धक्काः भिन्तुना देछायाच्वना ।

भिन्तुना

कीर्तिपुर बहुउद्देश्य सहकारी सं. लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर-१७ फोन नं. ४३३०६०९, ४३३५५५१

एतदं न्हयः पिलुवःगु नेवाः पत्रकारतयगु राष्ट्रिय संगठन
नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया वइगु दिनय जुइगु प्रत्येक ज्यां
समाजय भिंगु लिचवः लाय्मा । दलूया निक्वःगु तःमुंज्या
कःकः धाय्मा ।

प्रेम महर्जन
नायः
ज्यापु समाज
भोलधवाखा, यल

भित्तुना ! भित्तुना !!

ऐतिहासिक नगर किपुलिह जूवनाचवंगु नेवाः पत्रकारतयगु
राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया निक्वःगु तःमुंज्या
तःजिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
निर्ति योगदान याये फयेमा धकाः भित्तुना देछायाचवना ।

भित्तुना

उदामहेश्वर वचन तथा ऋण सहकारी सं. लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर-१७ फोन ४३३२२७५

भित्तुना ! भित्तुना !!

ऐतिहासिक नगर किपुलिह जूवनाचवंगु नेवाः पत्रकारतयगु
राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया निक्वःगु तःमुंज्या
तःजिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
निर्ति योगदान याये फयेमा धकाः भित्तुना देछायाचवना ।

भित्तुना

स्वराज कृषि सहकारी सं. लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर-१७ फोन नं. ४३३०७५५

नेवा: पत्रकार जुया:

जिं ताय्कागु व थुइकागु खँ

- केके मानन्धर

“संसार हिले,शुरु थम्हं याय् ।” नांजा:म्ह योगी विकासानन्दया थ्व सन्देश सम्भवतः सरल तर अति गहन विषय थें ताय् का,विशेषयाना जिं । अथेजुगुलिं अधिकांश थासय् कुखिनायात सहर्ष नाला: सुधार व समाधानउन्मुख जिगु कुतः न्ह्य(।बलें जुल अले जुइ । व्यावसायिक समस्या जुइमा वा मेमेगु न्ह्याथें जा:गु कठिनाइयात जिं थ:म्हं दुनुगर्लनिसें वा: चाय्का: उकियात ज्येकेगु नितिं योगीजुया सन्देशयात चरितार्थ याय्गु कुतलय् न्ह्याबलें जुयाचवना । जिं मस्यु जि गलत जुइफु,तर जि त्व:ता: मेमेपिनिगु कमजोरीयात चुनौतीपूर्ण बचनं कय्का: भूल सुधार याकेगु कुत:या श्रीगणेश जिं गबलें मयाना । बरु त्रुटी जूगु निश्चित थासय् हे थ्यंका: सम्बन्धित मनूयात नुगलय् दुहांवंकमा:कथं ध्वाथुइकेगु कुत:जिगु प्राथमिकताया विषय ख: । गल्ली अले कमजोरी याइम्ह व्यक्तियात मा:कथं लँपु क्यना: छ्यात(।या लिधंसाय् ज्येकेगु उत्प्रेरणाया कुत: निरन्तर यानाचवना: थें ताय् का । तर गबलें मयाना अज्या:गु ज्या गुकिंसार्वजनिक रुपं आलोचित जुइमाली ।कर्म याइम्हसिनं त्रुटी अवश्य याइ । जिं गबलें हे गल्ली, भूल, त्रुटी मयाना धा:सा व मनू कि त बकवास ख: कि वं मखुगु खँ ल्हात, भीसं अज्या:गु ढंगं थुइकेज्यु । कर्मलिसे त्रुटी अले भिंकेगु त्व:ता: नापनापं घानावइ । शुरुया अवस्थाय् गुलिखे अज्जानवश वा बाध्यतां जुइफु त्रुटी गुलिखे मसया: नं ।तिवा: तिवा:या कुत: लिपा पाय्छि व्यवस्थापनं ख: ता:लाकीगु हरेक ख्यलय्,व न जिं स्यु। अर्भंथ:गु हे त्रुटीयात ईकथं भिंका: पाय्छि व्यवस्थापन याय् मा: धइथें योगीजुया सन्देशं न स्पष्ट धा: जिं थू अले विश्वास न याना कि त्रुटी जुयाचवनी तर उकियात ईकथं पाय्छि ढंगं भिंका वनेमा: । “विश्वास थ:यात हे या गुकिइ दम दु,मेमेपिनिगु आशाय् म्वाइपिं इलय् व्यलय्निराश व तनावया जीवनयापन याय्त बाध्य जुइ ।” चाणक्य नीतिया आंशिक सार न ख: थ्व । तर जिं जीवनरूपिलँपुइ थज्यापिं यक्व: हे पात्रनाप साक्षात्कार याय्धुन गुम्हसिनंथ:गु गल्ली त्व:पुया:मेपिनिगु गल्ली कुलाचवनी जिं अज्या:पिं पात्रप्रति न्ह्य(।बलें हे सहानुभूति तयाचवना । थ:गु म्हय् म्ये मखनीपिं अले मेमेपिनिगु छयनय् सि तकं खनीपिं ।

सन्दर्भ २०७२ साल चैत ६ गते नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू,ख्वप

कचाया निक्व:गु त:मुंज्या सम्बन्धिया सूचंया ख: । नेवा: समुदायया पत्रकार/संचारक:मिपिनिगु पेशागत हकहित, पहिचान, नेतृत्व विकास, समावेशी सहभागिता, क्षमता अभिवृद्धिनिसें यावत उद्देश्य तया: गठन जूगु संस्थां ग्वसा:ग्व:गु त:मुंज्याया सूचं खस ने पाली भासं प्रकाशित जूगु ख:,सामाजिक सञ्जालनिसें रेडियो व थ्रीथी पत्रपत्रिकाय् ।सकलें दुज:पिन्सं अ:पुक्क थुइगु भासं प्रकाशित जुइमा:गु सूचंयात कया: सीमित भाषाप्रेमी जूगु ढोंग याइपिन्सं आलोचना यात । आलोचना गुलि जायज वा सान्दर्भिक ख:व बुझाइलय् निर्भर जुइ ।

ख्वपया सवालय् ५० प्रतिशतंमल्याक नेवा: समुदायया संचारक:मिपिन्सं अ:पुक्क थुइगु भाषं प्रकाशित जूगु सूचं गल्ली मखु । जुइफु व मातृभाषा मजुसें माध्यम भाषा जुयाविल ।सवाल मातृभाषा अले स्थानियताया ख: । उकिइ जिगु असहमति पक्कां हेमखु । खँ ल्हाय्गु सवालय्भाषा सम्बन्धिया ज्ञान दुपिनाप अज्य(।गु हे भासं संचार याय्मा: ।अर्भ मातृभाषा संरक्षणया नितिं थुकिंयात अनिवार्य सुत्रया रुपय् नालेमा: । तर भाषा सम्बन्धि ज्ञान मदुपिनाप कि त दोस्रो पक्षं थूगु भासं खँ ल्हाय्माल वा सांकेतिक भासं ध्वाथुइकावीमाल ।

हर्लिन्यंकं भाषा संरक्षणया नितिं कैयन कुत:या बावजुद प्राविधिक कठिनाइया हुनिं समस्या व:गु दसु यक्व: हे दु । नेपालय् ल्हाइगु ४ समुहया भाषा मध्ये भोट बर्मेली अन्तर्गतया नेवा: भाय्या नितिं आन्दोलन नयक्व: हे जूगु जिं स्यु । भाषा, साहित्य, संस्कार, संस्कृतिं सभ्यतायात बोध याइ, अथेजुगुलिं थुपिं संरक्षण पाय् छि ढंगं याय्फुसा अति उत्तम नं । नेपालय् ल्हाइगु १२३ थरिया भाषा मध्ये गुलिख्य लोप जुइगु अवस्थाय् दुसा कैयन संरक्षण अभावय् संकटय् लानाचवंगु सकसिन स्युगु विषय जुल । भाषाप्रे मीफुक्क सचेत नागरिकं भाषा संरक्षणय् च्यूता: तइगु विषय स्वभाविकख: ।जि थ: हे नंमातृभाषा विषयलय् स्नातक तहतक अध्ययन याय्धुनाम्ह विद्यार्थी, दशकौनिसें राष्ट्रिय स्तरया सञ्चार गृहय् मातृभाषां हे समाचार डेस्कय् ज्या याना वयाचवनाम्ह, अले ब्वनेकुथी माध्यमिक तगिमय् नेपालभाषा शिक्षकया रुपय् अनुभवी जनशक्ति जूगु जानकारी बियाचवना । लिपि, क्षमता

निक्व:गु त:मुंज्या लुमन्तिपो

अभिवृद्धि निसं भाषा, साहित्य ख्यलय् व्यूगु योगदानया लिङ्गसाय् भाषाप्रतिया मोह व मूल्यांकन जुइमाःगु खः, न कि मेमेपिनिगु म्हय् म्येय् खंकाः । जि उल्लेखित जानकारी थ्व अर्थय् न जरुरी ताय् काकि मातृभाषाप्रतिया प्रेम जिगु कर्म क्यनी न कि निहीत छगु गैरनेवाःभासं सकसित थुइकेत प्रकाशित याःगु सूचंया लिङ्गसाय् । ख्वपया सवालया स्वब्वय् छव्व दुजःपिन्सं मथूगु भाषाय् प्रकाशित जूगु सूचं गन तक जिं ताय्काः अर्थहीन जुइफु । मातृभाषा वस्नातकोत्तर तहतकया पत्रकारिताया विद्यार्थी जूगु नातां न भाषा अले सूचं वीगु तरिकाया ज्ञान जिनाप माक्वः दु थें ताय्का । तरफुक्क संचारकःमिपिन्सं थुइगु भाषाय्सूचं प्रकाशितजूगु विषययात कयाः समग्र भाषा जगतय् हाथ्या विइगु ज्या जुल धाय्गु अले कुंखिनेगु नाजायज खः । छयाता वी ज्यू इनाप याय्गु अधिकार दु तर छगु कथित सूचंयात कयाः समग्र भाषायात हाथ्या बिल धाय्गु गुलितक न्याय जुइ ?

थज्यागु छगूघटना जुल फागुन २४ गते बहनी । नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू ख्वप कचां बहनी ९:०६ बजे समाजिक सञ्जालय् सूचं प्रकाशित याःगुलिइ काठमाडौं मोडेल स्कूल खुसिबुं नाया संस्थां ९:११ बजे अर्थात पाँच मिनेट लिपा तत्काल प्रतिक्रिया बिल कि नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया हाथ्या नेवाः भाय् धकाः । लगतै राजेन्द्र महर्जननाया मेम्ह छम्ह पात्रं ९:१८ बजे छु नेवाः पत्रकारतसें नेवाः भासं च्वय्-ब्वने मसःगु खतला ??धकाः न्ह्यसः थन जि थः ख्वप कचाया दबूया नायः जूगु नातां नलिसः बीमाःथें ताय्का अले मातृभाषा थूम्ह भाजुया नितिं ने वाः भासं हे लिसः बियाः सकलें नेवाः पत्रकारतय्सं मसः । अथे जूगुलिं सकलें संचारकःमिपिन्सं थूगु भासं सूचं प्रकाशित जूगु खः धकाः ध्वाथुइकेगु कुतः याना । वय्कया स्टाटस मातृभाषा व सकलेंसिन थुइगु भाषा यानाः निगुलिं भाषा छयलाःदिसं धइगु छयातायात जिं अपुक्क नाला । सूचंप्रति कमेन्टयाखुसि वाः बल, कारण सूचं सकसिनं थुइगु भाषं च्वःगुलिं । थ्वहे भ्वलय् 'नेवाः बस्ती नेवाः स्कूल अभियान' न्ह्याका च्वनादीम्ह हनेबहम्ह दाजु दिपक तुलाधरया छयाता नं निगुलिं भासं सूचं प्रकाशित याःसा बेस धइगु बल । उकुन्हु जिं स्वयागु छयातायात मनन यानाः वइगु इलनिसं व्यवहारय् लागु याय्गु सोच दय्केधुन । तर आकाभाकां कन्हय्कुन्हु अर्थात फागुन २५ गते सुथय् ५:१७ बजे नेपालया भण्डा प्रोफाइल पिक्चर तयाः तःम्ह विजय पासा नांयाम्ह छम्ह भाजुं दबूया सूचंयात कयाः कडा रुपं कुंखिनादिल । (ख्वपया नेवाः पत्रकार संघ ला साप हे संकुचित लानाच्वन का । ग्लोबल जमानाय् खस-भाषय् सिमित जुया च्वन । छिकपिनिगु सुचना खसभाषां मखु, हिन्दि वा अंग्रेजी भासं बिउसा अभि सकस्यां थुइ । "सबैले बुझ्ने भाषामा सुचना जारी" धकाः खस-भाषा प्रयोग याना च्वने हे म्वाः नि । खसभाषा स्वयां हिन्दी, अंग्रेजी अप्ठःस्यां थू । कि मखुसा थःगु भाषं हे च्व ।) वय्कया सूचंप्रतिया छयाता स्वयां आक्रोस अत्यधिक जूगु थुइके छि । वय्कया भाषाशैली अले स्तरयात मूल्यांकन याय्गु खःसावहे कमेन्टय्थ्यंमथ्यं ७५फेसबुक प्रयोगकर्ता लाइक यात गुलिसिनं

समर्थन न । न्हापांगु कमेन्टब्यूम्ह भाजुं तप्यंक पाय्छि धकाः मे गु च्वया दिल । विजय पासां दबूया संस्थागत सूचं नेवाःभाषा (यात अपमान याइगु पहःया जुल धइथें द्वपं बियादिल । जि थः तःमुंज्या ताःलाकेगु दायित्व दुम्ह जूगुलिं तत्काल प्रतिक्रिया वीगु खँ मजुल । बस् भाषायात अपमान यात धइगु द्वपं सह यानाच्वना छगूहद तक । फागुन २५ गते हे राजेन्द्र महर्जनं सुथय् ७:२४ बजे नेपालभाषा साहित्य गुपय्दबूलिं प्रकाशित याःगु सूचंयात विषयय्काः सार्वजनिक बहसया नितिं तयाबिल । अले ला छु माल, च्वसा गाःपिन्सं नेवाःच्यः जुल, नां जक नेवाः भाषा ला मेमेगु हे छयलेगु निसं नेवाः पत्रकारया उद्देश्य भाषा संरक्षण मखु तकया कडा कडा प्रतिक्रिया खनेदत ।

स्वब्वय् छव्वसिन "मथूगु भाषाय् सूचं प्रकाशित याय्गु गुलि तक उचित खः ?" धकाः न्ह्यसः तल । खः, जिं छताखँ त्वःफिका कि निगू भाषा मछ्यःसं सकसिनं थुइगु छगू हे जक भाषाय् सूचं प्रकाशित याना । जिगु उद्देश्य सामाजिक सञ्जालय् जक सीमित मयाःसं वहे सूचंयात थिमि टाइम्स दैनिक, न्यूज अफ साप्ताहिक, डातापोल एक्सप्रेस निसं ख्वपं प्रकाशित जुइगु मेमेगु पत्रपत्रिका व भक्तपुर एफ.एम. १०५.४ मेगाहर्ज अले जनसञ्चार एफ.एम. १०७.४ मेगाहर्ज अपुक्क कपी यानाः सम्प्रेषण याय्फय् मा धइगु खः । सूचं प्रकाशित थःगु हे मातहतया सरोकारवाला फुक्कसित जानकारी वीगु खः न कि पहिचान स्थापित याकेगु । भाषा प्रयोग पाय्छि ढंगं याय्फुसा उकिप्रतिया मोह जुइगु खः अले व्यवहारिक प्रयोग न । गुलिखे अवस्थाय् पहिचानप्रति दूढ जूगु संस्थां मातृभाषाय् जक ज्या यानाच्वनेगु तर व विषय मेमे पिन्सं मथुइगु खःसा उकिंया अर्थहीन जुइफु । जितः अनुभव दु ने वाः भासं सार्वजनिक ज्याभ्वः जुयाच्वंगु इलय् मेमेगु समुदायया पत्रकारतय्सं मथुयाः च्यूताः मतःगु । भाषाया हुनिं समाचार च्वय् गुनिसं प्रशारणय् तकं समस्या जूगु यक्वः हे दसुत दु । समुहगत ज्याभ्वः म्होति सकलेंसिन थुइगु भाषाय् जुयाबिल धाःसा भाषा मथूपिनिगु नितिं अन्याय जुइमखु ।

जिं मेमेपिनिगु छयनय् सि खंकीपिं तर थःगु म्हय् म्येय् मखनीपिं भाजु/मयजुपिन्त न्ह्यसः तय्गु इच्छा यानाः कि छिपिन्सं नेपा (लभाषाया ख्यलय् गुलि योगदान बियाच्वना? थःथःगु छेंय्मस्तयत् मातृभाषा मस्यनीपिं निसं फेसबुक स्टाटस तकं आयातित, तत्सम भासं च्वइपिन्सं छगूसूचंया विषययात च्यूताः तय्गु गुलि जायज खः? चुरोस मत्वनेत उत्प्रेरित याइपिन्सं थःम्हं दकले न्हापां धुमपानरहीत लकसय् च्वनेसयेकेमाः । बस् थ्वहे धाये चाहे जु जिं ।

नेवाःभाय् मथूपिं, संस्कृति हनेमसःपिं, पत्रकारिता ख्यलय् जुइगु हेपाहा प्रवृत्ति सह मयाइपिन्त ग्वाहालि यानाः नेवाः नुगः ब्वलंकेगु मेगु तपसिलया उद्देश्य जुइफु । नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूलिइ निश्चित राजनीतिक दलया कार्यकर्ता दइमखु बरु फुक्क राजनीतिक दलय् आस्था, विश्वास तइपिं तर प्रत्यक्ष सहभागी मदुपिं नेवाः नुगः दुपिं दुथ्याइ ।

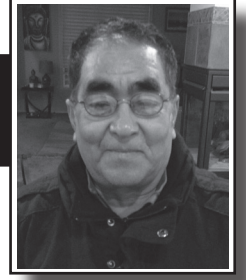
यो उत्सव समे स

नव बर्ष वि.सं.२०७३ एवं
नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूको दोस्रो
महाअधिवेशनको अवसरमा शुभकामना

गुणस्तरिय मदिरा पिउं !

जि व जिम्ह पासा एफ.एम.

- विश्वनाथ श्रेष्ठ

“मखु, थ्व छु धयागु ताल, सुथवःछि एफ.एम. घयपुनाः च्वने दः सा गाः । ग्याँस फूगु न्याला खुलां मयाय् धुंकल । गथे यानाः भुतू ज्या यानाच्चन । हितिइ लः मवःगु दँनदँ दय्धुंकल । वजाः भाः थी हे मफुत । बालं च्वपिन्त बालंभाः अप्वय्केमाल धाः सा बालं च्वनीपिं ल्वाः वइगु । छु यानाः म्वाय्गु । गन वनाः हालेगु । अले सुनां न्यनीगु । जिं ला छुं नं मखना । छि धाःसा एफ.एम. लेडियो न्यनाः फोन याय् खं सा गाः, मुखुला ?” ल्हाः व्वय्काव्वय्काः द्यः लीगु पहः थौजक मखु, म्हिगः जक मखु, न्ह्याबलें कचकच याय्गु न्याकुचिया मांयागु बानी हे जुल । तर थौ धाःसा मन हे च्वास्स मिंक खँ द्यतनाः धाल । “जाः स्वःस्वः नयाः मचा इस्कुलय् वन । हथासं केँ भचा नके फत न तरकारी छकूचा हे नके फत” हाहां क्वथां पिहांवन । अय्, खःनि सा । सुथय् लाइमखु धकाः म्हिगः हे न्यानाहय् धकाः धयागु ला भ्वसुक हे ल्वःमन का । ल्वःमंकीम्ह जि, अले सास्ति नइम्ह मचा अले मचाया मां । जि छेंया ज्याखँ स्वय्मफुत वा ध्यान विइमफुत । थ्व छु यानागु जिं ? साःप हे मनय् खँ ल्हात । अथे ला जितः गुलि ध्याचू नकल । व ध्याचू जिमि जहानं फोन यानाः एफ.एम.य् न्यंकूसा गुलिस्यां न्यनी, गुलिस्यां खःगु हे खँ न्यंकल धकाः सुभाय् बी जुइ, व जि मस्यू । तर छम्हनिम्ह नेता धाःपिं छम्हनिम्ह कर्मचारीतय्सं ला अवश्य हे न्यनी जुइ । थौं मजू सा छु जुल ले, कन्हय् जुइ, सुधार जुइ । थौं हे मनं तुनाः न्ह्याम्हेस्यां न्ह्यागु धाः सां नवाय् मं मदुपिन्सं एफ.एम.य् नवाय्गु बानी तयाबी । अले सःया शक्ति गुलि दु थुयावइ । उखान

न्यनागु दु नि - खँ सःम्ह व्यापारीया ध्वग्गीगु नं चले जू तर खँ मसःम्ह व्यापारीया जाकि नं मी फइमखु । उकिं अधिकारया सः थ्वय्केगु तातुनाः जिं यःसां मयःसां एफ.एम.यात पासा दय्का, अले एफ.एम.या ल्हाः ज्वनाः अन्याः, अत्याचार, विकृतियात फसं पुइका छ्वयाः नीलःया रुपय् समाज दइला धकाः मनं तुनाच्चना । “प्लाष्टिक म्हिचा छयलेमते, थुकिं स्वास्थ्यय् हानी.....अले कर पुलेगु .....कर्तव्य खः .....दायित्व जिमिगु खः” थ्व विज्ञापन न्यने नं मयः तर छु याय्, जिगु भासं नुगःखँ कनेगु थौं एफ.एम. बाहेक छुं मखना । थौं उत्कृष्ट संविधान खः धाःगु खँ नं गैरनेवाःभाय्या एफ.एम. न्यन(I: न्हाय्पं स्यात । न्यने हे मयः । अय्सां छु याय् । नेवाःतय्गु खँ जक न्यनीगु मखु । तर्क बियाः थःगु धापू तयाः ताठावाठा फताहातय्त् क्वत्यलेगु आसं जिं नं थःगु सः थ्वय्केत एफ.एम.यात पासा याना । थौंकन्हय् जि पासा एफ.एम. अले रेडियो नापं टेलिभिजन सेट । अथे ला ज्याभ्वःया सिलसिलाय् नेपाःया थीथी जिल्ला, गांगामय् वनेबलय् जिगु म्हाय् छुं मदुसां चिकिचारवःगु ट्रान्जिस्टर (रेडियो) व छज्वः ब्याट्री पक्का नं दइ । न्ह्याथाय् वं सां थ्व निता दु कि मदु धकाः म्हिचाय् वातुवालेगु बानी नं दु । थ्व थःगु देसय् जक मखु, उखे थुखे विदेसय् वनेबलय् नं जुयाच्चन । देसय् जुइमा, विदेसय् जुइमा, गैरनेवाः एफ.एम. उज्यालो एफ.एम. बाहेक मेगु खसभापायागु एफ.एम. जक न्यने दु - नेवाः एफ.एम.या फ्रिक्वेन्सीयात तःचाकः याय्त् नेपाल सरकारं छु नीति कयाच्चंगु खः, व थःगु हे थासय्

नेवा:तय्गु खँ जक न्यनीगु मखु । तर्क बिया: थ:गु धापू तया: ताठाबाठा फताहातय्त क्वत्यलेगु आसं जिं नं थ:गु स: थ्वय्केत एफ.एम.यात पासा याना ।

थौकन्हय् जि पासा एफ.एम. अले रेडियो नापं टेलिभिजन सेट । अथे ला ज्याभ्व:या सिलसिलाय् नेपा:या थीथी जिल्ला, गांगामय् वनेबलय् जिगु म्हय् छुं मदुसां चिकिचारव:गु ट्रान्जिस्टर (रेडियो) व छज्ज: ब्याट्री पक्का नं दइ । न्ह्याथाय् वं सां थ्व निता दु कि मदु धका: म्हिचाय् वात्तुवालेगु बानी नं दु । थ्व थ:गु देसय् जक मखु, उखे थुखे विदेसय् वनेबलय् नं जुयाचन । देसय् जुइमा, विदेसय् जुइमा, गैरनेवा: एफ.एम. उज्यालो एफ.एम. बाहेक मेगु खसभाषायागु एफ.एम. जक न्यने दु - नेवा: एफ.एम.या फ्रिक्वेन्सीयात त:चाक: याय्त नेपाल सरकारं छु नीति कयाच्वंगु ख:, व थ:गु हे थासय् दु - न्ह्याथाय् वं सां नेवा: एफ.एम. अ:पुक गबले न्यने दइ धका: आसा यानाचन । न्ह्यागु एफ.एम. न्यने गुया तातुना जिगुपाखें छगू हे जक आज्जु ख: स्था(नीय एफ.एम. वा केन्द्रीय एफ.एम. न्यना: देसया राज(नीति, सामाजिक अवस्थायात कया: स्थानीय मनूतय्गु विचारधारा छु ख: धका: अ:पुक तथ्याङ्क संकलन याय्गु । थ्व हे भ्वलय्, सुथय् खुता:त्या इलनिसें बहनी भिनिता: ईतक थम्हं हे न्यना: भिस्वक:तक भिस्वंगू एफ.एम.य् न्वंवाय्गु अले थ:गु विचार मिडिया जगतय् प्वंकेगु, गैर नेवा:तय्सं यानाच्वंगु जिके दसि (प्रमाण) दु । अले जिं

नं जिगु अभियान वा नेवा:तय्गु अभियानया लागि जिं एफ.एम.यात पासा दय्का । थ्वयात अ:पुगु लँपु जिं ताय्का । गन हे वनेम्वा: । सतकय् धू नं नय् म्वा: । कोलाहल न्यने म्वा:, क्वथाय् च्वन अले संसारया गतिविधि बुखँ न्यन । मिडिया ख्यलय् लाल कया: समाज सुधार पहिचानया स: थ्वय्का: अधिकार मालाचन । अथे ला नेपालय् न्यासलं मल्याक एफ.एम. दु । स्वी(नगलय् जक वास:सिवें अप्व: दु । उकी मध्ये भिंगुंगू एफ.एम. नेपालभाषाया ज्याभव: नं न्ह्यानाच्वंगु दु । गुलिं एफ.एम.पाखें नेपालभाषाया ज्याभव: लिकाय् नं धुंकल । छाया:धा:सा न्यमिया अभाव हं । गुलि एफ.एम. य् नेवा: म्ये जक फरमेय् याय्गु ज्याभव: दु । थज्या:गु एफ.एम. ज्याभव: न्यमि अले म्ये फरमेय् याइपिं सीमित ख:सा थज्या:गु ज्याभवलय् फोन याना: ब्वति काय्त थाकु । तर समाज सुधार खँ, पहिचानया खँ अले देस बुनाच्वंगु राजनीतिक खँय् धा:सा ब्वति काइपिं म्हो जक दु तर न्यनीपिं धा:सा आपा: ।

खास याना: नेवा:तय् राजनीतिया खँ न्यने हे मय:, मस्यु छाय् थें । जिं थुइके मफुनि तर निराश जुयागु मदुनि । समाज राजनीतिं तापाक्क गुबलें हे च्वने फइमखु धयागु धापूकथं जि एफ.एम.यात पासा दय्का: एफ.एम.या तुतांचा ज्वना: नेवा:तय्त त्वपुयात:गु हाकुगु सुपाय् चीकेगु अले राजनीतिक ख्यलय् थ:गु उपस्थिति अनुभव याकेत कुत: याइपिनिगु पुच:या जमात तयार याय्त नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया खा: स्वयाचन ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या ऋ:ऋ: धाय्मा ।

थुगु दबू सकलें नेवा:तय्गु स: जुइफय्मा, ब: जुइफय्मा ।

थ: मस्तय्त मांभासं आख: ब्वंके
थेच्च नेवा: इङ्गलिस स्कूल

थेच्च, यल । स्वापू : ५५३७९०८, ९८४१४५७८६३

मिंतुना

- अदेन न्हूसायमि

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दल देय्न्त्यंकया नेवा: पत्रकार/संचारक:मितय् मंका:गु राष्ट्रिय संगठन ख: । छपा, विद्युतीय संचार एफ.एम./टेलिभिजन/अनलाइन नापं फोटो पत्रकारिता यानाच्चं पिं नेवा: पत्रकारतय् मंका: संगठन ख: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दल ।

न्ह्यागु हे भासं पत्रकारिता यानाच्चंमह जूसां जातिया ल्याखं नेवा: जुइमा:, थुगु संगठनय् दुध्याय् । भाषाया ल्याखं न्ह्यागु भासं पत्रकारिता यानाच्चंमह जूसां नेवा: जुल धा:सा उमह व्यक्ति (पत्रकार) थुगु संगठनया दुज: जुइफइ ।

थौं देय्या हरेक क्षेत्रय् संगठित जुइगु छगूकथंया अनिवार्यता व आवश्यकता जुइ धुंकल । कर्मचारी प्रशासननिसं कया: पेशागत रुपं वित्तीय, शैक्षिक, चिकित्सा, वकिल, मजदुर, इन्जिनियर लगायत हरेक ख्य:या संगठन दु । पेशागत खं ल्हाय्गु ख:सा आपालं नेवा:त संचार क्षेत्रय् आवद्ध जुयाच्चंगु ता: ई दुसां संगठित धा:सा जुयाच्चंगु मदु । धाय् कि नेवा: पत्रकार वा संचारक:मितय् निंतिं थज्या:गु संगठन मा हे म्वा: ।

अय्न् छगू इलय् 'नेवा: संचार संजाल'या नामं नेवा: पत्रकार/संचारक:मित संगठित जुइगु कुत: मजगू नं मखु । संजालया उद्देश्य नेवा:तय्गु छुं नं ज्याभव: हक अधिकारयात छम्हं मेम्हेसित इनेगु ख: । थुकिया निंतिं संजालं छगू इलय् थ:गु हे कुतलं ज्या या:गु ख:सां थुकिं निरन्तरता काय् मफुत । अनं लिपा थ्व संजालय् निष्क्रिय जुल । संजाल लिपा नेवा: जागरण मंचया कचाया रुपय् संचार कव: नीस्वंगु ख: । थुकिं सकलें

पत्रकार/संचारक:मितय् क:घाय् मफुत । यक्व हे नेवा: पत्रकार व संचारक:मित संचार ख्यलय् क्रियाशील जूसां सकलें संचारक:मितय् धा:सा क:घाय् मफुगु अवस्थाय् नं नेवा: संचारक:मित थ:गु हे पहलं न्ह्यावना हे च्वन । तर, संचार मंचया क्रियाशीलता नं शिथिल जुजुं वन ।

अनं लिपा 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दल'या गठन जुल । देय्न्त्यंकया क्रियाशील नेवा: पत्रकार व संचारक:मिपिन्त क:घाना: नेवा: पत्रकारतय् राष्ट्रिय संगठन 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दल' नीस्वंगु ख: । नेवा:तय् राष्ट्रिय संगठन नेवा: देय् दबूया पहलय् 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दल' गठन जूगु ख:सां थ्व देय् दबूया भातृ संगठन धा:सा मखु । देय् दबूया पहलय् नेवा: पत्रकारत छथाय् च्वनेगु ह्व:ता: चूला:गु ख:, थुकिं याना: अप्व:थें पासापित थ्व देय् दबूया हे भातृ संगठन जकं ख:ला धइगु भ्रम लानाच्चंगु खत ।

तर, थ्व भ्रमयात हुइत छगू कथं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दल सफल जूगु दु । थुकिया कारण ख: थ्व छगू निष्पक्ष व गुगुं भाषिक वा राजनीतिक संगठनलिसं आवद्धता मदुगुलिं ख: सा देय्या थीथी जिल्लाय् तकं थुकिया कचा विस्तार याय्फुगुलिं नं थ्व विशुद्ध नेवा: पत्रकारतय् राष्ट्रिय संगठन ख: धका: गर्व याय् छिं । यद्यपि यक्व नेवा: पत्रकारत मदुगु जिल्लाय् निगू स्वंगू जिल्लायात मिलेयाना: समन्वय कमिति गठन याय्गु ज्या नं जुयाच्चंगु दु । थुकिया उद्देश्य धइगु पत्रकारिता ख्यलय् दुपिं सुं नं नेवा: थ्व संगठनं पिने मलाय्मा धइगु ख: ।

नेवा: देय् दबूया थौंकन्हय् ज्याकू दुगु तामिसपाखाया छेंया क:सिइ दकलय् न्हापां देय्न्त्यंकया सच्छि स्वयां

अप्प: संचारया थीथी ख्यलय् क्रियाशील नेवा: पत्रकारत मुना: 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू' या नामाकरण याना: थ्व संस्था न्ह्यावंगु जुल । थुगु मुँज्यां देयन्त्यंकया सकलें नेवा: पत्रकारत मुना: न्हापांगु राष्ट्रिय सम्मेलन याय्गु भाला कुविउ कथं थनिं प्यदँ न्ह्य: ने.सं. १९३२ चिल्लागा दशमि, (२४ चैत, ०६८) शनिवा: खुनु राष्ट्रिय सम्मेलन व न्हापांगु त:मुँज्या याय्त सफल जुल ।

न्हापांगु राष्ट्रिय सम्मेलनय् हे पत्रकारिता ख्यलय् समर्पित जुया: विशिष्ट योगदान बियादीपिं स्वम्ह हस्तीयात हनेगु ज्या जुल सा दबूया केन्द्रीय ज्यासना पुच: नं नीस्वनेत सफल जुल । वयां लिपा यलय् न्हापांगु कचा, अनलिपा यैय् व अनलिं ख्वपय् स्वंगू कचा विस्तार याय्फुगु दबूया सफलता खत । थ्व ल्याखं दबूया कचा स्वनिगर्गलिनेया जिल्लाय् नं विस्तार जुजुं वन ।

देसय् संघीयता व पहिचानया मुद्दायात कया: गुगु अधिकार व पहिचानमुखी आन्दोलन जुयाच्चंगु ख:, उकियात थनया त:धंगु संचारगृहं याना वयाच्चंगु हे वाय् चवाय् व अपव्याख्यायात नेवा: पत्रकारतय्सं सही माध्यमं सूचनाया हकयात सम्प्रेषण याय्गु ल्याखं दबूया

पलिस्था जूगु ख: । देय्या न्हूगु संविधान दय्केगु भवलय् भी थेंज्या:पिं भाषिक व जातीय रुपं ल्यूने लानाच्चपिं आदिवासी जनजाति, मधेशी लिसें वर्गीय, क्षेत्रीय व लैङ्गिक उत्पीडनय् ला:पिं नापं सिमान्तकृत वर्गया स: ल्हवनेत नं थुगु दबू मा:गु ख: सा उकिया नापनापं संचार माध्यमय् क्रियाशील समग्र नेवा: पत्रकार व संचारक:मितय् हक अधिकारया निंतिं स: ल्हवनेगु व सकलें नेवा: पत्रकार व संचारक:मित छगू हे दबू दुने न्ह्यंकेगु ल्याखं 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू'या पलिस्था जूगु ख: ।

पलिस्थाया इलय् छुं छुं संगठनं थुकिया अस्तित्वयात स्वीकार याय् मफुगु अवस्थाय् थौं प्यदँया दुने दबुलिं थ:गु हे कुतलं न्ह्यावना: नेवा: समाजय् छगू गुगु संगठनया स्वरुप बिया: बिस्कं अस्तित्व व छाप तय्त सफल जूगु दु, थुकिया श्रेय धइगु सकल नेवा: श्रमजीवि पत्रकार छगू हे थासय् च्वना: न्ह्यावने फुगुलिं ख: । शुरुया इलय् सफलता, हाथ्या, समस्या दथुइ नं विचलित मजुसे निरन्तर न्ह्यावने फुगुलिं हे थौं 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू' छगू धात्थें देयन्त्यंकया नेवा: पत्रकारतय् राष्ट्रिय संगठनया रुपय् धस्वाय्त ता:ला:गु दु ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या त:जिक ववचायेमा ।

Vishwa Motor Traders

Tel: 4238147, 2292230, 2292331
Mobile: 9851051131, (Res.): 4278103

More than 50 Years of Experience
in Auto Parts & Batteries .....

वर्तमान राजनितिक परिस्थिती जनजाती आदिवासी छप्पं जुइमाल

- तिर्थमान महर्जन

भी आदिवासी जनजाति सकलें छप्पं छद्दी जुइ धइगु भावना भीसं ब्वलंकेमा: । आदिवासी जनजातीतय्गु एकता अतिकं आवश्यकता जुइधुंकल । वर्तमान राजनीतिक अवस्थायात बिचा: यानास्वल धा:सा आदिवासी जनजातित सरकारी व विभिन्न संघसंस्थाय् न्ह्याथाय् स्व:सा उपस्थिति कम हे जक खनेदु । उकिं भी आदिवासी जनजाति, उकिसनं नेवा:तय्गु बाहुल्यता दुगु भीगु स्निगलय् स्वलधासां भी नेवा:तय्गु उपस्थिति सरकारी ज्याकू व गैरसरकारी ज्याकुथी तर्कं कम खने दु । छु भी कमजोर मानसिकतां जक थथे जुयाच्वंगु ला, गनं नेतृत्व याय्त् ग्याना: जकं ख: ला, वा भी थ:थम्हसिनं हे व थासय् वने म्हांगु जकं ख: ला धका: बिचा: याय् हथाय् जुइधुंकल । वास्तवय् धाय्गु ख:सा भी नेवा:तय्गु थाय्बाय्, बस्ति, भीसं ल्हाय्गु भाषा भन्भन् लिक्नु वनाच्वंगु दु । अझ धाय्गु हे ख: सा स्निगलय् नेवा:त स्वयां नं गैरनेवा:त अप्व: जुया वयाच्वंगु दु सा थ:गु थाय्बाय् भीसं त्व:ता: मिया: भन्भन् विस्थापित जुजुं वनाच्वंगुया कारण छगू सरकारं विकासया नामय् लँ तब्बा याना:, जग्गाजमिन एकिकरण व टाउन प्लानिंग याना: नेवा:तय्त् उखेला: थुखे ला: यानाबिउगु दु । उकिं भी नेवा:तय्स् थ:गु थाय्बाय् त्व:ते मजिल, मियावने मजिल । धाइ नापं दु - भाइ फुटे गँवार लुटे । आ: भी नेवा:त नं अथे हे जुयाच्वंगु दु । छें छकूचा, दाजुकिजापिं निम्ह-स्वम्ह, अले ल्वापु जुइ । ल्वापु जुल कि दाजुकिजापिन्त मब्यूसे गैरनेवा:तय्त् मियाथकी । अले भीगु थाय्बाय् गथे याना:

भीगु जुइ ? उकिं स्निगलय् च्वपिन्सं जक मखु, स्निगल पिनेच्वपिन्सं नं भीसं भीगु थाय्बाय्, छेंबुं मियावने मजिल । तर अथे धयां छु याय् ? भीगु लागिं चुइक्क छस: तर्कं नवाइपिं नेतात मदु । उच्च निकायस भी आदिवासीत सुं नं मदुगुलिं गैरनेवा: खय् ब्रम्हूतसें न्ह्यागु या: सां तबि नं नेवा: भी नेवा: हे जक जुया: च्वनाच्वंगु दु । सुयां सुंयागु मतलब मदु । उकिं भी नेवा:तय्स् सुनां नं विरोध मया: । उकिं भी नेवा:त सचेत जुइमाल । भीगु थाय् बाय् भीसं ल्यंकातय्गु ख: सा दकले न्हापां भीसं थ:गु त्वा:बहा:, बही, चुक, ननि, देग: आदियात संरक्षण याय् मा:गु दु । गथेकि थौंकन्हय् छुं स्वार्थी मनूतय्स् चुक, ननि, बहा:, बही हे मधा:से अन पस: तय्का: निग:प्यंग: ध्यबा कया: नयाच्वंगु दु । व नं भी नेवा:तय्स् मखु कि नगरपालिका व छुछु क्लब, संघसंस्थातय्स् । भीगु गौरव पुर्खाया धरोहरयात लाला:थे याना: ध्यबा कमे याय्गु यानाच्वंगु दु । तर भी नेवा:त स्व:गु स्वलं । लातां केरा स्वय् थें । छु धात्थें नेवा:त धैपिं सोभापिं हे ख: ला ? थ:गु थाय्बाय् मेपिन्सं कब्जा यानाका:सां छुं हे मतलब मदु थें ताय्का: स्व जक स्वयाच्वनेगु ला ? आ: नं स्निग:या भी नेवा:त न्ह्यागु खेलय् नं नांजा: । भीगु संस्कृतिं याना: हे नेपा:या नां धस्वानाच्वंगु दु सा भीत हे भन् उखे ला: थुखे ला: जुइक भीत हे भंग: लाना: भीत हे ल्यूने लाका: खय् ब्रम्हू गैरनेवा:तसें भी आदिवासी जनजातितय्त् ल्वाका: जक च्वंगु मखु ला ? धाय्गु हे ख: सा थन गुलि नं पाटीं वा दल दु, उकिया स्थापना या:पि धैपीं नेवा:त व आदिवासी जनतात हे ख: । गथेकि गणेशमान सिंह, गंगालाल श्रेष्ठ, पुष्पलाल,

नरबहादुर कर्माचार्य, साहना प्रधान, धर्मभक्त माथेमा, नारायण मान विजुक्छे, गजेन्द्र नारायण सिंह आदि अण्वः याना: आदिवासी जनजातीया नेतातयसं स्थापना यानातःगु खःसा तवि नं उकिया लवः धाःसा गैरनेवाः अथवा मेपिन्स कया राज्य संचालन याना वयाचवंगु दु । उकिं भी आदिवासी जनजाती नेतातयसं व स्वयम् जनसमुदायं नं बिचाः याय्माल कि थः काग्रेस वा कम्युनिष्ट न्ह्यागु हे पार्टीया नेता कार्यकर्ता जूसां तवि नं थःगु म्हसिका, थःगु पहिचान, थाय्वाय्वा लागिं आदिवासी भी नेवाः, थारु, राई, लिम्बू, मगरः, मधेसी, आदि भी छप्छ्थी जुयाः न्ह्यावने माल । भी दक्व जनजाति आदिवासी छप्छ्थी मजूतले भीत थःथवय् ल्वाःकाः थ्व सरकार व दल धाःपिन्सं भीगु उपस्थिति शून्य यानाः स्थानिय निकायनिसं हे खस ब्राम्हणवादीतयसं एकल राज्य यानाः देसया धुकू स्वाहा यानाः भीत भीगु थाय् बाय् व भाषा संस्कृतिइ तकं बन्देज तयाः भीत लिक्कुका तइ । उकिं जनता जनार्दन भी आदिवासी जनजाति मिलेजुयाः न्ह्यावने माल । मखु सा न्ह्यावलें आदिवासी जनजातित ल्यूने हे लानाचवनी । न भीगु म्हसीका ल्यनी न भीगु थाय्वाय् हे ल्यनी । उकिं भीपिं भी जुयाः दक्व आदिवासीत मिले जुयाः न्ह्यावने माल ।

भिन्तुना ! भिन्तुना !!

ऐतिहासिक नगर किपुलिइ जूवनाचवंगु नेवाः पत्रकारतयगु राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्वःगु तःमुंज्या तःजिक क्वचायेमा नापं न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया निति योगदान याये फयेमा धकाः भिन्तुना देछायाचवना ।

भिन्तुना

सहिद स्मारक कलेज

नयाँबजार, कीर्तिपुर-३ फोन नं. ४३३०२७९, ४३३३९३७

Samjhana Press

नेवा पत्रकार राष्ट्रिय दबू निक्वगु
केन्द्रीय महा-अधिवेशन सुथा लायमा धका
भिन्तुना देछाना चवना

उच्च स्तरियकथं छपाई ज्या याय् माःसा
जिमित लुमंका दिसं

सम्जना प्रेस

सम्भनागल्ली, थवही, ये
४४१४८७६, ४४१९०९५
९८४१२९६९८२

पत्रकारिता र जातीयताको बहस

- सुनील महर्जन

“पत्रकार जातिको घेराबाट माथि उठनुपर्छ । पत्रकार सदैव राष्ट्र र राष्ट्रियताको पक्षमा लाग्नुपर्छ ।” यी भनाई पत्रकारिताका विज्ञहरुले अक्सर सिकारु पत्रकारमाथि दोहर्त्याउने गर्छन् । तर भट्ट हेर्दा यस भनाईको विपरीत नेपालमा भने जातीय रुपमा पत्रकारहरु संगठित हुने क्रम तीव्र गतिमा अघि बढिरहेको जस्तो लाग्दछ ।

मधेश मिडिया समाज, तामाङ्ग सञ्चार समूह, किराँत, राई, मगरको पत्रकारहरुको संगठनदेखि पछिल्लो समय नेपाल दलित पत्रकार संघ पनि जातीय आधारमा संगठित पत्रकार संघहरुका उदाहरण हुन् । यस अवस्थामा सर्वसाधारणदेखि लिएर पत्रकारिताका विधार्थी, आम पत्रकार सञ्चार सम्बद्ध विभिन्न संस्थाका पदाधिकारीहरुमाथि एउटा प्रश्न उठिरहेको छ । राष्ट्रियताको पक्षपोषण गर्नुपर्ने पत्रकारहरु किन जातीय रुपमा संगठित हुँदै छन् ? यसको अर्थ शासक समुदायका केही पत्रकारहरु मात्र राष्ट्रियताका पक्षपोषक र अरु समुदायका पत्रकारहरु जातीय घेरामाथि उठ्न नसकेको हो त ? के जातीय पत्रकार संस्थामा आबद्ध हुनु जातीय घेरामा सीमित हुनु हो त ?

सिद्धान्तमा जे भनिए पनि नेपालको पत्रकारितालाई अधिकांश वञ्चित समुदायको कोणबाट हेर्दा नेपाली पत्रकारिताको अवस्था समग्र राज्य र समाजमा देखिएका वैचारिक, संरचनागत, व्यवस्थापकीय कार्यान्वयनका दोषबाट मुक्त छैनन् । राज्यका विभिन्न क्षेत्रमा देखिएका जातीय, वर्गीय क्षेत्रीय र लैङ्गिक विभेदबाट नेपाली पत्रकारिता पनि अछुतो छैन । सामाजिक विविधतालाई प्रतिविम्बित गर्ने खालको छैन । नेपालको मुलधारको सञ्चारमाध्यममा विभिन्न भाषाभाषी, जातजाति र धर्मावलम्बी उत्पीडनमा परेका जनताको र पछाडि पारिएको क्षेत्रको विकास र एजेण्डा गतिविधिले अपेक्षाकृत स्थान नपाएको आवाज प्रखर रुपमा सुनिदै आएको छ ।

यसको मुख्य कारणका रुपमा मिडिया अध्ययता प्रत्युष वन्तले नेपाली मुलधारको सञ्चारमाध्यममा अधिकांश बाहुन, क्षेत्री र

केही नेवार पुरुष रहेकाले सञ्चारमाध्यमले विविधताको प्रतिनिधित्व गर्न नसकेको ठान्छन् ।

उनले नेपालको सन्दर्भमा समाजशास्त्रीय चिन्तन नामक पुस्तकमा मिडिया उदार प्रजातन्त्र शीर्षक लेखमा भनेका छन्, “यसले गर्दा नेपाली मिडियाको विश्वसनीयता र लोकतान्त्रिक संरचनामा प्रश्नचिन्ह उठाउने ठाउँ छ ।” नेपालको सन्दर्भमा समाजशास्त्री चिन्तन पुस्तकको मिडिया उदार प्रजातन्त्र नामक शीर्षकमा उनले हाल सञ्चारमाध्यममा थोरै संख्यामा उपस्थिति आदिवासी जनजाति महिला र दलित सञ्चारकर्मीहरुको संख्यामा वृद्धि नभएसम्म सञ्चारजगत आफू भित्रै लोकतान्त्रिकरण नहुने धारणा राखेका छन् ।

सयौं वर्षदेखि बहिष्करणमा परेका नेपालका विभिन्न जातजाति, भाषाभाषी र धर्मावलम्बीहरु सन्तुलित विकासप्रति तथाकथित मूलधारका भनिने सञ्चारमाध्यमले हेर्ने दृष्टिकोण अपेक्षाकृत उदार हुन सकेको छैन । नेपाल बहुजातीय, बहुभाषिक र बहुसांस्कृतिक तथा बहुधार्मिक विशेषता भएको तथा सामाजिक र भौगोलिक विविधतायुक्त देश रहेको हेक्का पनि राखेको पाइँदैन । यस्तो अवस्थामा पत्रकारहरु जातीय आधारमा संगठित हुनुपरेको हो ।

यसको अर्थ सम्बन्धित जाति विशेषको मात्र होईन । पत्रकार जाति विशेष नभइ सबैको हुनुपर्दछ । संवेदनशील भएर पत्रकारिता निष्पक्षता, वस्तुपरक र सन्तुलित जस्ता व्यावसायिक गुण अटाएर पत्रकारिता गर्ने हो भने विषयवस्तु र घटना वस्तुनिष्ठ तरिकाले समाचार सम्प्रेषण गर्न सकिने र सबै जाति भाषाको एजेण्डा र मुद्दालाई आवश्यकता अनुसार स्थान दिन सकिन्छ । यही मान्यता लिएर पत्रकार दबू अघि बढिरहेको छ । राष्ट्रियताको आधार नै सबै जातजातिको समान अस्तित्व हुनु हो । यस अर्थमा राष्ट्रियता र जातीयता विपरीत शब्दावली होइनन् । ती विविधतालाई समेटिएको एकताले मात्र राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रियता बलियो हुने छ । ती विविधतालाई नेपाली पत्रकारिताको क्षेत्रमा

स्थापित गराउनु, समग्र पत्रकारितालाई समावेशी र नेपालको विविधताको तस्वीर प्रतिबिम्बित गराउनु, श्रमजीवी पत्रकारहरुको हक, हितका साथै विशेषतः स्थानीय पत्रकारहरुको भौतिक, व्यावसायिक र सामाजिक सुरक्षा गर्ने उद्देश्यले नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू स्थापना भएको हो ।

हुनत पत्रकारिताका एउटा चलनचल्तीको भनाई छ । पत्रकारले चौवाटोमा राखिएको सालिक र ढुङ्गाले के भन्न चाहेको छ । त्यसको मर्म बुझनुपर्दछ । अर्थात एक जना व्यावसायिक पत्रकारको संवेदनशीलता त्यो हदसम्म हुनुपर्छ । पत्रकारको मुख्य गुणको सन्दर्भमा पत्रकारिताका विद्वानहरुले दिने उदाहरण हो यो । तर नेपाली पत्रकारिताले समाजको विभेदलाई चिर्ने, विविध जातजाति र भाषाभाषी, उत्पीडित वर्ग र समुदायको आवाजलाई पर्याप्त मात्रामा मुखरित गर्न सकिरहेको छैन । आदिवासी, जनजाति, महिला, दलित, मधेशी र भौगोलिक रूपले पछाडि परेका विकट क्षेत्रका जनताको भावना र मर्मलाई सही अर्थमा बुझ्ने र ठग्याउने क्षमताको सर्वथा अभाव रहेको छ । यसै सन्दर्भमा वहिष्करणमा परेका समुदाय र भाषाभाषीको राज्यसत्तामा पहुँच, प्रतिनिधित्व र पहिचानको पैरवी गर्न जातीय आधारमा पत्रकारिता संगठित हुन आवश्यक रहेको हो ।

यसको अर्थ अरु जातजातिका एजेण्डा नै नउठाउने होईन । सञ्चारमाध्यम समावेशी भएमा यस्तो समस्या नै आउँदैन । यसका लागि पत्रकार दबूले आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ, नेपाल पत्रकार महासंघ लगायत सञ्चार सम्बद्ध संघसस्थाहरूसंग मिलेर अघि बढ्नु आवश्यक रहेको छ ।

नेपाली पत्रकारिताको व्याख्यामा नेपालमा बोलिने सबै भाषाभाषीहरुको माध्यमबाट गरिने पत्रकारिता अटाएको छैन । मातृभाषाको पत्रकारिताको विकास लागि प्रेस काउन्सिल प्रतिबद्ध हुनुपर्छ । नेपालको सन्दर्भमा समग्र पत्रकारिताको परिभाषा नै पुनः परिभाषित गर्नुपर्दछ । नेपाली पत्रकारितालाई हेर्ने, बुझ्ने तरिकालाई व्यापक बनाउनु आवश्यक रहेको छ । नेपाली पत्रकारितामा समाचारकक्ष विविध जातजाति, भाषाभाषी र धर्मावलम्बी, लैङ्गिक र क्षेत्रीय हरेक दृष्टिले समावेशी हुनुपर्ने र त्यसो भएमा समाचारको अर्न्तवस्तुमा विविधताले यथोचित स्थान पाउने छ ।

पत्रकार दबू जातीय सोचबाट प्रेरित नभई नेपाली पत्रकारिता समावेशी र विविधता भल्काउन र समुदायमा पत्रकारिताको विकासको लागि स्थापित भएको हो । नेपाली प्रेस समावेशी भएमा मात्र प्रेस स्वतन्त्रता सधैं अकुण्ठित हुने छ ।

हाम्रो टेलर्स

श्री चन्द्र
प्रोप्राइटर
मो. ९८४९९४३५९

हाम्रो टेलर्स

पुरानो बागेश्वर-९, काठमाडौं

A 2 Z

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू केन्द्रीय समितिको दोस्रो अधिवेशन सफलताको कामना गर्दै नयाँ वर्ष वि.स. २०७३ तथा २५६० औं बुद्ध जयन्तिको अवसरमा सम्पूर्ण नेपालीहरूलाई शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

हामीकहाँ सूत, सर्त, सफारी, दौरा-सुरवाल, कुर्ता (महिला - पुरुष), व्याउज तथा सम्पूर्ण सिलाई सम्बन्धी काम गरिन्छ ।

समावेशी समाचार

- सुरेश किरण

नयाँ संविधान जारी गर्दाको व्यथा शिशु जन्मको व्यथा जस्तो होइन । शिशु त जस्तोसुकै कठोर व्यथा लागे पनि त्यो दश महिना भित्र जन्मनै पर्छ । जन्मिरहेका छन् पनि । तर संविधान कडा व्यथाका बीच पनि जन्म स्थगन गरी पर सदैँ गर्दोरहेछ । डाक्टरले दिएकै टाइममा संविधान जन्मिनु पर्छ भनेर कुनै विधानमा लेखिएको छैन । यतिसम्म हो कि दिइएको टाइममा संविधान नजन्मिए पछि त्यसले जन्मको सम्भावना कम र व्यथा चाहिँ ज्यादा उत्पादन गरिदिँदा रहेछन् ।

नेपाल यही व्यथाबाट गुज्रिँदै अन्ततः संविधान जारी भयो । तर संविधान जारी हुने बित्तिकै त्यसका विरुद्ध आन्दोलन शुरु भइहाल्यो । नाकाबन्दी समेत भयो । कयौँको ज्यान गयो । यस्तो स्थितिमा देशका सबै पेशा गर्ने समुदायलाई कठिनाई छ । त्यसमाथि पत्रकारिता गर्ने समूहलाई भने भिन्नै कठिनाई छ । देशमा कुनै ठूलो घटना हुँदा नै हो, पत्रकारिता सक्रिय हुने । तर अहिले नेपालमा संविधानका सवालसँग सम्बन्धित घटनाहरू भइरहँदा भने पत्रकारहरूलाई सक्रिय पनि हुन नहुने र निष्क्रिय पनि बस्न नमिल्ने अनौठो कठिनाईले अँध्यारो देखिन्छ । खास गरी यतिबेला तराईमा सञ्चालित अशान्तपूर्ण आन्दोलनले पत्रकारहरूका लागि यस्तो अवस्था सिर्जना गरिदिएको हो । एकातिर आन्दोलन बारे मनपरी लेखे भनेर पत्रकारका नाममा पूर्जी काटिरहेका छन् भने अर्कोतिर आफूलाई मनपर्ने कुरा लेखेन भनेर सञ्चारकर्मीहरू

कुटिइरहेका पनि छन् । यस्तो बेला संयमित र सन्तुलित भएर मात्रै समाचार सम्प्रेषण गर्नुहोला भनी प्रेस काउन्सिल र पत्रकार महासंघले लगातार निर्देशनहरू पनि ठेलिरहेका छन् । बिचरा पत्रकारहरू समाचारको पछि नि दगुर्नु कि यस्ता निर्देशन तथा दबावको सामना नि गरिरहनु । स्थिति कठिन छ ।

वास्तवमा यस्तो कठिन समयमा आफू, आफ्नो सञ्चार संस्था र आफ्नो पेशागत मर्यादा कुनैलाई पनि हानी नहुने गरी समाचार सम्प्रेषण गर्ने हो भने आचार संहिताको पालना गर्नु नै एकमात्र सुरक्षित उपाय हो । यस्तो बेला कसरी समाचार सम्प्रेषण गर्ने भन्ने सजिलो बाटो आचार संहिताले नै देखाइदिएको छ । समस्या यति मात्रै हो कि यो बेला आचार संहिताको पालनै कसैले गरिरहेका छैनन् । आचार संहिता पालना नगर्नुको सजाय सञ्चार माध्यमहरूले घटनास्थल मै भोग्नुपर्ने अवस्था आइरहेको छ । यो दुःखको कुरा हो ।

नेपाली मिडिया अबै पनि पूर्वाग्रहबाट मुक्त छैन । आम सञ्चारको काम त गर्छन् तर आम संवेदन (लाई अबै बुझ्न सकेका छैनन् । हरेक समाचारको 'डिटेल' छान्नु जरुरी छैन । न आफूसँग छ भन्दैमा फोटो सम्प्रेषण गर्नु आवश्यक छ । त्यस्ता डिटेल र फोटो ले मानवीय संवेदनालाई कसरी प्रभावित पार्न सक्छ भन्ने सामान्य संवेदनालाई समेत बुझ्न नसक्नु नेपाली मिडियाको कमजोरी हो । अहिले आकाशबाट प्रकाशन हुने अनलाइन पत्रकारिताले यो असंवेदनाको नेतृत्व

आफूले थामे भैं देखिएको छ । नबुझेको कुरा पछि बुझाउन सकिन्छ । अहिले मिडियाले बुझ्न नसकिरहेको संवेदनाको चुरो पछि बुझ्ने अपेक्षा गर्दा शायद बढी हुन्न होला । तर अहिले मिडियाको दिमागमा घुसेर भूमिगत बसिरहेको पूर्वाग्रहलाई भने यतिकै हटाउन सम्भव देखिंदैन । पूर्वाग्रहको यो छाँयाले अबै पनि मिडियाले गर्नुपर्ने धेरै सकारात्मक क्रियाहरूलाई प्रकाशमा ल्याउनबाट रोकिरहेको छ । तराईका विभिन्न जिल्लाहरूमा हालै भएका घटनाहरूको समाचार सम्प्रेषण यही पूर्वाग्रहबाट अभिप्रेरित छन् ।

तराईमा आन्दोलन चलि रहेको अहिले होइन । तर त्यो काठमाडौँलाई धेरै पछि मात्रै थाहा भयो । तराई आन्दोलन बारे काठमाडौँलाई थाहा भएको सम्भवतः पहिलो घटना कैलालीको टीकापुरमा आठ प्रहरीको हत्या भएको घटना होला । त्यो पनि यति डिटेलमा थाहा भयो कि कुन प्रहरीलाई कुन प्रदर्शनकारीले कति मिटरसम्म लखेटेर कति पटकसम्म भालाले रोपे भन्ने विवरण समेत कण्ठस्तै भयो । काठमाडौँ केन्द्रीत मिडियाहरूको कृपा हो यो । विवरण दिनु गलत होइन । तर यतिकै डिटेल विवरण त्यो भन्दा एक महिना अघि मात्रै मधेस आन्दोलन बारे दिएको भए काठमाडौँ अब सचेत हुने थियो । टीकापुर घटना अवश्य पनि एकदिनको विस्फोट होइन । यस बारे नेपाली जनता किन सुसूचित हुन सकेन ? घटना पछि त्यसमा मारिएका प्रहरी, तिनका परिवार, घटनाका प्रत्यक्षदर्शी आदिका 'स्टोरी'को बाढी नै आयो । तर कफर्यु बीच जलाइएका स्थानीय थारू कार्यकर्ताहरूको घर, रातारात भागेका थारू युवाहरूको व्यथा भने हामीले पढ्न सुन्न पाएनौं ।

२०४६ सालको आन्दोलन होस् वा २०६२-६३ को दोस्रो जनआन्दोलन, दुवै आन्दोलनमा नेपाली मिडियाले आन्दोलनकारीलाई साथ दिएको थियो । जसको फलस्वरूप मिडिया तत्कालिन सत्ताको कहरको शिकार समेत हुनु परेको थियो । तर त्यो सँगसँगै शुरु भएको मधेस, आदिवासी जनजाति, दलित आदिको पहिचानवादी आन्दोलनलाई भने नेपाली मिडियाले मित्रवत् व्यवहार नगरेको देखियो । अब भनौं भने मिडिया यो

पहिचानवादी आन्दोलनको विपक्षी मै रहे भन्दा पनि हुन्छ । एक राष्ट्रिय दैनिकका सम्पादकले एउटा सार्वजनिक कार्यक्रममा फोडेर भने - 'पहिचानको नाममा भएको जातीय आन्दोलनलाई एक हदसम्म रोकन नेपाली मिडिया सफल भएकै हो ।'

पहिचानसँग सम्बन्धित मुद्दालाई 'जातीय मामिला' देख्नु नेपाली मिडियाको एउटा गल्ती । 'जातीय मामिला' आफूलाई मन नपर्ने भएकोले त्यसलाई स्थानै नदिनु अर्को गल्ती । अधिकारको माग राखेर चलाइरहेको आन्दोलनलाई गलत देख्नु आफैमा गलत दृष्टिकोण हो । तत्कालिन पञ्चायती व्यवस्थाले पनि बहुदलीय व्यवस्थाको माग राखेर चलाएको तत्कालिन आन्दोलनलाई गलत भनेको थियो । अब बहुमत कै कुरा गर्ने हो भने पनि तत्कालिन पञ्चायती व्यवस्थाले जनमत संग्रहमा समेत बहुमत पाएको थियो । बहुदलीय व्यवस्था मार्गने दल र नेताहरूलाई 'अराष्ट्रिय तत्व' र 'आतंकवादी' भनेर लेखेकै कारणले तत्कालिन प्रजातन्त्रवादीहरूले त्यतिबेला सरकारी दैनिक 'गोरखापत्र'को कार्यालयमा आगो भोसेको थियो ।

अब हामीले फरक छुट्याउनु परेको छ, त्यतिबेला प्रजातन्त्रवादीहरूले 'गोरखापत्र'को कार्यालयमा आगो लगाउनु र अहिले पहिचानवादीहरूले ठूला सञ्चार गृहको गाडीमा हुंगा हान्नुका बीच के अन्तर छ ? (त्यतिबेला आगो लगाउनु जायज थियो, त्यसैले अहिले हुंगा हान्नु पनि जायज हो भन्ने अर्थमा यसलाई नलिइयोस् । यी दुवै कार्यको पछाडि लुकेको कारण र मनोविज्ञान के हो, कृपया यसलाई बुझ्ने प्रयास गरियोस् ।)

मिडियालाई राज्यको चौथो अंग मानिन्छ । त्यसैले कुनै पनि आन्दोलनलाई मिडियाले सम्बोधन गरे पछि त्यो राज्यको संवैधानिक तीन अंगले सम्बोधन गरे जतिकै तुष्टि आन्दोलनकारीहरूलाई मिल्दछ । मिडियाले सम्बोधन नगरिनुलाई राज्यले नै सम्बोधन नगरेको अर्थमा समेत लिइने गरिन्छ । यसलाई मिडिया प्रति गरेको सम्मान कै अर्थमा लिनु उचित होला । आफूले शान्तिपूर्ण रूपमा गरेका क्रियाकलापहरूलाई मिडियाले

नेवाः दलदल बाझिअ दल

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दल
National Forum of Newar Journalists

स्थान नदिए पछि मिडियाको ध्यान आफूतिर खिँचन पनि आन्दोलनकारीहरू विध्वंशको बाटोतिर जाने सम्भावना बढी हुन्छ । मिडियाले पनि शान्तिपूर्ण आन्दोलनको वकालत त गर्छ तर शान्तिपूर्ण क्रियाकलापहरूलाई समाचार भने ठान्दैन । कुनै पनि आन्दोलनमा मिडियाको आँखा पुग्न त्यहाँ कुनै न कुनै 'ठूलो आवाज' आउनु पर्ने रहेछ । मिडियाको व्यावसायिक बाध्यताले यहाँ अर्को अप्ठ्यारो पारेको छ ।

मिडियाले आफूलाई वास्ता गरेन भनेर तोडफोड गर्नु र मिडियालाई नै जलाउनु भन्नु गलत काम हो । ठूला मिडियाले आफ्नो समाचार छापेन भनेर आफ्नो समर्थनमा भएका पत्रपत्रिकाहरूमा मनलागी समाचार र विश्लेषणहरू प्रकाशन गर्नु, सामाजिक सञ्जालमा जथाभावी 'वालिड' गर्नु पनि सही कार्य होइन । यो पनि वाक् स्वतन्त्रता र आचार संहिताको उल्लंघन नै हो । मिडियाहरूको यस्तो भूमिकाले एकातिर आन्दोलनकारी शक्ति र अर्को शक्तिहरूलाई क्रुद्ध पार्ने त छँदैछ, साथसाथै राज्यलाई पनि यसले सही सूचना

लिनबाट बञ्चित पारिदिएको हुन्छ जसले गर्दा सम्बद्ध आन्दोलनलाई सही ढंगले सम्बोधन गर्न राज्य असफल भइदिएको हुन्छ । जस्तोसुकै आन्दोलन होस्, राज्यले संबोधन नगरे पछि त्यो क्रमशः चर्कदै विध्वंशतिर उन्मुख हुँदै जान्छ । अहिले तराईमा भएको पनि त्यही हो । नेपाली मिडियाले यो आन्दोलनका वाहकहरूलाई आततायी, हत्यारा, विखण्डनकारी आदि जस्ता शब्दहरूले आरोपित गरिरहेका छन् । अधिकारका लागि लडिरहेका यी आन्दोलनकारीहरू 'आततायी, हत्यारा, विखण्डनकारी' हुन् भने २०२८ सालमा भ्रपा विद्रोह गर्ने अहिलेका एमाले नेताहरू के हुन् ? २०३० सालमा विमान अपहरण गर्ने अहिलेका कांग्रेस नेताहरू के हुन् ? के अहिलेका मिडियाले उनीहरूलाई हत्यारा र अपहरणकारी भनेका छन् ? यी कुराहरूलाई यतिबेला मनन गर्नु आवश्यक छ । किनभने यतिबेला देशमा जुनखाले आन्दोलन चलिरहेको छ त्यसलाई समाधान गर्न वा अझ चर्काउन मिडियाको पनि ठूलो भूमिका छ । यो ऐतिहासिक घडीमा हामी मिडियावालाहरू त्यो भूमिका निर्वाहबाट चुक्नु हुन्न ।

देय् न्यंकया नेवाः पत्रकारतय्गु

राष्ट्रिय संगठन

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया निक्वःगु

तःमुँज्या ऋःऋः धाय्मा ।

काठमाडौं नेवाः किन्डरगार्डेन

खुसिबुँ, येँ । फोन ल्याः ८३८४५१७

नेवाः पत्रकारतय्गु राष्ट्रिय संगठन

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दलूया

निक्वःगु तःमुँज्या

ऋःऋः धाय्मा ।

पायोनियर वचत तथा ऋण

सहकारी संस्था

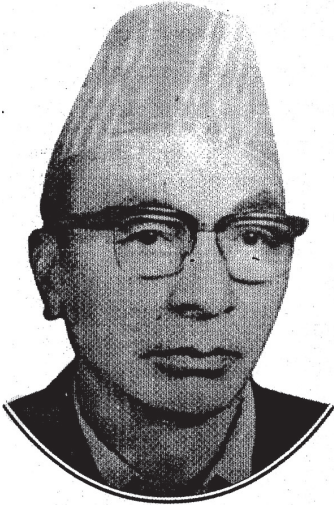
न्यूरोड, येँ । फोन ल्याः ८२९९४५०

निक्वःगु तःमुँज्या लुमन्तिपौ

साताओकीमा लोककवि

गणेशलाललाई भेट्दाको क्षण

- सुरजवीर बज्राचार्य

मैले गणेशलाललाई देखेको छैन । किनभने मैले गणेशलाललाई खोजेको बेला गणेशलाल यो संसारबाट अलप भइसकेका थिए । त्यसैले गणेशलाल मेरो निम्ति नयाँ । नेपालभाषा मंका: खल:का महासचिव

नरेशवीर शाक्यले यो नाम उल्लेख गर्दै नेवार पत्रकार हरूको राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू स्थापना पश्चात यस दबूको क्रियाशीलता र गणेशलाल श्रेष्ठको बारेमा प्रचारको सन्दर्भ जोड्दै एक किसिमको चुनौती दिँदै भन्नुभएको थियो । शाक्यले नेपालभाषाका लोककवि गणेशलाललाई चिनाउँदा नेपालभाषाको एउटा निकै लोकप्रिय गीत 'ढंग मरुनी भम्चा (ढंग नपुगेकी बुहारीको)' को उल्लेख गर्नुभयो । मलाई लाग्छ शतवार्षिकी मनाउँदै गर्दा गणेशलाल नयाँ पुस्ताको लागि नयाँ नै नाम हुनेछ भन्ने निष्कर्षका साथ यो गीतको सहारा लिइयो । एक जना लोककविको परिचय एउटा गीतमा सिमित भयो समयको अन्तरालसँगै ।

लोककवि गणेशलाल श्रेष्ठको शतवार्षिकी मनाउने क्रममा कुपण्डोलस्थित साताओकी भवनमा नेपालभाषा मंका: खल:ले एउटा कार्यक्रमको आयोजना गरेको समय थियो त्यो । प्रचार वा संचारको चुनौती स्वीकार गर्दै

पुगेको थिएँ म त्यहाँ ।

मलाई याद छ 'ढंग मरुनी' गीतलाई प्यारोडी शैलीमा गुडनाइट एफ.एम.मा गाइजात्रे प्रहसन 'सिपाँय या सरकारया प्रस्तुति नेपालभाषा ज्याभव: (जुम्रे सरकारको प्रस्तुति नेपालभाषा कार्यक्रम" मा प्रस्तुत गरेको थिए करिब १४ वर्ष अगाडी । आजपनि 'ढंग मरुनी' गीत त्यतिकै प्रचलित छ, लोकप्रिय छ । यो गीतको म्यूजिक भिडियो बजारमा आइसकेपछि त भन्नु यसको लोकप्रियता नयाँ पुस्तामा पनि बढ्यो र लाग्यो 'एउटै सृजना पनि काफै हुँदोरहेछ एक जना सर्जक १०० वर्ष मनहरुमा बाँच्नको लागि ।' गीत बाँचेपनि गीतसँगै रचनाकारका रूपमा लोककविको नाम लोप भएको पनि सम्झनु पर्ने हुन्छ र यो गीतलाई 'संकलित' गीतका रूपमा प्रचार गरिएको पनि दु:खद् कुरा हो ।

कार्यक्रम शुरु हुने समयलाई नेपाली समय भन्दै उपहास गर्नेहरु यस कार्यक्रममा पनि भेटिए । तर ढिलो चाँडो जति भेटिए, त्यसमा नयाँ अनुहारहरु धेरै देखेँ । सँगै बसे का एक मित्रलाई सोधेँ "किन नेपालभाषाको कार्यक्रममा सामान्यतया नभेटिने अनुहारहरु धेरै छन् यस कार्यक्रममा ? "लोककवि गणेशलाल श्रेष्ठकै सन्तानहरु हुन् ।" मैले जवाफ पाएँ तर अर्को प्रश्न पनि "लोककवि गणेशलाल श्रेष्ठको योगदानलाई उनको परिवारले निरन्तरता दिएन वा यो परिवारलाई निरन्तर सक्रिय बनाइराख्न नेवार हरूले सकेन ?" यो अलमललाई 'शुरुवात भनेको सँधै अगाडी बढ्नु नै हो' भन्ने शब्दहरु टालेर मन बुझाएँ । कार्यक्रम शुरु हुँदै जाँदा उत्सुकता पनि बढ्दै गयो । लोकगायक रामकृष्ण दुवालले लोककवि गणेशलाल

श्रेष्ठद्वारा सृजित “याकचा वनेमते राधा जमुना सिथय् (एकलै नजाउ राधा जमुना किनारमा)” भजन सुनाए । यो भजनमा भेटिएका कृष्ण ‘नेवार कृष्ण’ थिए । नेवारहरूले जसरी विभिन्न समयमा नेवार संस्कृतिमा प्रवेश गरे का धार्मिक प्रभावहरूमा आफ्नोपन दिए र अरु भन्दा भिन्न राखे त्यस्तै कृष्णलाई पनि सम्बोधन गर्ने, चरित्र बुझ्ने, परिवेश इत्यादी फरक नै रहेछ र त्यो फरकले मै ले यो भजनमा ‘नेवार कृष्ण’ भेटें । यो भजनले गराएको कल्पना यो भन्दा अधि कल्पनै गर्न सकिएन । प्रभावलाई नै सत्य ठानी स्वीकार गरिएको रहेछ भन्ने लाग्यो मलाई ।

‘मात्तेजूमह हाकुचां कय्का हय्य: बाकुचां’ (मात्तेको काले ले हान्छ है हुंगोले)

‘चा धम्प यनेमते राधा जमुना सिथय्’ (माटोको गाग्री नलैजाउ राधा जमुना किनारमा)

‘लैय् वःपिं मुसुमुसु न्हीक, ख्या: या:वइगु म्हय् म्हय् थीक’ (बटुवाहरु मुसुमुसु हास्नेगरी, जिस्किन आउँछ जीउमा छोइ)

‘वइत मचा खनेमते राधा जमुना सिथय्’ (उसलाई बच्चा नठान्नु है राधा जमुना किनारमा)

यो भजन जीवित छ । तर यो भजन जन्माउने लोककवि यो संसारमा छैनन् । त्यति मात्र होइन उनले आफ्नो जन्मस्थान भीमफेदी लगायत अन्य धेरै स्थानमा स्थापना गरेको भजन संस्कृति पनि लोपउन्मुख छ । रामकृष्ण दुवालकै शब्दमा ‘पहिले भीमफेदी, भैसे लग (यत स्थानमा जाँदा रात पन्यो कि यी स्थानहरु जागृत्यो भजनका तरंगहरुमा, तर अहिले यी स्थानहरु उदास छ । किनकी यहाँ अचेल भजन हुँदैन । विशेष समारोहमा सिमित भएको छ । यसको एउटा प्रमुख कारण भनेको बसाई सराई हो । केही पाकाहरु छन् जो यो संस्कृति निरन्तर गर्ने क्षमता पनि राख्छन् तर हस्तान्तरण गर्ने कसलाई ? आफ्नो पहिचान भएको ठाउँबाट नयाँ पहिचान बनाउन नयाँ ठाउँमा मान्छेहरु सर्छन् र यस्ता संस्कृतिहरु मर्छन् । यो प्रवृत्तिको अन्त्य गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्न पनि पछि पर्दैनन् संगीत नाट्य प्रतिष्ठानका सदस्य समेत रहेका रामकृष्ण दुवाल । व्यवहारमा प्रभाव नदेखिए ती प्रतिवद्धता मात्र शब्दजाल बन्दैछन् ।

अनुसन्धानकर्ता छत्रबहादुर कायस्थले ललितपुरस्थित आफ्नै टोल वल्खुमा लोककवि गणेशलाल श्रेष्ठले २०१० सालतिर सुनाएका केही गीतहरुको उल्लेख गर्नुभयो र ती गीतहरु आजसम्म पनि आफूलाई कण्ठस्थ आएको कुरा सुनाउनु भयो । भण्डै ७० वर्षसम्म गीत कण्ठमा भुण्डिनु भनेको गीतैमा भुण्डिने शक्ति भएको कारणले नै हो । तर गणेशलालका शब्दहरु सम्झनामा छन्, कृतिमा पनि आए तर गीतका रुपमा कण्डहरुमा संरक्षित छैनन् भन्दा कति पनि फरक पर्दैन ।

अर्को प्रशंग सम्झदै कायस्थले सुनाउनु भयो कि भीमफेदीमा नेपालभाषाका कितावहरु प्रदर्शनका लागि गएको बेला उद्घाटनका लागि लोककवि गणेशलाललाई अनुरोध गर्दा उहाँले आफू त्यसका लागि योग्य नभएको भन्दै स्वीकार गर्नु भएन । विकल्प नै नभएका व्यक्तित्व गणेशलालले दाजु भाईको नाता जोडेर अनुरोध गरेपछि मात्र स्वीकार गर्नुभएको कुरा सुनाउनु भयो ।

लोककवि गणेशलालले लेखेका, संगीत भरेका र गाएका गीतहरु लोकले बिसर्सकेको छ । तर ललितपुरकै एउटा गाउँ लुभुमा भने अझै पनि भजनको चलन बाँचिरहेको छ भन्छन् छत्रबहादुर कायस्थ । यहाँ भजन सिकाउनेदेखि भजनका लागि आवश्यक साज (बाजा) सिकाउन समेत आफ्नै पहलमा गुरुहरु खोजेर सिकाएका हुन् । समाजको सम्पत्ति भजन संस्कृतिको संरक्षण र बिस्तारका लागि गरेको यो काम ‘म’भित्र अल्झिएकाहरुलाई सुनाउनु अपरिहार्य बन्छ ।

परराष्ट्रविद्का रुपमा परिचित भीमफेदीकै हिरण्यलाल श्रेष्ठ भने भीमफेदीमा मनाइने विभिन्न पर्वहरु सम्झनु हुन्छ र शिवरात्रीमा भारतबाट कलाकारहरु आउने, भजन गाउने र नेपाली कलाकारहरुले नेपालभाषा, नेपाली भाषाका गीत एवं भजनहरु सुन्ने सुनाउने कार्यक्रम सम्झनुहुन्छ ।

नेपाल भारत मैत्री सम्बन्धमा सांस्कृतिक आदानप्रदानको श्रृंखला १०० वर्ष अधि जन्मेका गणेशलालले आफ्नै पौरखले संचालन गरेकोमा उहाँलाई गर्व लाग्छ ।

त्यति मात्र कहाँ हो र बाल्यकालमा यताउति भौं तारिरहँदा गणेशलालका गीतहरुले लट्याउने कुरा पनि हाँस्दै सुनाउनु हुन्छ हिरण्यलाल श्रेष्ठ ।

राणाकालमा संचारमाध्यम संचालनको कुरा त छोडौं रेडियो घरमा राख्न पनि स्वीकृति लिनु पर्थ्यो । यो नियमलाई चुनौती दिँदै लोककविले भारतबाट ल्याएको एउटा रेडियो आफ्नो घरमा राख्नु भएको थियो । यो कुराको सुइँको पाएपछि बयान लिइयो, जरिवाना तिराइयो अनि रेडियो पनि जफत गरियो । त्यसपछि गणेशलालले एउटा रेडियोको सृजना गरे र गाइजात्राको अवसर पारेर त्यो रेडियोले गर्ने काम पनि सार्वजनिक गरे । एउटा कागजको बाकस, बाकसभित्र गणेशलाल र उहाँले चाहेजस्तो प्रसारण । न कहिँ रोक न कहिँ तो क । त्यो रेडियोले गीत सुनायो, समाचार सुनायो, ख्याल: (हास्यव्यङ्ग) र अरु धेरै कार्यक्रमहरु सुनायो । स्वतन्त्र संचार र सुचनाको हकको पक्षमा यो एउटा गतिलो प्रहार मान्नुपर्छ ।

लोककवि गणेशलाल श्रेष्ठ चुरोट खान्थे । विहान बगरतिर गएका गणेशलाल हराउँथे । खोज्न जानेहरु सिधै बगरतिर लाग्थे । त्यो समयसम्म चुरोटको बट्टामा लाइन लाइन गीत कोरिसकेका हुन्थे ।

वि.सं. १९९९ सालमा भवानीभक्त सिंह र सुब्बा विष्णुध्वज जोशीको अध्यक्षतामा गोरखापत्र छापाखा(नाबाट गणेशलालको पुस्तक “मेरा दुई पुष्पाञ्जली” प्रकाशित भयो (२०६८ सालमा दोस्रो संस्करण प्रकाशित भएको छ) । त्यो बेला शासकको तारिफ गर्नुपर्ने अधोषित नीति चलाखीपूर्ण तरिकाले अनुसरण गरे र समाज सुधारक सृजनाहरु प्रकाशित भयो । मकवानपुर जिल्लाको पहिलो प्रकाशन २०२४ सालमा भएको भन्ने इतिहासलाई यस तथ्यले सच्याएको पनि छ । वि.सं. २००४ सालमा “दुई थुंगा फूल” प्रकाशनमा आयो । यही कृतिको नेपालभाषा संस्करण पनि प्रकाशित भयो २०१३ सालतिर । यस कृतिका धेरै गीतहरु पनि लयबद्ध बने । क्यासेटको रुपमा २०५८ सालमा बजारमा आयो र जनजिब्रोमा भुण्डियो पनि । २०४६ सालमा पनि लोकप्रिय गीतहरु संग्रहित नेपालभाषाको कृति ‘लो कंठ्वा:गु म्ये’ प्रकाशित भएको थियो ।

मानिसहरुले भोगिरहेका विभिन्न दु:खहरुलाई हास्य र व्यङ्गको मिश्रण गरी गीत, कविता, गजल, नाटक, ख्याल:का माध्यमबाट हसाइँ हसाइँ सुधारका कुरा

मनभित्र प्रवेश गराउने क्षमता लोककविहरुमा मात्र हुन्छ, भन्नुहुन्छ सत्यमोहन जोशी । यो शतवार्षिकी मनाउनु पर्ने भीमफेदीबासीको पहिलो कर्तव्य पनि हो । हुनत राज्यले पनि यी कुरामा ध्यान दिनु पर्ने हो तर दिएको छैन । ध्यानाकर्षण गर्नको लागि पनि जनस्तरबाट यस्ता कार्यक्रमहरुको आयोजना हुनु जरुरी रहेको सत्यमोहन जोशीको भनाइ हो । भीमफेदीबासी लोककवि गणेशलाल श्रेष्ठका सन्ततिहरुको सहभागिता देखिएको उक्त कार्यक्रममा माध्यम भाषाको रुपमा नेपालभाषालाई नपाउँदा दु:खी देखिएका सत्यमोहन जोशीले आफ्नो मातृभाषा हराएमा संस्कृति, संस्कार, काव्य, महाकाव्य जस्तोसुकै भण्डार भएपनि त्यसको अर्थ रहँदैन भन्नुभयो ।

लोक साहित्य परिषद्ले ने.सं. १९२० मा गणेशलाल(लाइ मृत्युपर्यन्त लोककविको उपाधिले विभूषित गर्‍यो । परिषद्ले नेपालभाषाको कृति ‘निपव: स्वां’ मा नअटाएका लोककविका सृजनाहरु पनि प्रकाशनमा ल्यायो । अहिले नेपालभाषा एकेडेमीले संचालन गरिरहेको नेपालभा(षा एफ.एम.को प्रसारणको शुरुवात नै गणेशलालद्वारा सृजित गणेश भजनबाट हुने कुरा पनि सगर्व सुनाउनु हुन्छ सत्यमोहन जोशी ।

नारायणी अञ्चल, मकवानपुर जिल्लाको भीमफेदी बजारमा जन्मेका लोककवि गणेशलाल समाजमा रहेका दुषित प्रवृत्ति हटाउन सरल शब्दमा हास्य र व्यङ्गको मिश्रण गरी गीत, गजल, कविता, स्तुति, भजन, ख्याल:, नाटक सृजना गर्ने काम जहाँनिया राणाशासन ताका गर्नु सामान्य कुरा होइन । त्यो कालखण्डबाट देशलाई मुक्त गराउन भीमफेदी लगायत काठमाडौँ उपत्यकामा समेत संगीतको माध्यमबाट सक्रिय गणेशलालको यो गदानको कदर हुनु जरुरी छ । अझ नेपालभाषा, नेपाली लगायत तामाङभाषामा समेत सृजना क्षमता रहेका लोककविले हिन्दीमा गजल सुन्ने सुनाउने चलन त्यागेर नेपाली गजलहरु सुन्ने सुनाउने चलन थाले ।

२०४२ सालमा साउन ९ गते उनले यो संसार त्यागे । तत्पश्चात उनलाई सम्झने क्रमपनि टुट्यो । हाम्रा अग्रजहरुको सम्झना र योगदानको कदर गर्न हामीले जान्नु पर्छ, तब मात्र भावी पुस्ताबाट यस्तो कामको आशा राख्ने हक हामीमा हुन्छ । यो हक सुरक्षित राखौँ ।

नेवा पत्रकार राष्ट्रिय दल निवगु केन्द्रीय महा-अधिवेशन सुथा लायमा धका भितुना देछाना च्वना

भीमकुमार महर्जन
म्यानेजिङ्ग डाइरेक्टर
सितापाईला पार्टी प्यालेस
९८४१७५२५३५, ९८४९७५५४००

सितापाईला पार्टी प्यालेस
सितापाईला (वाःफ रिङ्गरोड),
का.म.न.पा. २, क्वाचो, येँ

नयाँ वर्ष २०७३ तथा २५६०औं बुद्ध जयन्ती को शुभकामना

न्यातपोल स्वीमीङ्ग पुल

सामाखुशी, टाउनप्लानिङ्ग
(आवास क्षेत्र, वडा नं. २९)
फोन नं. ०१४-३६१७४६
सिफ्ट : ९-१२, १२-३, ३-६

मोफसलमा नेवार जातिमा

देखिएका समस्या र समाधान

-महेश श्रेष्ठ

पृथ्वीनारायण शाहले ससुरालीबाट फर्कनेक्रममा चन्द्रागिरी डाँडाबाट देखिएको समृद्धशाली उपत्यकाको वैभव्यता र सम्पन्नताबाट लोभिएर छल, बल र कपटलाई पूर्णरूपमा प्रयोग गरेर २५० वर्षअघि उपत्यका हत्याएका थिए। पृथ्वीनारायण शाहले उपत्यका हत्याएपछि गोर्खा सिपाहीहरुको आतंकबाट त्यसवेलाका धेरै सेनानायक, व्यापारीहरु र आतंकित नेवारहरुले आफ्नो जन्मथलो तत्कालिन नेपाल छाडेर उपत्यका बाहिर बसाई सर्न बाध्य भएका थिए। ईतिहासका केही पण्डितहरुले भने पृथ्वीनारायण शाह र अन्य शाह राजाहरुले युद्धको क्रममा व्यापारव्यवसाय फैलाउन नेवार जातिहरुलाई लिएर हिडे का थिए भनि उल्लेख गर्ने गरिएका छन्। तर त्यस्तो देखिन्न, किन कि नेवार जातिहरु सबै व्यापार व्यवसाय भएको स्थानमा मात्रै रहेका छैनन्। उनीहरु पहाडपर्वत र अनकन्टार भिरमा पनि रहेका छन् अनि जंगल फाडेर बसेका प्रशस्तै उदाहरण पनि छन्। त्यसमध्ये धरान पनि एउटा उदाहरण हो, यहाँको जंगल फडानी गरेर बस्न योग्य शहर बनाउने भूमिकामा नेवार जातिको पनि रगत पसिना र पुर्खाको ज्यान लगानी भएको छ। यस्तै पूर्वका नेवार जातिको बसाईसराईको ईतिहास छ। तर, उनीहरु ईतिहासका केही पण्डितहरुले भने जस्तो व्यापारी भएर आएका थिएनन्। हो, नेवार जातिहरुले जहाँ जे सम्भलवना देखे त्यहीं भएका सम्भावना र प्रतिकूलतालाई अनुकूलतामा परिणत गर्दै बसे।

वर्तमान अवस्था

२५० वर्षपछि ईतिहासले कोल्टे फेरेको अवस्था

छ। दश वर्षे जनयुद्ध र जनआन्दोलन-२ को बलले राजतन्त्रको अन्त्य गरेसँगै मुलुकमा संघीयताको अभ्यास प्रारम्भ भएको छ। देशभर जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक लगायतका आधारमा स्वायत्त राज्यको माग गर्ने कार्य तीव्र भएको छ। यसै क्रममा स्थानीय क्षेत्रमा विभिन्न मोर्चा र संगठनहरु क्रियाशील रहन थालेका छन्। कोशी अञ्चलमा मात्रै राष्ट्रिय राजनैतिक दल बाहेक क्षेत्रीय साना समूहका लिम्बूवान, खम्बूवान, किरात, मधेसवादी, माओवादी लगायतका नाममा दर्जनौ समूहहरु क्रियाशील छन्।

मुलुकको वर्तमान अवस्था संक्रमणकालिन रहेको छ। यस अवस्थामा विभिन्नखाले तत्वहरु क्रियाशील रहने गरेका छन्। संक्रमणकालिन अवस्था र संघीयताको अभ्यास गर्ने क्रममा उपत्यका बाहिरका नेवार जातिहरुले राजनैतिक, सांस्कृतिक, सामाजिक, आर्थिक लगायतका समस्या भोग्नु परिरहेको छ। संघीयता उनीहरुका लागि अभिशाप बन्ने शंका भईरहेको छ। उपत्यका बाहिर घनिभूत रूपमा नेवारहरु बसोबास गरेको कोशी अञ्चल कहिले लिम्बूवानले, कहिले कोचिलाले, कहिले खम्बूवानले, कहिले किरातले, कहिले मधेसवादीहरुले दावी गरेर राजनैतिक संकट खडा गरिरहेका छन्। यहाँ बसोबास गरिरहेका हामी नेवार जातिहरु मात्रै यस्ता जाति हौं हामी आफै आफ्नो स्वतन्त्र अस्तित्व खोजी रहेका छैनौं। यद्यपी हामी यहाँको निर्णायक शक्ति हौं। स्वायत्त राज्य निर्माणको क्रममा हाम्रो पक्षधरता महत्वपूर्ण र अत्यन्तै ऐतिहासिक रहेको छ। तर, वर्गीय

चेतनाले वंशीभूत भएका हामी उपत्यका बाहिरका नेवारहरुमा मानव भएर बाँच्नका लागि पहिले जातीय मुक्ति हुनु पहिलो महत्वपूर्ण शर्त हो भन्ने चेत प्राप्त हुन सकिरहेको छैन । जब जातीय मुक्ति हुन्छ तब मात्रै वर्गीय मुक्ति सम्भव हुन्छ, अन्यथा अस्तित्वको लडाईंमा पछि परिण 'लिट्टे' बन्नुको विकल्प हुन्न । स्थानीयतहमा नेवार जातिमा अस्तित्व रक्षाको लडाईं लड्नुपर्छ भन्ने चेतनाको अभाव छ, यो नै प्रमुख समस्या हो यहाँको । यही समस्याको सेरोफेरोमा अन्य समस्याहरु जन्मेका छन् ।

समस्याहरु

क) सांस्कृतिक,

ख) आर्थिक,

ग) सामाजिक र

घ) राजनैतिक

क) सांस्कृतिक समस्या-

हामी सांस्कृतिकरूपमा सम्पन्न जाति भएर पनि एकरूपताको समस्या छ । हामी शहरमा बसेका र गाउँमा बसेका नेवार जातिहरुमा चाडपर्वहरु मनाउने सवालमा एकरूपता छैन । भाषाको ज्ञान छैन । आधुनिक र अतिआधुनिक संस्कार र संस्कृतिले नेवार जातिको सांस्कृतिक पक्षलाई ओभरलेमा पार्दै लगेको छ ।

ख) आर्थिक समस्या- नेवार जातिहरु विशेष गरेर व्यापार व्यवसाय, कृषि पेशा, शिक्षण, सरकारी तथा गैरसरकारी जागिर र वैदेशिक रोजगारमा संलग्न रहेका छन् । आर्थिकरूपमा केही सम्पन्न नेवारहरु भने शहरमा बस्ने गरेका छन् । अहिले पछिल्लो समयमा शहरीया नेवार मध्ये आर्थिकरूपमा सम्पन्न नेवारहरु विभिन्न जातीय, क्षेत्रीय, मोर्चा, पार्टी र संगठनको तारो बन्न थालेका छन् । उनीहरुले गरेको आर्थिक कारोबार उनीहरुका लागि अहिले गलपासो बनिरहेको छ । मुलुकको सबै भन्दा ठूलो राष्ट्रिय पूँजीपति वर्ग र राष्ट्रवादी जातिका रूपमा रहेको नेवारहरुको स्थानीयतहको अवस्था भने चिन्ताजनक भएको छ । उनीहरुले बसाई सर्नुपर्ने अवस्था समेत आईसकेको छ । राज्य र राजनैतिक दलहरुले पनि स्थानीय तहका नेवारहरुको आर्थिक सुरक्षाका लागि केही नगरेको अवस्था छ ।

ग) सामाजिक समस्या- स्थानीय तहमा त्यति उल्लेखनीय रहेको छैन तर अन्तरजातीय विवाह बढ्दो क्रममा रहनु, वैवाहिक कार्यक्रम भड्किलो हुदै जानु, युवा जनशक्ति वैदेशिक रोजगारमा पलायन हुनु जस्ता समस्या देखापरेका छन् । केही दूरव्यसनका समस्या पनि देखिएका छन् ।

घ) राजनैतिक समस्या- वर्तमान सन्दर्भमा स्थानीय तहमा निक्कै जटिलरूपमा देखापरेको छ । संघीयतासंगै नेवार जातिको मुक्ति आफू बसेकै स्थानबाट कसरी सम्भव छ भन्ने प्रश्न बारम्बार उठने गरेको छ । उपत्यका बाहिरका नेवारहरुले राज्य संचालनको नेतृत्व तहसम्म पुग्ने अवसर नपाएसम्म जातिय मुक्ति भएको नठहरिने भएकाले उपत्यकाबाहिरका नेवारहरु दोस्रो दर्जाका जातिका रूपमा अथवा जातीय हीनताबोध लिएर बस्न बाध्य हुने हो कि भन्ने अवस्था देखापरेको छ । विगतका समयमा राजनैतिक चेतनाको संवाहकका रूपमा रहेका नेवारहरु पछिल्लो समयमा राजनैतिक पार्टीहरुबाट पनि पछि पारिने क्रम लामो समयदेखि देखापर्न थालेको छ । राजनैतिक पार्टीमा रहेका नेवारहरुको त्याग तपस्याको कुनै मुल्यांकन हुन सकिरहेको छैन ।

समाधानका उपायहरु

स्थानीय तहमा नेवार जातिहरुले भोग्नुपरेको समस्याको समाधानका उपायका सम्बन्धमा केही स्थानीय तहबाट र केही केन्द्रीय तहबाट खोजिनु पर्ने देखिन्छ । सर्वप्रथम त नेवार जातिहरु एक हुनु नै समस्या समाधानको पहिलो उपाय हो । तर, छरिएर रहेका नेवारहरुका लागि भने एकता मात्रै पर्याप्त नहुने भएकाले उनीहरुले भोग्नुपरेको समस्याका सम्बन्धमा केन्द्रीय, क्षेत्रीय र स्थानीय तहबाट लागि पर्नुपर्ने हुन्छ ।

क) संगठनात्मक स्वरूप मजबुत बनाउनु- नेवारहरु विशेष गरेर केही न केही पेशा व्यवसायमा लागि रहने जाति भएकाले उनीहरुले संगठन निर्माण परिचालनमा त्यति धेरै ध्यान दिएको देखिन्न जसकारण उनीहरु प्रताडित हुने गरेको पाइएको छ । तसर्थ संगठन निर्माण गर्दा अनुहार हेरेर नभई क्षमता, आवश्यकता र तत्परतालाई ध्यानमा राखेर गर्नुपर्दछ ।

ख) अधिकारका लागि संघर्ष- अधिकार छाड्नुहुन्न,

राजनैतिक दल र संगठनहरुमा कसैको मुख नताकि मैले पाउनु पर्छ भन्ने र आफ्नो मुल्यांकन आफैले गरेर अधि बढ्नु पर्दछ । त्यसो नगरि अरुले मुल्यांकन गरिदेला भनेर पर्खिबस्दा पछि परेका थुप्रै दृष्टान्तहरु छन् । त्यसै ले आफ्नो हकअधिकार मागेर मात्रै नभई संघर्ष गरेर लिन पनि पछि पर्नु हुन्न ।

ग) सुरक्षादस्ता र कानुनी पैरवी समूहको गठन- नेवार जातिहरुको पेशागत सुरक्षा र हकअधिकारको रक्षाका लागि सुरक्षादस्ता र कानुनी पैरवी समूह निर्माण गरेर आवश्यकता अनुसार शारीरिक र मानसिक दुवै रुपमा प्रतिकार गर्नु पर्दछ ।

घ) सामाजिक न्यायिक सम्पादन मण्डलको गठन- पछिल्ला केहिदिनमा न्यायीक प्रक्रिया र पद्धति विपरित धाकधम्क दिने होत्साहित तुल्याउने प्रवृत्तिहरु बढ्दोक्रममा रहेकाले त्यस्ता प्रवृत्तिहरुलाई दुरुत्साहित गर्न समाजका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरुलाई समावेश गरेर न्यायीक सम्पादन मण्डल गठन गर्नु पर्दछ । मण्डलले गरे को न्यायलाई समाजिकरुपमा स्थापित गराउनु पर्दछ ।

ङ) संगठनहरुलाई प्रभावकारीरुपमा परिचालन- सांस्कृतिक एकरुपता ल्याउन र भाषा-लिपि लाई प्रचारप्रसार गर्न कार्यक्रम तय गरेर गाउँ टोलसम्म प्रभावकारी रुपमा परिचालन गर्नु पर्दछ । साथै स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट प्रचारप्रसारका कार्यक्रम परिचालन गर्नु पर्दछ ।

केन्द्रीय तहबाट गरिनुपर्ने कार्य

क) नेवार जातिको पेशागत सुरक्षा-राज्यले प्रदान गर्ने अवसर र सुविधा लाई नेवार समुदायको तल्लो तहसम्म ल्याउन र पुर्‍याउन केन्द्रले निष्पक्षताका साथ पहल गर्नु पर्दछ ।

ख) उपस्वायत्त प्रदेशको पहिचान- नेवा: स्वायत्त प्रदेश बाहेकका अन्य राज्यमा नेवा: उपस्वायत्त प्रदेश हुनसक्ने वा नसक्ने अवस्थाको अध्ययन अनुसन्धान गर्नुपर्ने र सो को सम्भावना भएका ठाउँमा पहल र परिचालन गर्नुपर्दछ ।

ग) राज्यसंग पहल- नेवार जातिमाथि

भईरहेको ज्यादती विरुद्धको आवाज तल्लो तहदेखि राज्यको माथिल्लो तहसम्म पुर्‍याइनु पर्दछ ।

घ) केन्द्रीय अनुगमन- केन्द्रको अनुगमन स्थानीय तहमा रहेका नेवार जातिहरुको हक र अधिकारकालागि सदैव हुनु पर्दछ । अर्थात् सोका लागि आवश्यक संयन्त्र बनाउनु पर्दछ ।

ङ) सांगठनिक जीवन्तता- केन्द्र र स्थानीय संगठन बीच जीवन्त सम्बन्ध हुनुपर्दछ त्यसो भयो भने मात्रै समस्याको समाधान चाडो र प्रभावकारी हुन सक्दछ ।

अन्त्यमा

ईतिहासमा अत्यन्तै बहादुर जातिका रुपमा परिचित जस्ले तिब्बतसम्म युद्ध लडेर आफ्नो समृद्ध ईतिहास निर्माण गर्‍यो । अनि मुद्रा छापेर तिब्बतसम्मलाई बिक्री गर्‍यो र विश्वप्रसिद्ध व्यापारी भयो । कलाकौशलले चीनसम्म फैलियो । जुन जातिले ढुंगा र काठलाई जीवन प्रदान गर्‍यो अनि सुनको गजुर, सुनको छाना लगाएर विश्व ईतिहासमा सांस्कृतिक र सामाजिक समृद्धिको कथा शताब्दीऔं अधि लेख्यो । जस्को पुर्खा शाक्यमुनि गौ तम बुद्धले हजारौं वर्ष अधि विश्वलाई नै शान्ति सन्देश छरेर सुनौलो ईतिहास लेखे । वर्तमान सन्दर्भमा नयाँ ने पाल निर्माणका लागि जातीय गौरव र पहिचानका लागि हामी आ-आफ्नो ठाउँबाट एकताबद्ध हौं र गर्व गरौं हामी विश्वकै समृद्ध जाति नेवार हौं ।

भिन्तुना ! भिन्तुना !!

ऐतिहासिक नगर किपुलिङ जूवनाचवंगु नेवा: पत्रकारतयगु
राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलूया निक्वःगु तःमुँज्या
तःजिक क्वचायेमा नाप न्हूगु नेतृत्व ल्यया देय् व जनताया
निंति योगदान याये फयेमा धका: भिन्तुना देछायाचवना ।

जनसेवा उच्च मावि
जनाधार सामुदायीक क्याम्पस
पांगा, कीर्तिपुर-१२ फोन नं. ४३३०८८०, ४३३१९८२

नेवार महिलाहरु पत्रकारितामा

किन आकर्षित भएनन् ?

नेपालमा ०६२/०६३ सालको जनआन्दोलनपछि हरेक क्षेत्रमा परिवर्तन तथा संघसंगठनहरुको गठन भएको छ । पत्रकारिता क्षेत्रमा पनि विभिन्न संघसंगठनहरु जर्ज्जिएका छन् । विभिन्न जातजातिका पत्रकार संगठनहरु पनि देखिएका छन् । यस्तै नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू पनि नेपाली पत्रकारिता क्षेत्रमा लागेका नेवार समुदायका पत्रकारहरुको संगठन हो । यस महासंघले नेपाली पत्रकारिता क्षेत्रमा संलग्न नेवार पत्रकारहरुलाई एकीकृत र सहकार्य गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेलेरहेको छ ।

पत्रकारिता पेशा आफैमा संवेदनशील अनि जिम्मेवार पेशा हो । समाजमा रहेका विकृति-विसंगतिहरुको भण्डाफोर गर्नु तथा सकारात्मक कुराहरुलाई उजागर गरेर उत्साह बढाउनु पत्रकारको काम हो । त्यस्तै सही सूचना सम्प्रेषण गरेर सम्पूर्ण नागरिकलाई सुसूचित गराउनु जस्तो महत्वपूर्ण भूमिका पत्रकारले निर्वाह गर्नुपर्छ । कतैबाट कुनै गलत काम र अनियमितता हुन लागेको छ भने त्यसलाई खबरदारी गर्ने भूमिका पनि पत्रकारको हो । त्यसकारण पत्रकार राज्यको पहरेदार हो भन्दा अत्युक्ति नहोला । राज्य स्वयंले पनि सञ्चारक्षेत्रलाई राज्यको चौथो अंगको रूपमा लिएको छ । त्यसैले पत्रकारिता गर्ने जोकोहीले पनि सञ्चार क्षेत्र र यसको महत्वलाई बुझेको हुनु आवश्यक छ । यदि पत्रकारिता पेशालाई नै नबुझेको र दक्ष पत्रकार नभएको व्यक्तिले पत्रकारिता गर्ने हो भने त्यसबाट सम्पूर्ण जनतालाई गलत सूचना र भ्रम पैदा हुने खतरा रहन्छ । जस्तै उदाहरणको रूपमा नेपालमा २०७२

सालमा भूकम्प जाँदा नेपाल तथा काठमाडौँका बारेमा कुनै अध्ययन, जानकारी र स्थलगत अनुसन्धानविना नै विभिन्न माध्यमबाट राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा समाचार सम्प्रेषणको काम भयो । जसले गर्दा नेपाल घुम्न आउने थुप्रै संख्यामा पर्यटकहरुले आफ्नो भ्रमण रद्द गरे । नेपाल भूकम्पका कारण सिद्धियो, नेपालमा घुम्नलायक ठाउँ सिद्धिए, नेपाल घुम्नका लागि असुरक्षित छ, सम्पूर्ण पदमार्ग ध्वस्त भए जस्ता गलत समाचार जसलाई केवल अफवाह भन्दा उपयुक्त होला, त्यसका कारण पर्यटकहरुमा भ्रम सिर्जना गयो र पर्यटकहरुले नेपाल भ्रमण रद्द गरे । जसको कारण नेपालले ठूलो मूल्य चुकाउनुपरेको भन्ने अहिले पनि नेपाल भ्रमण गन्तव्यका लागि सुरक्षित छ भनेर पर्यटकहरुलाई बुझाउनका लागि पर्यटनसँग आबद्ध सरकारी निकाय, संघसंगठनहरु लागि परेका छन् । यो उदाहरणले पनि यदि पत्रकारिता क्षेत्रमा अध्ययन, अनुसन्धान, सत्यतथ्य र वस्तुगत कुराहरुलाई नबुझि समाचार लेख्ने, प्रसारण गर्ने हो भने कस्ता-कस्ता समस्याहरु आइपर्छन् भन्ने कुरालाई स्पष्ट पार्दछ । त्यसकारण पनि पत्रकारिता पेशालाई गम्भीरताका साथ आत्मसात् गर्नुपर्ने देखिन्छ । नेपालमा पत्रकारिता क्षेत्रमा अध्ययनभन्दा पनि अनुभवबाट बनेका पत्रकारहरुको बाहुल्यता ज्यादा देखिन्छ । तर पछिल्लो समय मास कम्युनिकेसन नै पढेका व्यक्तिहरु पनि पत्रकारिता क्षेत्रमा देखिएका छन् । कुनै पनि क्षेत्रमा काम गर्नका लागि सर्वप्रथम त्यो क्षेत्रका जानकारी, अध्ययन, तालिम तथा प्रशिक्षणको

जरुरी हुन्छ । यी कुराको अभावमा कुनै पनि व्यक्तिले सम्बन्धित क्षेत्रमा गुणस्तरीय काम गर्न सक्दैन । पत्रकारिता क्षेत्रमा लाग्ने जोकोहीले पनि पत्रकारिता पेशालाई बुझ्नु अनिवार्य छ । त्यसका लागि पत्रकारिता भने को के हो ? यसको महत्व तथा भूमिकाका बारेमा पनि पत्रकारितामा लाग्ने व्यक्तिहरूलाई तालिम तथा प्रशिक्षणको जरुरी छ । नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूले पनि पत्रकारको संख्यात्मक वृद्धिमा नभएर गुणात्मक वृद्धि गर्न जोड दिनुपर्छ । त्यसका लागि पत्रकारहरूलाई तालिम, प्रशिक्षण तथा प्रयोगात्मक रुपमा नै क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक छ । पत्रकारहरूको क्षमता कसरी वृद्धि गर्न सकिन्छ भन्ने कुरालाई प्राथमिकता दिनुपर्छ । नेपालमा बहुदलीय शासनव्यवस्था लागू भएपश्चात् विभिन्न राजनीतिक दलहरूको उदय भएसँगै ती दलहरूसँग आबद्ध भएर सञ्चारक्षेत्रमा विभिन्न मिडियाहरू तथा पत्रिकाहरूको प्रकाशन/प्रसारण भएको देखिन्छ । कुनै दलविशेषको आबद्धमा सञ्चालित हुने मिडियाबाट सम्बद्ध दलको नै पक्षपोषण हुन्छ । यसले समग्र सञ्चार क्षेत्रको नै मर्यादामा कमी ल्याएको र सञ्चार क्षेत्रप्रति जनताको धारणा नकारात्मक हुन पुगेको पाइन्छ । पछिल्लो समय विभिन्न अनलाइन मिडियाहरूको आगमन तथा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाका कारण पनि सञ्चारक्षेत्रमा प्रशस्त विकृतिहरू देखापरेका छन् । सत्य, सन्तुलन र विश्वसनीयता जस्ता पत्रकारिताको आधारभूत सिद्धान्तको उपेक्षा गरि कसरी हुन्छ पाठकको संख्या वृद्धि गर्ने भन्ने जस्ता अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाका कारण सञ्चार जगत्प्रति जनताको विश्वास उठ्दै गएको छ । यस्तो विकृति कम गर्न पनि नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू लगायत सम्पूर्ण पत्रकार संगठन तथा यससँग आबद्ध निकायहरू गम्भीर हुन जरुरी छ ।

पत्रकारिता क्षेत्रमा गुणात्मकता, वृत्तिविकास र हकअधिकारका लागि नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूको स्थापना भएको हो । तर यस दबूमा आबद्ध सम्पूर्ण सदस्यले के कुरा बुझ्नु आवश्यक छ भने समूह गठन गरेर मात्र पत्रकारिता क्षेत्रको विकास सम्भव छैन । त्यसकारण यस दबूले केन्द्र तथा जिल्लास्तरमा नै पत्रकारहरूको क्षमता अभिवृद्धि गराउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्छ । त्यस्तै नेपालमा पत्रकारिता क्षेत्रमा महिला

सहभागिताको कमी छ । अझ नेवार महिला पत्रकारको संख्या त अत्यन्त न्यून छ । त्यसकारण महिला पत्रकारलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिनुपर्छ । महासंघदेखि जिल्ला संघमा पनि महिला पत्रकारलाई समावेश गरी उनीहरूको संख्या वृद्धि गराउनुपर्छ । नेपालको पत्रकारिता क्षेत्रलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पुऱ्याउन महासंघले सशक्त भूमिका खेल्नुपर्छ । त्यसका लागि यसको प्रमुख संघ ने पाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघसँग सहकार्य गर्दै अन्य जातजातिका संघसंगठनहरूसँग मिलेर पत्रकारिता क्षेत्रको कमीकमजोरीलाई सुधार्नेतर्फ प्रयासरत रहनुपर्छ । पत्रकारहरूलाई पत्रकारिताको अनिवार्य अध्ययनको नीति, पत्रकारहरूको हौसला बढाउन विभिन्न तालिम, भ्रमण, व्यावहारिक तथा प्रयोगात्मक शिक्षा आवश्यक छ । त्यस्तै पत्रकारिताको शून्य ज्ञान तर राजनीतिक पहुँचका आधारमा मात्र महासंघमा पदाधिकारी बन्ने गलत प्रथाको अन्त्य हुन जरुरी छ । अनि मात्र महासंघ भित्रका कमीकमजोरी हट्नेछन् । त्यस्तै संख्यात्मक मात्र होइन, गुणात्मक पत्रकारहरूको संख्या बढ्नेमा विश्वास गर्न सकिन्छ ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया

निक्क:गु त:मुँज्या

ॐ:ॐ: धाय्मा: ।

नेवा: हक अधिकारया नितिं

न्ह्या:पिं सकल

संचार र्ख्यलय सक्रियपिं

नेवा:तय्गु पला:

अॐ धिसि धाय्मा ।

भीगु भाय् भीगु म्हासिका ख: ।

थ: मस्तनाप मांभासं खँ ल्हाय् ।

माडन नेवा: अंग्रेजी स्कूल

Modern Newa English School

PO Box 4357, Durbar Marg, Kathmandu

Tel : 4249350, Email: newaschool@gmail.com

Website: www.newaschool.com.np

पत्रकारितामा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकार अवस्था र चुनौती

- मीरा राजभण्डारी अमात्य

सन् १८०० देखि सन् १९०० सम्म अमेरिकामा महिला पत्रकार हरुलाई फेशन र नया खाद्यान्नका परिकारका विषयमा बाहेक अन्य सामाजिक विषय वस्तुमा लेख्न वा समाचार संकलनका लागि वर्जित थियो । तर दोश्रो विश्व युद्ध सम्म आई पुग्दा म्यारी र्माविन ब्रेकिन रिज तथा मार्गरेट बुर्के ह्वाइट जस्ता साहसी महिला पत्रकार हरुको पर्दापन भयो जसले दोश्रो विश्व युद्धको समयमा युद्ध क्षेत्रमा गई फोटो पत्रकारिता मार्फत संसारलाई सुचना पस्किन् । भारतका विद्या मुन्सी प्रथम महिला पत्रकार थिइन् जसले व्लिज साप्ताहिक मार्फत बहुर्चचित क्यानेडाली पाइलट हरु द्वारा कलकत्तामा गरिएको सुन तस्करी तथा चिनाखुरी स्थित कोईला खानीमा भएको प्राकृतिक प्रकोपका कारण मारिएका कामदार हरुको खोजमुलक रिपोर्ट हरुको स्कूप पस्केर

खोज पत्रकारितामा समेत महिला पत्रकारको सक्षमता र साहसलाई विश्व सामु उजागर गरीन् ।

पत्रकारिताको इतिहासमा नेपालको पर्दापन विक्रम संवत् १९५५ मा भयो । सुधासागर म्यागजीनबाट सुरु भएको नेपाली पत्रकारितालाई गोरखापत्र ले साप्ताहिक र दैनिक हुदै निरन्तरता दियो प्रजातन्त्रको पुर्न बहाली सम्म । यस बीचमा शारदा दैनिक लगायत थुप्रै पत्रिका हरु निकले पनि पत्रकारितामा महिलाको खासै भुमिका रहेन । तर २००७ सालको क्रान्तिमा महिला नेतृत्वको समेत निर्णायक भुमिका रहे पश्चात महिला नेतृ हरुकै पहलमा उत्साह र रहरको उपजका रुपमा विक्रम संवत् २००८ साल मा मुलुकको पहिलो महिला पत्रिका “महिला” मासिक प्रकाशित भयो । साधना प्रधान को सम्पादकत्वमा प्रकाशित सो पत्रिका नेपालमा महिला

नेपाल पत्रकार महासंघको श्रोत अनुसार नेपा(लमा ९ हजार आठ सय ५५ पत्रकारमा जम्मा १ हजार पांचसय आदिवासी जनजाति पत्रकार रहे का छन् । यसमा पनि आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको संख्या अत्यन्त न्युन २७७ मात्र छ । त्यस्तै नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघको श्रोत अनुसार आदिवासी जनजाति पुरुष पत्रकारको संख्या १००७ र आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको संख्या ४८३ रहेको छ ।

निव्वःगु तःमुँज्या लुमन्तिपौ

हरुले पहिलो पटक भोट हाल पाउने अधिकार प्राप्त भएको खुशियालीमा प्रकाशित भएको थियो तर सो एक मात्र महिला पत्रिका पनि कालान्तरमा बन्द भयो । जे होस नेपाली पत्रकारिताको इतिहासमा महिला पत्रकारको जन्म “महिला” मासिक बाट सुरु भयो । जसले कालान्तरमा महिलाहरु लाई यस क्षेत्रलाई पेशा बनाउन एउटा ऐतिहासीक प्रेरणा दियो । परिवार, समाज तथा राष्ट्र विकासका लागि महिला विकास अनिवार्य छ । वैदिक कालमा समेत महिला विकासका लागि नीति तथा व्यवहार हरु निर्माण भएका थिए । वर्तमान विश्वमा विश्व शान्ति तथा विकासका लागि संयुक्त राष्ट्र संघले

महिला विकासलाई आधार स्तम्भ मानेको छ । मानव विकासका लागि महिला विकास अपहिर्य पक्ष हो भने महिला विकासका लागि एउटा पक्षधरको रुपमा महिला पत्रकारको अस्तित्वलाई स्वीकार्नु आवश्यक छ । कारण विकासका आधारभूत पक्षको रुपमा शिक्षालाई मानेको अर्थमा महिला विकासका लागि आवश्यक शिक्षा तथा सुचनालाई प्रत्याभुति दिलाउन महिला पत्रकारको भूमिका सहजकर्ताको रुपमा रहन्छ । तर जनसंख्याको हिसावले ५१ प्रतिशत ओगटेको महिला वर्गको उपस्थिति राज्यका अन्य निकायमा न्यून रहे भैं पत्रकारितामा पनि अत्यन्त न्यून नै छ । यसमा तुलनात्मक रुपमा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको संख्या त अबै न्यून रहेको अवस्था छ ।

नेपालमा आदिवासी जनजाति तथा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकार

विश्वमा आदिवासी जनजाति समुदायको संख्या ३७ करोड रहेको छ । यो जनसंख्या विश्वको कुल जनसंख्याको ४.४ प्रतिशत हो । नेपालमा कुल जनसंख्याको जनसंख्याको ३७.२ प्रतिशत रहेका आदिवासी जनजाति हरुमा पुरुषको जनसंख्या ५२.२ प्रतिशत र महिलाको संख्या ३६.२६ प्रतिशत रहेको छ । जम्मा ५९ समुदाय रहेका आदिवासी जनजातिमा पछिल्ला दिनमा १६ अन्य समुदाय लाई पनि समावेश गर्ने पहल भई रहेको छ । तर आर्थिक सामाजिक, राजनैतिक र शैक्षिक क्षेत्रमा पिछडिएको कारण यो समुदायको उपस्थिति राज्यसंयन्त्रको नीति निर्णय तहमा अत्यन्त न्यून रहेको छ । त्यस्तै राज्यको चौथो अंग पत्रकारितामा समेत यस समुदायको उपस्थिति अत्यन्त न्यून छ । नेपाल पत्रकार महा संघको श्रोत अनुसार नेपालमा ९ हजार आठ सय ५५ पत्रकारमा जम्मा १ हजार पांचसय आदिवासी जनजाति पत्रकार रहेका छन् । यसमा पनि आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको संख्या अत्यन्त न्यून २७७ मात्र छ । त्यस्तै नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघको श्रोत अनुसार आदिवासी जनजाति पुरुष पत्रकारको संख्या १००७ र आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको संख्या ४८३ रहेको छ । आदिवासी

जनजाति पत्रकार महासंघको यो संख्यामा प्रतिशतका हिसावले ३२ प्रतिशत ओगटेको आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको संख्यालाई सरहाना गर्न सकिन्छ । तर नेपालमा पत्रकारहरुको राष्ट्रिय छाता संगठनको रुपमा रहेको नेपाल पत्रकार महासंघको वर्तमान कार्य समितिमा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको उपस्थिति छैन । अर्को तर्फ कुल आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको न्यून उपस्थिति रहनाले भविष्यमा समेत यसको कार्य समिति लगायतका संचार संवद्ध राज्य संयन्त्रका निर्णायक तहमा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको उपस्थितिलाई तगारो बनाउने संभावना प्रचुर छ ।

दिगो शान्ति तथा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको भूमिका

सुचना त्यस्तो शक्ति हो जसले मानिसका अन्तर्मान र भावना समेतलाई सचेत र परिवर्तन गराउँछ । मानव अधिकार को आधारभूत मान्यता लोकतान्त्रिक अभ्यासका लाई कार्यान्वयन गराउन सुचनाको भूमिका को खास पहल हुने गर्छ । दिगो शान्ति विना लोकतन्त्र स्थागत नहुने हुंदा सुचनाका संवाहक पत्रकारिताको भूमिका दिगो शान्ति लगायतका मानव अधिकारका अवयवहरु तथा आदिवासी जनजातिका हक अधिकार प्रत्याभुतिको लागि महिला पत्रकारको भूमिका अर्थपूर्ण रहन्छ । कारण आदिवासी जनजाति महिला तथा बालबालिकाहरु समाजका सबैभन्दा पिडित वर्गमा पर्दछन् । तसर्थ उनीहरुको विशेष संरक्षण गर्न तथा भेदभाव, हिंसा एवं बहिष्करणबाट उन्मुक्ति दिलाउन आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारहरुले आवाजविहिन हरुको आवाज बनेर समाज र राष्ट्रलाई सही दिशा निर्देशित गर्न सक्छन् । यस अर्थमा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको प्रस्तुति र उपस्थितिले को अपरिहार्य आवश्यकता रहन्छ । कारण मानवीय संवेग र मानव मनोविज्ञान अनुरूप एउटा महिलाले आफुमाथि भएको अन्याय, विभेद र हिंसा बारे जानकारी दिन महिलाकै उपस्थितिमा सहजता अनुभव गर्न सक्छन् । त्यसमा

पनि अधिकांस आदिवासी जनजाति महिलाहरु शिक्षा, चेतना, पहुँच तथा आत्मविश्वासको कमीका कारण आफना अधिकारका लागि आवाज उठाउन वंचित रहने गरेको सन्दर्भामा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको वकालति पहलले ती आवाजविहिन वर्गलाई आफना हक अधिकार प्राप्त गर्न राज्य सरकार र सरोकारवालाहरु सम्म पुलको काम गर्न सक्छन् । अर्को तर्फ विकासकै पूर्वाधारको रुपमा रहेको दिगो शान्तिका लागि समेत आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको भूमिका अग्रगामी रहन्छ ।

वास्तवमा परम्परागत रुपमै महिलाहरुको सामाजिक एवं पारिवारिक शान्तिमा विशेष भूमिका रहने गरेको छ । यही तथ्यको आधारमा संयुक्त राष्ट्र संघले समेत दिगो शान्तिका लागि महिला हरुको आवश्यकत(लाइ सम्बोधन र कार्यान्वयन गरेको छ । विशेष गरी शान्ति निमार्णका का क्षेत्रमा गरिएका अध्ययनहरुको निश्कर्ष तथा संयुक्त राष्ट्र संघले दिगो शान्तिका लागि आवश्यक तीन मुख्य आधार स्तम्भ आर्थिक पुनरुत्थान तथा सामजस्यता, सामाजिक मेलमिलाप, विकास एवं राजनतिकि वैधता तथा सुरक्षा र सुशासनमा महिलाको अग्रगामी भूमिकालाई उजागर गरेको छ । यस अर्थमा राज्य व्यवस्था तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमै दिगो शान्ति स्थापनाका लागि महिलाको अग्रगामी अस्तित्व लाई स्विकारेको छ । जसको प्रारम्भ विन्दुको रुपमा आदिवासी जनजाति महिला माथि हुने हिंसा, उनीहरु का अधिकारका सवाल तथा आदिवासी जनजाति महिला विकासका अवयवहरुका विषयमा ओभेलमा परेका मुद्दा तथा आदिवासी जनजाति महिला हितका सवालमा उठे का आवाजलाई राज्य संयन्त्र तथा सरोकार वाला समक्ष पुऱ्याउन आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको भूमिका अपरिहार्य रहन्छ । अर्को तर्फ नेपालमा रहेका विविध भाषिक समुदाय संग संवद्ध आदिवासी जनजाति महिलाहरु जसले नेपाली भाषा राम्ररी बोल्न र बुझ्न असमर्थ छन्, उनीहरुका भावना र आवाजलाई बुल्न्द गर्न आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारले एक सहजकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्न सक्छन् ।

निश्कर्ष

पत्रकारितामा आदिवासी जनजाति महिलाको उपस्थितिले आदिवासी जनजाति महिलाका आदिवासी जनजाति का अधिकार एवं आदिवासी जनजाति महिलाका मानव अधिकार लाई प्रत्याभुति दिलाउन विशेष योगदान रहे तापनि आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको न्यून उपस्थितिले आदिवासी जनजाति महिलाका अधिकार तथा आदिवासी जनजातिका अधिकार प्रति सचेतना दिलाउन समस्या रहेको छ । विशेष गरी आदिवासी जनजाति महिलाहरुको सहभागिता कृषि जन्य उत् पादनमा, जिविकोपार्जन तथा घरायसी काममै व्यस्त रहनु पर्ने बाध्यता, भाषिक समस्या तथा शिक्षाबाट वंचितकरणका कारण पत्रकारिता लाई व्यावशायिक पेशाको रुपमा अपनाउने को संख्या अत्यन्त न्यून छ । अर्को तर्फ चेतना र आर्थिक अभावका कारण यो पेशामा आकर्षित हुन नसक्नु पनि कारक बनेको छ । यस अर्थमा आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारहरु को उपस्थितिलाई बढाउन राज्य सरकार तथा सरोकारवाला हरुको विशेष पहलकदमीको आवश्यकता पर्दछ । यसका लागि आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारहरुलाई यस क्षेत्रमा आर्कषित गर्न आवश्यक, सचेतनाकमुलक कार्यक्रम, तालिमको व्यवस्था तथा आर्थिक अनुदान जस्ता विकासमुलक कार्यक्रमको अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजना बनाउन तथा त्यसको कार्यान्वयन गर्नु अपरिहार्य छ । जसको प्रभावले आदिवासी जनजाति महिलाहरु यस क्षेत्रलाई व्यावशायिक पेशा बनाउन प्रेरित हुने छन् भने आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको उपस्थितिले कम पढे लेखेका र ग्रामीण भेगका आदिवासी जनजाति महिला हरुमा आफना हक अधिकार प्रति सचेत हुन पत्रकारिता मार्फतका प्रस्तुति तथा वकालती पहलले बल दिने छ । यसले एउटा हिंसा रहित समाजको परिकल्पनालाई साकार पार्न सक्षम त हुने छ नै सुशासन अन्तर्गत विधिको शासन को प्रत्याभुति समेत हुने छ । जसले समाज एवं राष्ट्र विकासमा समेत थप योगदान दिदै विश्वमा दिगो शान्तिका लागि पहिचान गरिएका आधारस्तम्भहरु आर्थिक पुनरुत्थान तथा सामञ्जस्यता लगायतका अवयव हरु लाई कार्यान्वयन गराउन आदिवासी जनजाति महिला पत्रकारको भुमिकाले सकारात्मक परिणाम दिने छ ।

(लेखिका नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनोज), काठमाडौं जिल्ला कार्य समितिकी अध्यक्ष हुनुहुन्छ ।)

मूल्याञ्जेया प्रतिवेदन

हनेबहम्ह थुगु सभाया नाय: भाजु
केन्द्रीय समितिया पदाधिकारी व दुज: पासापिं
थीथी जिल्ला कचाया नाय:
थीथी जिल्लापाखें प्रतिनिधित्व याना भायादीपिं केन्द्रीय
पार्षद पत्रकार भाजु/मयजुपिं
लिसें
पर्यवेक्षक पत्रकार पासापिं
दकलय् न्हापां थुगुसी वंगु ने.सं. १९३५ बछलाथ्व सप्तमि,
शनिवा: (वैशाख १२) व बछलाथ्व अष्टमि, आइतवा:
(वैशाख १३) व बछलागा नवमि, मंगलवा: (वैशाख २
९ गते) या त:भुखाचय् लाना: दिवंगत जुयादीपिं सकल
नेपा:मिपिं सुखावति भुवनय् बास लायमा धइगु कामना
यासें विचा: हाय्काचवना । थुकिया नापं भुखाचं प्रभावित
सकल नेवा: पत्रकार लिसें थ:थिति, पासाभाइ व परिवार
प्रति नं दुनुगलनिसें विचा: हाय्का ।
हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू निक्व:गु त:मुँज्याया बन्द
सत्रय् उपस्थित छिकपिं सकल केन्द्रीय पार्षद नेवा:
पत्रकार/संचारक:मि पासापिन्त दुनुगलनिसें लसकुस
यानाचवना । थनिं प्यदं न्ह्य: नीस्वंगु नेवा: पत्रकार
राष्ट्रिय दबूया थौं निक्व:गु त:मुँज्याय् भी सकलें हाकनं
छक्व: छगू हे थासय् मुनाचवनागुया श्रेय छिकपिं सकल
पत्रकार पासापिंत बियाचवना ।

थौं देय्या गुगुं नं क्षेत्रय् स्वयंगु ख: सा संगठित जुइगु
छगूकथंया अनिवार्यता, आवश्यकता वा अपरिहार्यता
खनेदु । थ्व अवस्थां आम नेवा: पत्रकारत व्यागलं चवने
फइगु अवस्था मदु । पेशागत रुपं कर्मचारी प्रशासननिसें
कया: वित्तीय, शैक्षिक, चिकित्सा, वकिल, मजदुर,
इन्जिनियर, कासा ख्य:, वायु सेवा, यातायात लगायत

हरेक ख्य:यापिं संगठित जुया वयाच्वंगु दु । अभ् धाय्गु
ख:सा छगू हे पेशा यानाच्वपिनिगु क्षेत्रय् नं राजनीतिक
दलया विचा:, सिद्धान्तया ल्याखं जक मखु गूटबन्दीया
ल्याखं नं त:गू संगठनत दयाच्वंगु दु ।
तर नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू देय्यन्यंकया सकल
नेवा: पत्रकारतय्गु राष्ट्रियस्तरया छगूयां छगू जक
मंका: संगठन ख: । अभ् पत्रकार जक धका: सीमित
घेरा दुने लिक्कुंकेगु मयासे देय्यन्यंकया नेवा: पत्रकार/
संचारक:मितय् मंका:गु राष्ट्रिय संगठन ख: । छापा,
विद्युतीय संचार एफ.एम./टेलिभिजन/अनलाइन नापं
फोटो पत्रकारितायात पेशा नालाच्वपिं नेवा: पत्रकारतय्
छपा: हे कुसाय् न्ह्यंकुंकेगु तातुना: गठन जूगु मंका:
संगठन ख: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू । भाषागत रुपं
न्ह्यागु भासं पत्रकारिता यानाच्वम्ह जूसां जातिया ल्याखं
नेवा: जुल धा:सा उम्ह व्यक्ति (पत्रकार) थुगु संगठनया
दुज: जुयादीफु । थुगु संगठनय् दुथ्याइम्ह पत्रकार
जातिया ल्याखं नेवा: जुल धा:सा भाषाया बन्देज मदुगु
जुल ।

थन थाय् लाक्क छगू छु स्पष्ट यानाचवना धा:सा नेवा:
पत्रकार राष्ट्रिय दबू छगू संगठनया निंतिं जक चाय्
कूगु मेगु संगठन मखु । थुकिया छु निश्चित उद्देश्य
दु । गुगु उद्देश्य ज्वना: थौं स्वयां प्यदं न्ह्य: देय्यन्यंकया
नेवा: पत्रकारतय् छगू भेला लिपा राष्ट्रिय सम्मेलन
व वयां लिपा न्हापांगु त:मुँज्यां गठन जूगु ख: । पे
शागत खँ ल्हाय्गु ख:सा आपालं नेवा:त संचार क्षेत्रय्
आवद्ध जुयाच्वंगु ता:ई दय्धुंकल । पत्रकारितायात हे
जीवन न्ह्याकेगु पेशा दय्का वयाच्वंगु दु अय् नं संगठित
धा:सा जुयाच्वंगु मदु । मानौ कि नेवा: पत्रकार वा
संचारक:मितय् निंतिं थज्या:गु संगठन आवश्यक हे मजू ।
अभ् धाय् इमिसं संगठनया आवश्यकता हे मताय्कूगु

जकं खः ला धइगु न्ह्यसःचिं नं ब्वलनेफु ।

तर मखु । छांय् धाःसां छगू इलय् नेवाः पत्रकार/संचारकःमित संगठित जुइगु कुतःकथं 'नेवाः संचार संजाल'या नामं छगू संगठन निर्माण जूगु खः । गुगु संगठनया थःगु हे छगू निश्चित उद्देश्य नं दुगु जुल । संजालया मू उद्देश्य धइगु नेवाःतय्गु वा नेपालभाषाया छुं नं संघसंस्था याइगु गुगु कथंया भाषिक ज्याभवः जुइमा, हक अधिकार खँ जुइमाः संचारया माध्यमं प्रचार प्रसार याय्गु व उकिया नितिं थःके वःगु सुचंयात छम्हं मेम्हेसित इनेगु खः, कालबिल याय्गु खः, सुसूचित याय्गु खः । संजाल थःगु हे कुतलं छुं ई थःगु उद्देश्य कथंया ज्या याःगु खःसां थुकिं निरन्तरता काय् मफुत । लिपा थ्व संजाल निष्क्रिय जुल ।

वयां लिपा नेवाः जागरण मंचया छगू कचाया रुपय् नेवाः जागरण संचार कवः नीस्वन । थुकिं सकलें पत्रकार/संचारकःमितय् कःघाय् मफुत । यक्व हे नेवाः पत्रकार व संचारकःमित संचार ख्यलय् क्रियाशील जुयाच्चंगु खःसां सकल पत्रकार व संचारकःमितय् थुगु कवलं कःघाय् मफुगु अवस्था खया नं नेवाः पत्रकारत अले आम संचारकःमित थःगु हे पहलं न्ह्यावना हे च्वन । लिपा वनाः संचार मंचया क्रियाशीलता नं शिथिल जुजुं वन ।

थ्व क्रमया ताः ई लिपा 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू'या गठन जुल । देय् न्ह्यकंया मूलधार निसें कयाः राष्ट्रिय क्षेत्रीय आदि थीथी संचार माध्यमय् क्रियाशील नेवाः पत्रकार व संचारकःमिपित दुथ्याकाः नेवाः पत्रकारतय् राष्ट्रिय संगठन 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू'या गठन जूगु खः ।

खतुं थुगु संगठन अर्थात 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू' गठन याय्गुली नेवाःतय् राष्ट्रिय संगठन नेवाः देय् दबूया तःधंगु ल्हाः जक मखु ग्वाहालि नं दुगु जुल । देय् दबूया ग्वाहालिं देय् न्ह्यकंया सकल नेवाः पत्रकारत छगू थासय् मुनेगु ह्वःताः चूलाःगु कारणं थ्व गनं देय् दबूया हे भातृ संगठन जकं खःला धइगु भ्रम नं लानाच्चंगु खत । 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू' गठन जुइगुली नेवाः देय् दबूया तःधंगु भूमिका दुगु खःसां थ्व देय् दबूया भातृ संगठन धाःसा मखु । नापं देय् दबूया पहलय् नेवाः पत्रकारत छथाय् च्वनेगु ह्वःताः चूलाःगु तथ्ययात धाःसा भीसं स्वीकार याय्माः । हाकनं छक्वः लिसा कयाः धयाच्चना 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू' देय् दबूया भातृ संगठन मखु । थ्व खँ जिं थन छिकपिं सकसिगु न्ह्यःने स्पष्ट यानाच्चना ।

नेवाः पत्रकार पासापिनि दथुइ देय् दबूया भातृ संगठन जकं खःला धइगु गुगु भ्रम दु, उकियात हुइत छगू कथं 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू' सफल जूगु दु । थुकिया कारण खः थ्व दबू गुगु भाषिक, राजनीतिक व जातीय संगठनलिसें आवद्धता मदुगु छगू निष्पक्ष व संगठन खःसा देय् या थीथी जिल्लाय् तक थुकिया कचा विस्तार याय् फुगुलिं नं थ्व विशुद्ध नेवाः पत्रकारतय् राष्ट्रिय संगठन खः धकाः गर्व याय् छिं । गुलिं गुलिं जिल्लाय् नेवाःतय्गु ख्वातुगु बस्ति दयाः नं पत्रकारिता वा संचारया ख्यलय् नेवाः पत्रकारतय्गु आपाः उपस्थिति मदुगु अज्याःगु जिल्लाय् नापं स्वाःगु निगू स्वंगू जिल्लाय् मिले यानाः समन्वय कमिति गठन यानाः जूसां संगठन विस्तार याय्गु ज्या थ्व वंगु प्यदंया दुने जूगु थौं जिं छिकपिनिगु न्ह्यःने लसतां कनाच्चना । थुकिया लिउने छगू हे जक उद्देश्य धइगु पत्रकारिता ख्यलय् वा संचार ख्यलय् क्रियाशील सुं नं नेवाः थ्व संगठनं पिने मलाय्मा धइगु खः ।

छुं संगठन निर्माण याय्त जक मखु, छुं नं ज्याभवः याय्त नं सम्बन्धित सरोकारवालात तःन्हुतक तःगू हे मुँज्या च्वनाः सहलह ब्याकेगु व थीथी भाला वीगु ज्या जुइगु भी दथुइ चलन हे जुया वयाच्चंगु खँ जिं थन न्ह्यथना च्वनेमाली मखु । उकिं नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू नं छक्वलं गठन याय् धकाः गठन जूगु संगठन मखु । 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू' नां तयाः न्ह्यावने न्ह्यः थ्व छगू सामान्य स्थानीयस्तरया संस्थाया रुपय् गठन जूगु खः । थुकिया नितिं स्वनिगलय् उकिसन विशेष यानाः यँय् क्रियाशील छपुचः नेवाः पत्रकार/संचारकःमिपिं ने वाः देय् दबूया ज्याकू तामिसपाखाय् मुनेगु ज्या जूगु खः । ने.सं. १९३२ थिलागा तृतिया (पुस ३ गते) आइतवाः कुन्हु च्वंगु न्हापांगु मुँज्यां 'नेवाः संचारकःमि दबू' नां तयाः संस्था गठन जूगु खः ।

दकलय् न्हापां 'नेवाः संचारकःमि दबू' नामं गठन जूगु इलय् मेट्रो एफएमया श्रीकृष्ण महर्जनयात संयोजक ल्यःगु खःसा राज्यलक्ष्मी शाक्य (गोर्खा एफएम)यात लिउ कजी व नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ (लाय्कू वाःछिपौ)यात छ यांजे ल्यःगु खः । अथेहे दुजलय् छसिकथं उदेन न्हूसाय् मि (सन्ध्या टाइम्स), शिला साय्मि (सन्ध्या टाइम्स), सुगतरत्न सिन्दुराकार (देशय्मदु भ्याः) ज्ञानकुमार महर्जन (नेपालमण्डल अनलाइन), ज्ञानबहादुर महर्जन (ज्वज्वलपा वाःपौ), रमेश मानन्धर (किप्स एफएम) व किचःमान ज्यापु (ईलोहं लय्पौ) दुजःकथं च्वनादीगु खः । हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं

ने.सं. ११३२ सिल्लाख्व द्वादश (माघ २१) शनिवा: खुनु च्वंगु 'नेवा: संचारक:मि दबू' छगू मुँज्यां नेवा: पत्रकार व संचारक:मितय्गु छगू वृहत भेला याय्गु क्व:छित । नेवा: देय् दबूया ताम्सिपाखाय् च्वंगु ज्याकुथिइ देय्न्यंकंया सछि स्वयां अप्व: पत्रकार व संचारक:मितय्गु भेलां उगु निर्णय या:गु ख: । निर्णयकथं नेवा: पत्रकार व संचारक:मितय्गु छगू वृहत भेलाया निंतिं ग्वीछ्मह पत्रकार/संचारक:मिपिं दुथ्या:गु राष्ट्रिय सम्मेलन मू ग्वसा: खल: गठन जुल । उगु हे भेलां श्रीकृष्ण महर्जनया संयोजकत्वय् नीछ्महे सिया सचिवालय् नं गठन या:गु ख: । उकी उदेन न्हूसाय्मि, रमेश मानन्धर, ज्ञानकुमार महर्जन, अस्मित मल्ल, शिला साय्मि, रचना श्रेष्ठ, नातिकाजी महर्जन, सुगतरत्न सिन्दुराकार, ज्ञानबहादुर महर्जन, नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, किच:मान ज्यापु, कृष्णकाजी (के.के.) मानन्धर, सुरजवीर वज्राचार्य, राज्यलक्ष्मी शाक्य, राजेन्द्र शाक्य, जुनिवज्र वज्राचार्य, मञ्जु वज्राचार्य, प्रेरणा शाक्य, उपेन्द्र प्रधान (द्वाल्खा) व महेश श्रेष्ठ (धरान) सचिवालयया दुज: कथं च्वनादीगु ख: ।

नेवा: पत्रकार व संचारक:मिपिनिगु छगू वृहत भेलाया तयारीया भवलय् ने.सं. ११३२ सिल्लागा तृतीया (माघ २७) शुक्रवा: कुन्हु च्वंगु सचिवालयया मुँज्यां श्रीकृष्ण महर्जन कजि, महेश श्रेष्ठ (धरान), उपेन्द्र प्रधान (द्वाल्खा), नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ व राज्यलक्ष्मी शाक्ययात लिउकी जया भाला विउगु ख: । अथेहे उदेन न्हूसाय्मियात छ्याञ्जे, रमेश मानन्धरयात दांभरिया भाला विउगु ख: । नापं एफएमय् ज्यासना च्विपिं नेवा: पत्रकार/संचारक:मिपिंनापं समन्वय याय्त जुनिवज्र वज्राचार्यया संयोजकत्वय् ज्ञानबहादुर महर्जन, सुरजवीर वज्राचार्य, राजेन्द्र शाक्य, सुनिल वज्राचार्य, मञ्जु वज्राचार्य व रचना श्रेष्ठ दुथ्या:गु छगू संयोजन पुच: नीस्वंगु ख: ।

अथे हे टेलिभिजनया पत्रकार/संचारक:मिपिंनापं समन्वय याय्त के.के. मानन्धरया संयोजकत्वय् गठन या:गु समन्वय समितिइ राज्यलक्ष्मी शाक्य दुज:कथं च्वनादीगु ख:सा अनलाइनय् ज्या यानाच्विपित समन्वय याय्त अस्मित मल्लया संयोजकत्वय् ज्ञानकुमार महर्जन दुज: जुयादीगु समन्वय कमिति गठन या:गु ख: । अथे हे आर्थिक कमितिया भाला रमेश मानन्धरयात विउगु ख:सा उकी जुनीवज्र वज्राचार्य व राज्यलक्ष्मी शाक्य दुज: कथं च्वनादीगु ख: । उदेन न्हूसाय्मिया संयोजकत्वय् उपेन्द्र प्रधान व अस्मित मल्ल दुज: जुयादीगु छगू विधान मस्यौदा समिति गठन या:गु ख: । थुकथं थीथी कव: नीस्वना: भाला वीगु ज्या क्व:छी

धुंका: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्हापांगु राष्ट्रिय सम्मेलनया ई तकया निंतिं याय्मा:गु सकतां कथंया ज्या न्ह्याकावं वनाच्वंगु जुल । थ्व भवलय् च्वय् न्ह्यथना कथं थीथी कव:या भाला का:गु मध्ये एफएम, टेलिभिजन, छपा पत्रकारिता व अनलाइनय् क्रियाशील नेवा: पत्रकार/संचारक:मिपिनिगु मुँज्या नं च्वना वनेगु ज्या निरन्तर रुपं जुयाच्वंगु ख: ।

राष्ट्रिय सम्मेलनया निंतिं स्वनिगलं पिने काभ्रेय् रमा कर्णजीतया संयोजकत्वय्, पुष्पदास स्याउला सदस्य सचिव जुयादीगु भिंछ्महेसिया संयोजन समिति, कृष्ण किसीया संयोजकत्वय् सिमान्त शिल्पकार सदस्य सचिव जुयादीगु भिंनिमह दुज: दुथ्या:गु ख्वप कचा संयोजन समिति गठन याय्गु ज्या जूगु ख: ।

अथेहे जिल्ला जिल्लाय् संयोजन पुच: गठन याय्गु भवलय् भूपा जिल्लाय् जिल्लाया हे पुलांमह पत्रकार अमृतलाल श्रेष्ठया अध्यक्षताय् कमिटी गठन जूगु जुल । कमिटीइ दिनेश शाक्य न्वकु, निरकुमार श्रेष्ठ छ्याञ्जे व कमला श्रेष्ठ दांभरिं जुयादीगु ख: ।

नेवा: पत्रकारतय् न्हापांगु सम्मेलनया तयारीया हे भवलय् सम्मेलन ता:लाकेत थीथी मेगु कव: नीस्वनेगु ज्या नं जूगु ख: । थ्व ल्याखं प्रचारप्रसार व स्वयम सेवकय् उदेन न्हूसाय्मि, अतिथि सत्कार व स्वास्थ्यो पचारय् राज्यलक्ष्मी शाक्य, सांस्कृतिक कव:या भाला सुरजवीर वज्राचार्य, आवास व यातायात व्यवस्थापनया भाला जुनीवज्र वज्राचार्य, खाद्यान्नया भाला किच:मान ज्यापु, च्याली व्यवस्थापनया भाला सुगतरत्न सिन्दुराकार व ज्याकू व्यवस्थापनया भाला नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठया संयोजनय् कव:त नीस्वनेगु ज्या जूगु ख: ।

हनेवहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं थुकथं निरन्तरया कुत: व मा:गु तयारीलिसें अन्तत: थौं स्वयां प्यदं न्ह्य: ने.सं. ११३२ चिल्लागा दशमि, (२४ चैत, ०६८) शनिवा: कुन्हु देय्न्यंकंया सकल नेवा: पत्रकार/संचारक:मितय् राष्ट्रिय सम्मेलन व न्हापांगु त:मुँज्या याय्त सफल जुल । त:मुँज्या उले ज्याभव: न्ह्य: शान्तिवाटिका, रत्नपार्क छगू च्याली सहित बसन्तपुलिइ च्वंगु महा:द्य: पार्वती दबुलिइ थ्यंका: उले ज्याभवलय् हिउगु ख: । त:मुँज्याया उलेज्या वर्तमान नेपाल पत्रकार महासंघ गठन जुइ न्ह्य: गठन जूगु नेपाल पत्रकार संघया महासचिव लिसें आतक ल्यं दुपिं नेवा: पत्रकार मध्ये दकलय् पुलांमह पत्रकार प्रा. माणिक लाल श्रेष्ठ यानादीगु ख:सा उलेज्याभवलय् नेपालभाषाया पत्रकारिता व संचारखलय् ज्व:मदुगु योगदान बियादीपिं

निक्क:गु त:मुँज्या लुमन्तिपौ

स्वम्ह विशिष्ट व्यक्तिपित नं हनेज्या जूगु जुल । सम्मेलनया उलेज्याभल्य रेडियो नेपालय समाचार वाचन यानादीम्ह न्हापांम्ह नेवा: नापं लिपा स्टेशन म्याने जर तकं जुयादीम्ह प्रकाशमान प्रधान, रेडियो नेपालय दकल्य न्हापां नेवा:भासं समाचार व्वनादीम्ह हरि श्रेष्ठ व नेपालभाषाया न्हापांगु समाचार पत्रिका 'नेपालभाषा पत्रिका'या इलनिसैं थौं सन्ध्या टाइम्स न्हिपौ तक्या मदिक श्रमजीवि पत्रकारया रुपय ज्या याना वय (व्वनादीम्ह खड्गमान वज्राचार्ययात हनेज्या जूगु खः । सम्मेलनया उलेज्याया दथुइ हे नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया लोगोया उलेज्या यायेगु नापं लोगो डिजाइन या (नादीम्ह शुभरत्न शाक्य भाजुयात नं हनेज्या जूगु खः । उलेज्या लिपा शान्ति निकुञ्ज मा.वि, भौक्यवय बन्द सत्र जूगु खः । बन्द सत्रय नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया प्रस्तावित विधान मस्यौदाय विस्तृत रुपं सहलह व्याकेगु नापं सुभाक् मुंकेगु ज्या जुल । प्रस्तावित विधान मस्यौ दा पारित याय्गु ज्या लिपा नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया पीस्वम्हेसिया न्हूगु नेतृत्व सर्वसम्मतिं ल्यय्गु ज्या जुल । न्हापांगु राष्ट्रिय सम्मेलनं दबूया निर्वाचित न्हूगु नेतृत्वय श्रीकृष्ण महर्जनयात नायः, सुनील महर्जन, नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, राज्यलक्ष्मी शाक्य, उपेन्द्र प्रधान (दाल्खा), व महेश श्रेष्ठ (धरान, सुनसरी)यात न्वकु, उदेन न्हूसाय् मियात मूछ्याञ्जे, सुरजवीर वज्राचार्य, राजु नापित, भक्त नगरकोटी (डडेल्धुरा), मनोज श्रेष्ठ व भोला श्रेष्ठयात छ्याञ्जे व रमेश मानन्धरयात दांभरिं ल्यःगु खः । अथे हे दुजलय छसिकथं शिला साय्मि, अमृतलाल श्रेष्ठ, टिका प्रधान, नारायण श्रेष्ठ, नातीकाजी महर्जन, रत्नकाजी महर्जन, मञ्जु वज्राचार्य, त्रिलोचन प्रधान, भाइकाजी महर्जन, जितेन्द्र महर्जन, जुनीवज्र वज्राचार्य, सुरज व्यञ्जनकार, सुमन रश्मी श्रेष्ठ, विक्रम शाक्य, राजेन्द्र शाक्य, ओमकाजी ताम्राकार, अजय प्रधान, पुष्पदास स्याउला, सुगतरत्न सिन्दुराकार, रविन्द्र (किच:मान) महर्जन, के.के. मानन्धर, अस्मित मल्ल, सिमान्त शिल्पकार, ज्ञानकुमार महर्जन, सुरेश श्रेष्ठ, कमल श्रेष्ठ, प्रेरणा शाक्य, नारायण किलम्बु, रचना श्रेष्ठ व याम प्रधानयात ल्यःगु खः । च्वय न्ह्यथनाकथंया पदाधिकारीनिसैं दुजःपिं सकलें दे यन्यंकंया नेवा: पत्रकारत खःसा आम संचारया थीथी ख्यलं प्रतिनिधित्व याना वयाचवनादीपिं खः । राष्ट्रिय सम्मेलन क्वचाःगु छन्हु लिपा हे आइतवा: च्वंगु केन्द्रीय समितिया न्हापांगु मुंज्यां दबूया ज्या न्ह्याकेत अ:पुइमा धइगु ल्याखं भिंछम्हेसिया सचिवालय गठन याय्गु ज्या

जुल । श्रीकृष्ण महर्जन, उपेन्द्र प्रधान, नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, महेश श्रेष्ठ, उदेन न्हूसाय्मि, सुरजवीर वज्राचार्य, मनोज श्रेष्ठ, रमेश मानन्धर, रचना श्रेष्ठ, नातीकाजी महर्जन, शिला साय्मि दुथ्या:गु सचिवालय गठन या:गु खः । सचिवालयया न्हापांगु मुंज्यां तत्कालीन ईया नेपा:या अन्तरिम संविधानया भावना अ:खः थीथी दलया नेतातय्सं संघीयता नापं पहिचान सहितया प्रदेश निर्माणयात कया: यानाच्वंगु विरोधयात खबरदारी यायेगु कथंया ज्याभ्वः पित बीगु सैद्धान्तिक सहमति या:गु नं थौंया थुगु सभायात जानकारी वियाचवना । हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं न्हापांगु राष्ट्रिय सम्मेलनं केन्द्रीय ज्यासना पुचः ल्यय् धुंका: ने.सं. १९३२ चौलागा चतुर्दशी (वैशाख १०) शुक्रवा: च्वंगु मुंज्यां 'नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू'या केन्द्रीय सल्लाहकार समिति गठन यायेगु ज्या जुल । वरिष्ठ नेवा: पत्रकार नापं संचार उद्यमितय मुंज्यां प्रा. माणिकलाल श्रेष्ठ (पुलांम्ह पत्रकार), हिरण्यलाल श्रेष्ठ (पुलांम्ह पत्रकार), श्याम श्रेष्ठ (पत्रकार), पुष्करलाल श्रेष्ठ (सम्पादक, नेपाल समाचारपत्र), राजेन्द्र महर्जन (वरिष्ठ पत्रकार), रमेशकाजी स्थापित (नायः अर्थपिथना प्रकाशन प्रा.लि.), सुरेश मानन्धर (सम्पादक सन्ध्या टाइम्स न्हिपौ), राजु शाक्य (रासस), नरेशवीर शाक्य (प्रबन्धक, ईलोहं प्रकाशन), धर्मरत्न शाक्य (सम्पादक राजमति वा:पौ नापं पुलांम्ह व वरिष्ठ पत्रकार), रामकृष्ण कर्माचार्य (पुलांम्ह पत्रकार), अमिर ताम्राकार (सम्पादक भीगु स्वनिगः न्हिपौ), व विजयरत्न असंबरे (पत्रकार) यात सल्लाहकार ल्यःगु खः । हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं थुकथं आपालं नेवा: पत्रकार व संचारक:मित जाना: नीस्वंगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू २०६९ साल फागुन ९ गते यैं जिल्ला प्रशासन ज्याकुथी दर्ता जुल । दबूया दर्ताल्या: ७६२ खः । दबूया संगठन विस्तार याय्गु भवलय ने.सं. १९३२ बछ्लाल्थ चतुर्दशी (वैशाख २३) शनिवा: खुनु दबूया न्हापांगु कचाया रुपय यलय नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यल कचा गठन याय्गु ज्या जुल । रेडियो सगरमाथा (या सुरज व्यञ्जनकारया अध्यक्षताय दबूया यल कचाय भिंछम्हेसिया ज्यासना पुचः ल्यःगु खः । ज्यासना पुचःया न्वकु रुवी श्रेष्ठ, छ्यांजे विक्रम शाक्य व दांभरिं जुनीवज्र वज्राचार्ययात ल्यःगु खः । अथेहे दुजलय सुनिल वज्राचार्य, नविन थेच्वमि, सुलिन्द्र शाक्य, राम चित्रकार भाइकाजी महर्जन, सुरेश महर्जन

व प्रकाशकाजी डंगोलयात ल्यःगु खः ।

थ्व भवलय् यलु जोशी (गोरखापत्र)या संयोजकत्वय् नेवा: मिसा पत्रकारतय् संयोजन पुचः नं स्वनेगु ज्या जुल । संयोजन पुचःया लिउ कजि रमा कर्णजित (काभ्रे), व रञ्जिता डंगोल (हेटौंडा) सदस्य सचिवय् प्रेरणा शाक्य (भीगु स्वनिगः) च्वनादीगु पुचलय् आयुष्मा शाक्य (धरान), कमला श्रेष्ठ (तनहुँ), शर्मिला श्रेष्ठ (काभ्रे), मधु श्रेष्ठ (नेवा: सन्देश), तिमिला रञ्जित (उपत्यका एफएम) दुजलय् च्वनादीगु खः ।

संगठन विस्तारया भवलय् ने.सं. ११३२ गुलाथ्व पारु (साउन ७ गते) शुक्रवा: कुन्हु गोरखापत्रया वरिष्ठ फोटो पत्रकार नातीकाजी महर्जनया अध्यक्षताय् दबूया यें जिल्ला कचा नीस्वनेगु ज्या जुल । यें जिल्ला कचाया न्वकु पदय् नविन जोशी, रत्नकाजी महर्जन व प्रेरणा शाक्य, छ्यांजेय् प्रजित शाक्य, लिउ छ्यांजे रश्मी नापित, व दांभरिं सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ, लिउदांभरिं मधु श्रेष्ठ च्वनादीगु खः ।

यें कचाया दुजलय् ज्ञानबहादुर महर्जन, सानुकाजी महर्जन, विरेन्द्र विनु शाक्य, शान्तदास शाक्य, यलु जोशी, पौभा: डंगोल, विगेन तुलाधर, पुण्यराज शाक्य, श्याम प्रजापति, दिपा महर्जन, अन्दिरा प्रधान, अमित स्थापित च्वनादीगु खः ।

‘नेवा: संचारक:मि दबू’ या कचा नीस्वनेगु भवलय् ने.सं. ११३२ अनलाथ्व पारु (भाद्र २ गते) शनिवा: कुन्हु ख्वय् नं कचा स्वनेगु ज्या जुल । ख्वप कचाया न्हापांगु तःमुंज्या कृष्णकाजी (के.के.) मानन्धरया अध्यक्षताय् नीस्वंगु कचाया ज्यासना पुचलय् कृष्ण प्रजापति, दिपक श्रेष्ठ, छ्यांजेय् सिमान्त शिल्पकार, लिउछ्यांजेय् रिता मूल व कोषाध्यक्षय् सुमन श्रेष्ठ च्वनादीगु खः । दुजलय् प्रतिमा सैजू, राजाराम नापित, विनोद कोजू व रमिता त्वाय् नाबासु च्वनादीगु खः ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं

‘नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू’या गठन लिपा शाखा विस्तार यायेगु छगू ध्येय खःसा उकिया नापनापं जिल्लायात अण्वः सक्रिय याय्गु खत । थ्व ल्याखं स्वनिगः पिने नं कचा विस्तार याय्गु ज्या बुलुहुं जुयावं वनाच्वंगु खत । अथे हे केन्द्रीय स्तरय् नं थःगु हे तालं मा:थाय् मा:कथं दबुलिं थःगु सक्रिय सहभागिता क्यना वयाच्वंगु जुल । थ्व भवलय् नेपाल संवत् राष्ट्रिय न्हूदं समारोह समिति - ११३३ गठन जूगु इलय् दबूपाखें प्रतिनिधित्व याय्गु जक मखसे न्हूदंया प्रचार प्रसारया नं भाला कयागु जुल । उगु इलय् दबूपाखें संस्थागत रुपं हे प्रतिनिधित्व यानागु

खःसां व्यक्तिगत रुपं नं प्रतिनिधित्व जूसा अझ बांलाइगु व जिम्मेवारी महसुस जुइ धइगु समितिया इनाप कथं जिं कजिया भाला व दबूया केन्द्रीय न्वकु नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ लिउकजिया भाला कया: थःगु जिम्मेवारी पूर्वकागु नं थौया थ्व सभायात जानकारी बियाच्वना ।

अथे हे राष्ट्रिय स्तरं न्हूदंयात प्रचार प्रसार याय्गु निर्णय जूकथं जिगु हे नेतृत्वय् नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ लिउकजी व केन्द्रीय दुजः राजेन्द्र शाक्य छ्यांजे जुयादीगु छगू राष्ट्रियस्तरया प्रचार प्रसार कमिति गठन याना: ज्या यानागु जुल । उकी स्वनिगः व स्वनिगलं पिनेयापिं पत्रकार पासापित नं दुथ्याकागु जानकारी छिकपित बियाच्वना । अथे हे ने.सं. ११३४ छगू त्वःता: ने.सं. ११३५य् न्हूदंया ज्याभवः व गतिविधियात आम संचारय् प्रचार प्रसार यायेगु नितीं नीस्वंगु समितिइ व्यक्तिगत रुपं मखसे नेवा: पत्रकार राष्ट्रि दबुलिं संस्थागत रुपं हे प्रतिनिधित्व याना: भाला कयागु खः । थुगुसी अर्थात ने.सं. ११३६या न्हूदं समारोह समितिइ प्रचार प्रसारया भाला न्वकु नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ कयादीगु खः ।

न्हूदंया हे खं ल्हाय्बलय् ‘नेवा: संचारक:मि दबू’या ग्वसालय् ख्वप कचाया संयोजनय् थिमिया शंखधर पार्टी पालेसय् “शंखधर, नेपाल संवत् व उकिया छयलाबुला” विषयस छगू अन्तर्क्रियात्मक गोष्ठी यानागु जुल । उगु गोष्ठीइ शंखधर व नेपाल संवत्या बारे दुग्यंक अध्ययन अनुसन्धान याना वयाच्वनादीमह विद्वान अन्वेषक काशीनाथ तमोटं सम्बन्धित विषयस मू ज्यापौ न्हयब वयादीगु खः ।

अथे हे दक्कं स्कुल स्कुलय् नेवा: भाय् ब्वंकेत अभियान न्ह्याकेगु ल्याखं छगू दबाव पुचः नीस्वनेत जूगु सहलह मुंज्याय् भीगु ‘नेवा: संचारक:मि दबू’पाखें नं संस्थागत रुपं प्रतिनिधि यानागु थ्व सभायात जानकारी बिया च्वना ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं

नेपा:या समग्र पत्रकारतय् मंका: संगठन नेपाल पत्रकार महासंघयात समावेशी याय्मा:गु माग तथा: समावेशी पक्षधर पत्रकारतय् छगू दर्जनं मल्याक संघसंस्था जाना: पत्रकार महासंघया ज्याकुथिइ वना: ज्ञापन पौ लःल्हाय्गु ज्या जूगु थौया थुगु सभायात जानकारी बिया च्वना । आदिवासी जनजाति पत्रकार संघ नापं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू लगायतया मुंज्यां या:गु निर्णय कथं उगु ज्ञापन पौ लःल्हाय्गु ज्या जूगु खः । महासंघयात समावेशी यायेगु नितीं गठन या:गु संघर्ष समितिइ केन्द्रीय छ्यांजे सुरजवीर वज्राचार्य दबूपाखें प्रतिनिधित्व

निक्कःगु तःमुंज्या लुमन्तिपौ

यानादीगु खः ।

अथे हे नेवा: भाय्, कला, संस्कृति व रहनसहन अध्ययन याय्त सिक्किमं वःपिं सिक्किम नेवा: गुथिया पदाधिकारी नापं सिक्किम सरकारया सचिव नापं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलूपाखें अन्तर्क्रियात्मक ज्या यानागु थौया थुगु सभायात जानकारी बियाचवना ।

अथे हे सरकारी न्हिपौ गोरखापत्रया प्रधान सम्पादकय् नियुक्त जुयादीमह भाजु पुष्करभक्त माथेमायात नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलूपाखें वय्कःया हे ज्याकुथिइ वना: ख्येय्सगं बिया: भिंतुना बीगु ज्या जूगु खः।

थ्व भवलय् छिकपिनिगु न्ह्यःने न्ह्यथनेमाःगु छता खँ धइगु आदिवासी जनजाति पत्रकारतय् संगठन आदिवासी जनजाति पत्रकार संघ (अनिज)यात आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज)या नामय् रुपान्तर याय्गुलिइ भीगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं तःधंगु भूमिका म्हितूगु छिकपित जानकारी बियाचवना ।

थुकिया नापनापं आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज)या भिन्प्यक्वःगु स्थापना दिवसया लसताय् येय् जूगु ज्याभवलय् मांभासं पिहां वयाचवंगु पत्रिका १०० गू ल्याःतक पिहां वःगु पत्रिकायात हनेज्या जूगु खः । उकी नेपालभाषाया समाचारप्रधान व मनोरञ्जनात्मक, साहित्यिक व धार्मिक याना: भिन्प्यागू पत्रिकायात हंगु खः । सछिगू ल्याः पूवंगु सन्ध्या टाइम्स, भीगु स्वनिगः, अप्सरा, देसय् मदुभ्याः, नेवा: सन्देश, लाय्कू, पेज श्री, ईलोहं, आनन्दभूमि, धर्मकीर्ति, नेपाल संस्कृति, ज्यापौ, थौकन्हय् हेटौडा वाःपौ, नेपाल संस्कृति लय्पौ, पोखराया भिंतुना पत्रिकायात हंगु खःसा उकिया नितिं नं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं हे विशेष कुतः याःगु खँ थन न्ह्यथनाचवना ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलू, केन्द्रीय समिति, स्वनिगःया स्वंगुलिं कचा नापं स्वनिगःलिसें दकलय् सतक लाःगु काभ्रे कचा सहितया न्हापांगु विस्तारित मुँज्या किपुलिइ चवनागु जुल । न्हापांगु विस्तारित मुँज्यां दकलय् न्हापां पत्रिका पिहां वःगु दियात 'नेपालभाषा प्रकाशन दिवस' व रेडियोय् नेपालभाषा प्रसारण जूगु दियात 'नेपालभाषा प्रसारण दिवस'या रुपय् हनेगु सैद्धान्तिक रुपं निर्णय याःगु जुल । अथे हे विस्तारित मुँज्यां नेपालभाषाया न्हापांमह पत्रकार धर्मादित्य धर्माचार्यया बुदिं नं हनेगु निर्णय जूगु खः ।

विस्तारित बैठकं पत्रकारतय्त छुं नं समस्या जुइगु अवस्थाय् ग्वाहालि यायेगु ल्याखं छगू केन्द्रीय न्वकु

राज्यलक्ष्मी शाक्यया संयोजकत्वय् छगू आर्थिक ग्वाहालि कोष नीस्वनेगु ज्या नं जूगु खः । तर उकियात माःकथं न्ह्यःने यंके फयाचवंगु धाःसा मदु । आशा याय्, न्हगु ज्यासना पुचलं थुकियात ध्यानय् तयाः न्ह्यःने यंकेगु कुतः याइ ।

राज्यसत्तापाखें उत्पीडनय् लानाचवंपिं भी नेवाःतय्गु अवस्थायात कयाः नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलू व नेवा: राज्य व अधिकार प्राप्ति या नितिं संघर्ष याना वयाचवंगु नेवा: स्वायत्त राज्य मंकाः संघर्ष समिति दथुइ 'थौकन्हय् नेवाःतय्गु स्थिति व नेवा: पत्रकारतय् भूमिका' विषयय् छगू सहलह मुँज्या नं जूगु जुल । ज्याभवलय् सन्ध्या टाइम्स न्हिपौया सम्पादक सुरेश मानन्धर, उज्यालो एफएमया मन्देश्वरी राजभण्डारी, टेलिभिजनपाखें विजयरत्न असंबरे व अनलाइनपाखें अस्मित मल्ल थःथःगु धारणा तयादीगु खः ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलू भापा जिल्ला कचाया ग्वसालय् विर्तामोडय् स्वन्हुयंकं जूगु आधारभूत पत्रकारिता तालिमय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलू केन्द्रीय दांभरिं रमेश मानन्धर, येँ जिल्ला कचाया नायः वरिष्ठ फोटो पत्रकार नातीकाजी महर्जन, ख्वप जिल्ला कचाया नायः के. के. मानन्धर व प्राध्यापक सुमन श्रेष्ठपिंसं प्रतिनिधित्व यानादीगु खःसा वय्कःपिं प्यम्हेसिनं प्रशिक्षण बियाः ग्वाहालि यानादीगु खः ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दलूया किपुलिइ चवंगु न्हापांगु विस्तारित मुँज्याया निर्णय कथं ने.सं. १९३४ बछल(थ्व स्वांयाःपुन्हि कुन्हु 'नेपालभाषा प्रकाशन दिवस' हनागु जुल । नेपालभाषाया न्हापांमह पत्रकार धर्मादित्य धर्माचार्य (जगतमान वैद्य) 'बुद्ध धर्म'या नामं नेपालभ(ापां न्हापांखुसी पत्रिका प्रकाशन याःगु दिया लुमन्तिइ नेपालभाषा प्रकाशन दिवस हनागु खः ।

यलया पूचय् चवंगु धर्मादित्य धर्माचार्यया भवाताय् स्वां देछागाः अनं तुं छगू च्याली पिथनाः धर्मादित्यया छें दुगु चिकंभहिली थ्यंकाः छगू सभाय् हिउगु खः । थुगु हे ज्याभवलय् दलूया यल कचापाखें 'धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपाः'या स्वनेगु नं घोषणा जूगु थौं थन छिकपिनिगु न्ह्यःने जानकारी बियाचवना ।

थुगु ज्याभवलय् नं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं पत्रकार, पत्रकारिता व आम संचारनापं स्वापू दुगु थीथी विषयय् थःगु सहभागिता क्यनेगु नापं सरोकार क्यनेगु ज्या याना वयाचवंगु हे जुल । गथे कि नागरिक न्हिपौया तत्कालीन प्रधान सम्पादक प्रतिक प्रधानयात

आक्रमण या:गु, स्वनिग: न्हिपौयात कया: जूगु घटना, नेपाल पत्रकार महासंघय् पार्षद छवयगु विषयय् ईमेज च्यानलय् जूगु धाँधली नापं आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघं गवसा: ग्वइगु थीथी ज्याभवलय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपं थ:गु सहभागिता क्यना वयाच्चंगु जुल ।

थ्व भवलय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्याया ई सतिना वय्वं थगुने अर्थात ने.सं. ११३५ चौलाथ्व सप्तमि (चैत्र १३) गते शुक्रवा: यलय् तमक: द्य:याथाय् निक्व:गु विस्तारित मुँज्या चवनागु ख: । उगु विस्तारित मुँज्यां भीगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या २०७२ जेठ २२ गते यायेगु निर्णयय् सहभागि सकसिनं सहमति प्वंकूगु ख:सा निक्व:गु के न्द्रीय त:मुँज्याया निंतिं ज्या भाला बिया: न्ह्या: वनेगु ज्या तकं जुइ धुंकूगु ख: ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु विस्तारित मुँज्या न्ह्य: भी नेवा:तयगु राष्ट्रिय संगठन नेवा: देय् दबूया त:दं न्ह्य:निसं ज्यने मफयाच्चंगु विवादयात नं समाधान यायगु हेतु देय् दबूया संस्थापन पक्ष व दबाव समुहयात छगू हे थासय् हया: सहजीकरणया निंतिं नं कुत: यानागु ख: । उगु ज्याभवलय् सकल पत्रकारतय् न्ह्य:ने संस्थापन पक्षं जेठ ३० गते देय् दबूया विधान सभा यायगु घोषणा या:गु ख: ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्याया तयारी जुयाच्चंगु हे इलय् थगुने ११३५ बछलाथ्व सप्तमि (बैशाख १२) गते शनिवा:, खुनु भीसं बिचा: मयाना कथं देसय् त:भुखाय् व वयां लिपा बछलाथ्व अष्टमि (बैशाख १३) आइतवा: व बछलागा नवमि (बैशाख २९) मंगलवा:या लिभुखाचं त:धंगु धनजनया क्षति यान (बिल । उगु भुखाय्या पीडां भी नेवा:त जक मखु आम नेपा:मित नं अभं थहांवय् फुगु अवस्था मदुनि ।

त:भुखाचं भी नेवा:तयसं आपालं थ:थिति, पासाभाइपिं धा:सा तंकेमा:गुलिं दु:ख प्वंकुसे त:भुखाचं मदुपिं सकसिगु निर्वाण कामना यासं बिचा: हाय्काचवना । थगुनेया त:भुखाचं थ:गु हे छैं दयानं पिने बासं चवनापिं नेवा: पत्रकारत धा:सा आपालं दुगु जुल । उकी मध्ये यक्वसित मफुसां भीसं दबूया कुतलं छुं छुं पत्रकारतयत नेपालमण्डल राहत अभियानपाखें राहत बीकेगु निंतिं नं मा:गु व्यवस्था यानागु थुगु सभायात जानकारी बिया चवना ।

धायगु हे ख:सा २०७२ साल नेपा:या निंतिं बांला: मजू ।

समग्र नेपा:या निंतिं बांला: मजूगु ०७२ साल नेवा:तय निंतिं बांलाइगु खँ हे मजुल । त:भुखाय् लिपा निक्व:गु संविधानसभापाखें भण्डै न्हयगू दशकया ता:हाक:गु ई लिपा जारी जूगु विश्वया हे उत्कृष्ट धा:गु संविधानय् नेवा: अधिकार कुण्ठित यायेगु, नेवा: राज्य, हक अधिकार, अग्राधिकार, समानुपातिक समावेशीता लिसंया मागयात तकं हाकुतिना बिल ।

गुकिं याना: भीसं राज्यपाखें दँनंदनिसं फया वयाच्चनागु शोषण जारी हे जुयाच्चंगु व भीगु आन्दोलनं दिपा: मका:निगु थ्व अवस्थाय् अधिकार प्राप्तिया थ्व आन्दोलनय् भी आम संचारक:मितय् दायित्व व भूमिका अभ अष्व: दु धइगु भीसं त्व:मंके मजिउ ।

न्हूगु संविधान जारी जूगु इलनिसं ०७२ सालया बछि ई धइथें भी आम नेपा:मिं नाकाबन्दी, दैनिक उपभोग्य ज्वलंया अभाव, दैनिक उपभोग्य ज्वलंया माग स्वयां म्हो आपूर्ति, हाकुबजा:, थिकेगु बजा: भा:, इन्धनया समस्या फयेमा:गु घटना नं भीसं त्व:मंके फइगु घटना मखु ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं थज्या:गु तमाम समस्या, राज्य सत्तां लाकाच्चंगु उत्पीडन, समस्याया दथुइ नं थौं भी हाकनं छक्व: देयन्यंकंया सकल नेवा: पत्रकारत छगू हे थासय् मुना चवना । थौया थुगु निक्व:गु त:मुँज्या तक थ्यनेगु निंतिं आपालं मुँज्या चवनेगु, मा:कथंया सहलह ब्याकेगु, छम्हं मेम्हंसित ग्वाहालि यायगु ज्याया ज्वलन्त दसु ख: ।

थ्व हे वंगु ने.सं. ११३६ पोहेलागा द्वादश (माघ २२) शुक्रवा: कुन्हु मध्यपुर थिमिया शंखधर चोकय् च्वंगु यचु पार्टी पालेसय् केन्द्रीय ज्यासना पुच: व स्वनिग:या स्वंगुलिं जिल्लाया प्रतिनिधिपिनिगु मुँज्यां नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व: त:मुँज्याया निंतिं मा:गु सहलह ब्याकेगु ज्या जूगु ख: ।

उगु हे मुँज्यां नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या थुगुसी स्वनिग:या ऐतिहासिक नगरी किपुलिइ यायगु क्व:जिउगु ख: । मुँज्याया क्व:छिना कथं वंगु फागुन २० गते तकया दुने स्वनिग: व फागुन मसान्त तकया दुने जिल्लाया अधिवेशन क्वचाय्केगु व चैतय् न्हूगु कचा गठन यायगु निर्णय यानागु ख:सां देसय् व्वलंगु असहज परिस्थितिया कारणं लिज्या: वना: आतक नं शाखा विस्तारया क्रमय् दुगु व निक्व:गु त:मुँज्या लिपा नं कचाया विस्तारया क्रमं निरन्तरता कया वनी धइगु आशा याय् ।

थिमिइ जूगु मुँज्याया निर्णय कथं दकलय् न्हापां यल कचाया त:मुँज्यालिसं न्हूगु ज्यासना पुच: त्ययेगु ज्या

निक्व:गु त:मुँज्या लुमन्तिपौ

जूगु खः । यल कचाया तःमुँज्यां न्हापांगु ज्यासना पुचःया नायः सुरज व्यञ्जनकारया हे अध्यक्षताय् भिन्त्याम्हे सिया कचाया न्हूधाः जूगु जुल । नापं यल कचाया तःमुँज्याय् पूर्व घोषणा कथं धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपाः न्हापांखुसी सन्ध्या टाइम्स न्हिपौया सम्पादक सुरेश मानन्धरयात लःल्हायेगु ज्या जूगु छिकपित लसतां जानकारी बियाच्चना ।

अनं लिपा यें जिल्ला कचाया तःमुँज्यां नं न्हापांगु ज्यासना पुचःया नायः नातीकाजी महर्जनया हे अध्यक्षताय् नीछ्म्हेसिया कचाया न्हूधाः जूगु खःसा अनंलि काभ्रेय् सिद्धिबहादुर कर्माचार्यया नेतृत्वय् खुम्हेसिया व ख्वपय् इश्वरकाजी खाइजूया अध्यक्षताय् कचाया न्हूधाः यानाः न्हूगु ज्यासना पुचः ल्यःगु जुल । ख्वप कचाय् खाइजूया अध्यक्षताय् भिस्वम्हेसिया ज्यासना पुचः ल्यःगु जुल । थुकथं थीथी जिल्लाय् कचा विस्तार याय्गु नापं पुलांगु थासय् न्हूधाः याय्गु ज्या क्रमवद्ध रुपं जुया वयाच्चंगु इलय् थीथी तयारीया जानकारी बीगु नापं थप जिम्मे वारी बीगु ल्याखं ने.सं. १९३६ चिल्लागा पारु (चैत १० गते) बुधवाः कुन्हु यलया उग्रचण्डी (तमकः द्यः)या थाय् केन्द्रीय समिति व थीथी कवःया मुँज्या च्वनेगु ज्या जुल ।

हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं थ्व भवलय् केन्द्रीय समितिंयात प्राप्त आतकया जानकारी कथं आपालं जिल्लाय् नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया कचा विस्तार याय्गु नापं न्हापा दुगु थासय् न्हूगु नेतृत्व ल्यय्गु ज्या जुइ धुंकूगु दु । थ्व ल्याखं नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू लमजुइ कचाया नायः सिजन श्रेष्ठया अध्यक्षताय् न्याम्हेसिया ज्यासना पुचः ल्यःगु दुसा चितवनय् नं स्वंगु दर्जन नेवाः पत्रकारतय्गु मुँज्यां चितवन जिल्ला कचा स्वंगु दुर । अमर प्रधानया अध्यक्षताय् गुम्हेसिया गठन जूगु दु । अथे हे दबूया तनहुँलय् नं कचा नीस्वंगु दुसा अनिल श्रेष्ठया अध्यक्षताय् न्याम्हेसिया ज्यासना पुचः गठन याःगु जुल ।

थुकथं हे जीवनकुमार शाक्यया अध्यक्षताय् न्हय्म्हेसिया ज्यासना पुचः सहितया सुर्खेत कचा गठन जूगु दुसा सुनसरीइ विनय प्रधानया अध्यक्षताय् भिन्त्याम्हेसिया ज्यासना पुचः ल्ययाः न्हूधाः याःगु दु । मकवानपुरय् नं सुरेश श्रेष्ठया अध्यक्षताय् खुम्हेसिया ज्यासना पुचः सहितया न्हूधाः जूगु दुसा सिन्धुपाल्चोक जिल्लाय् जीवन श्रेष्ठया अध्यक्षताय् न्हय्म्हेसिया, धादिङ्ग शंकर श्रेष्ठया अध्यक्षताय् न्हय्म्हेसिया व गोरखाय् भिमसेनबाबु श्रेष्ठया अध्यक्षताय् गुम्हेसिया ज्यासना पुचः सहितया

न्हूगु कचा गठन जूगु जानकारी बियाच्चना । थुकिया लिसें इलाम, भूपा, संखुवासभाय् नं नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया कचा गठन जूगु जानकारी बियाच्चना । हनेबहपिं सभासद पत्रकार भाजु/मयजुपिं दकलय् लिपा देशय् संघीयता व पहिचान, समानुपातिक समावेशीताया मागयात कयाः गुगु अधिकार व पहिचानमुखी आन्दोलन जुयाच्चंगु खः, व आन्दोलन अभ्ं जारी जुयाच्चंगु भीसं सिउ । राज्य सत्ताय् पहुँच दुपिं व थनया मूलधारया संचारगृहं उगु आन्दोलनयात खास हे ध्यान बिया वयाच्चंगु मदुसा भी उत्पीडनय् लानाच्चपिनिगु मागयात चाःहिइकाः समाचार सम्प्रेषण यायेगु याना वयाच्चंगु दु । राज्य सत्ता व मूलधारया संचार माध्यमया थ्व हेपाहा प्रवृत्ति, गलत धंगं यानाच्चंगु अपव्याख्यायात भी आम नेवाः पत्रकारतय्सं सही माध्यमं सूचनाया हकयात सम्प्रेषण यायेगु ल्याखं दबूया पलिस्था जूगु खः धइगु खँय् सुयागु निगू मत दइमखु ।

देय्या न्हूगु संविधान निर्माण याय्गु भवलय् भी थेंज्याःपिं भाषिक व जातीय रुपं लिउने लानाच्चपिं तमाम आदिवासी जनजाति, उत्पीडित, वर्गीय, क्षेत्रीय, लैङ्गिक, मधेशी, मिसा, सिमान्तकृत वर्गया सः ल्हवनेगु निितिं थज्याःगु दबूया आवश्यकता महसुस जूगु खःसा उकिया नापनापं संचार माध्यमय् क्रियाशील समग्र नेवाः पत्रकार व संचारकःमितय् हक अधिकारया निितिं सः ल्हवनेगु व सकलें नेवाः पत्रकार व संचारकःमित छगू हे दबू दुने न्हय्केगु ल्याखं 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू'या पलिस्था जूगु खः धइगु हे छिकपित कना च्वने माःगु खँ मखु ।

दकलय् लिपा

स्थापनाया इलय् छुं छुं संगठनं थुकिया अस्तित्वयात स्वीकार याये मफुगु अवस्थाय् थौं प्यर्दया दुने दबुलिं थःगु हे कुतलं न्ह्याः वनाः नेवाः समाजय् नेवाः पत्रकारतय् छगू गुगु संगठनया स्वरुप बियाः बिस्कं अस्तित्व व छाप तय्त सफल जूगु दु, थुकिया श्रेय धइगु छि, जि अले सकल नेवाः श्रमजीवि पत्रकार छगू हे थासय् च्वनाः न्ह्याः वने फुगुलिं खः । शुरुया इलय् सफलता, हाथ्या, समस्या दथुइ नं विचलित मजुसे निरन्तर न्ह्याः वने फुगुलिं हे थौं 'नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू' छगू धाथें देय्न्त्यंकया नेवाः पत्रकारतय् राष्ट्रिय संगठनया रुपय् धस्वाय्त सफल जूगु दु ।

वइगु दिंया दुने नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू अभ्ं व्यापक जुयाः हा कया वनी धइगु आशा याय् । सुभाय् ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यें कच्चा

गुलागा: पारु, ११३२ खुनु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यें जिल्ला गठन जुइधुंका: दकले न्हापां गुलागा: एकादशी खुनु च्वंगु मुँज्याय् अम्हयसिगु सचिवालय् गठन जुल । थ्व हे सचिवालयं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया ख्वा:पौ ल्याखं ने.सं. ११३२ यंलां 'नेवा: ज:' लय्पौ पिदन । केन्द्रीय नाय:, ख्वपया नाय: व यलया नाय:पिनिगु विशे ष आतिथ्यय् संस्कृतविद् डा.सत्यमोहन जोशीया ल्हातं विमोचन जुल । थ्व हे लां नेवा:तय्गु पहिचान कथं येया:या विषयस धेंधें बल्ला व किपा ब्वज्या जुल । थुके न्हाप, ल्यू, लियांल्यू व ह:पा: सिरपा ल:ल्हाय्गु ज्या जुल । धेंधें बल्लाया ल्यज्या कमिति वरिष्ठ पर्यटन फोटोग्राफर व फोटापत्रकारपिं आर.के. मानन्धर, प्रदिप शाक्य व राजेन्द्र चित्रकारपिन्सं यानादीगु ख: । अथेहे ने. सं ११३३ कछलानिसें नेवा: क्यालेण्डर पिकाय्गु

ज्या जुल । थ्व स्वदयंकं मद्दिक पिंहावल । थ्व हे दय्या कौ लां विश्व पर्यटन दिवसया लसताय् ज्यापु महागुथि यें नगर समितिं ग्वसा:ग्व:गु धुँन्या ब्वज्याया भ्वलय् भीगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें नेवा: नख:चख:या संस्कृतिं जा:गु किपाब्वज्या यानागु जुल । पत्रकार रुपा महर्जन सभासद जुयादीगु इलय् वय्क:यात हनेगु ज्या जुल । रेडियो नेपालय् नेपालभासं बुखं प्रशारण याना वयाच्चम्ह मद्दुम्ह हरि श्रेष्ठयात विचा: हाय्केगु ज्या जुल । चौ ला ११३४, वैशाख ५ गते भाषा विषय समस्यां याना: भुमिहीन जुइमा:गु बारे दय्कात:गु 'मुद्दा' संकिपा क्यनेगु ज्या जुल । नेपा: व्याइक्वेटया हलय् जुगु थ्व ज्याभवलय् तत्कालीन प्र.म. डा. बावुराम भट्टराईया मूपाहांसुइ सभासद रामवीर मानन्धर व प्रभा वज्राचार्य, तत्कालीन पर्यटन मन्त्री हिसिला यमि, नेवा: न्त्यलुवा: मल्ल के.

नेवाः दलकाव राष्ट्रिय दबू

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू
National Forum of Newar Journalists

सुन्दर, तत्कालीन शिक्षा मन्त्री तीर्थराम डंगोल, तत्कालीन विज्ञान/प्रविधि मन्त्री डा. के शवमान शाक्यपिं पाहां जुयाः भायादीगु खः । थ्वहे भवलय् भापाया नेवाःतयूत पत्रकारिता तालिम वीगु ज्याय् केन्द्रीय दांभरिं रमेश मानन्धर, खपया नायः के.के. मानन्धर, प्रोफेशर सुमन श्रेष्ठ लिसें फोटोपत्रकारिता तालिम बीत यें जिल्लाया नं प्रतिनिधित्व जूगु दु । थुकथं धादिङ्गया नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया दैमुंज्याय् नं यें कचां ब्वति काःगु दु । नापनापं थुगु जिल्लापाखें नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघया थीथी गतिविधिइ नं ब्वति काय्गु ज्या जुल ।

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू यें जिल्ला कमिटीया पदाधिकारीया नां छलः

धलः	नां	पद	ज्याकु	फोन	इमेल
१	नातिकाजी महर्जन	नाय	गोरखापत्र	९८४१४०८४४२	natikajimaharjan@gmail.com
२	रत्नकाजी महर्जन	न्वकु	सुभाय् पोस्ट	९८५११८१७५०	maharjan91@gmail.com
३	विराजकाजी राजोपाध्याय	न्वकु	इमेज च्यानल	९८५१२२३४५०	birajks@gmail.com
४	रेखा शाक्य	न्वकु	टाइम्स एफएम	९८४१५२१९५२	rekha906@yahoo.com
५	प्रजित शाक्य	छयाञ्जे	गोरखापत्र	९८४१२२४४७३	prajeetshakya@gmail.com
६	सुष्मा महर्जन	ल्यू छयाञ्जे	नेपाल वन	९८१३६६१०१२	
७	सानुकाजी महर्जन	दां भरि	भिगु स्वनिगः	९८४९८३३६५०	maharjansanu2005@yahoo.com
८	पुण्यराज शाक्य	दुजः	नेवा सन्देश	९८४९२२८४६४	punyarajshakya@gmail.com
९	तीर्थमान महर्जन	दुजः	ज्यापु पौ, भिगु स्वनिग	९८४१२७२७२८	
१०	पौभा डंगोल	दुजः	कीप्स एफएम	९८४१६१९४१०	rsangae-pauva1@yahoo.com
११	किचः सिंह	दुजः	लावण्य सन्देश	९८४१४१९२८८	Kichasingh123@gmail.com
१२	राजेन्द्र मानन्धर	दुजः	सन्ध्या टाइम्स	९८४१३१११४५	
१३	अर्बिन्द्रमान सिंह	दुजः	लहना	९८४१२०४९५५	narbinms@gmail.com
१४	अभिनव जोशी	दुजः	काष्ठमण्डप टिभी	९८४३२४०१०२	ajsuares7000@gmail.com
१५	रेणुका श्रेष्ठ	दुजः	स्वतन्त्र सञ्चारग्राम	९८०३३५८१८८	Renukashrestha2071@gmail.com
१६	रुपिन डंगोल	दुजः	नेपाल वन	९८४११५०८८४	andirashrestha37@gmail.com
१७	अन्दिरा श्रेष्ठ	दुजः	नेवा एफएम	९८४९३८०७०१	
१८	बालकृष्ण महर्जन	दुजः	रेडियो उपत्यका	९८५१०२६५३७	balkm88@hotmail.com
१९	राज्यरत्न वज्राचार्य	दुजः	स्वर्णिम सन्देश	९८६५०६१४६९	rajyaratna@gmail.com
२०	शकुन्तला महर्जन	दुजः	नेपाल मण्डल	९८४३७१७६३१	maharjansakuntala@gmail.com
२१	रामभोला महर्जन	दुजः	रेडियो उपत्यका	९८४९०२८९९९	rambhol.25@yahoo.com

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यल कचा

पृष्ठभूमि:

अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता नापं जनताया सुसूचित जुइगु हक अधिकार सुनिश्चित जुइमा: । सिद्धान्तत: राज्ययात जनता प्रति उत्तरदायी, जवाफदेही व पारदर्शी याना: जनताया अधिकारया रक्षार्थ पहरेदार व पैरवी याय्गु दायित्व कुबिया च्वनीगुलिं हे सम्पूर्ण प्रेस जगतयात राज्यया चौथो अंगया मान्यता वियात:गु ख: । थुगु मान्यतायात निस्वार्थ रुपं पालना याय्गु हे वास्तविक पत्रकारिता ख: । अथेसां तबि थुकिया प्रत्याभूति आम जनता दथुइ मज्गु व थ्यंकेमफुगु हुनिं भाषिक व सांस्कृतिक दमनया इतिहास दथुइ थीथी आन्दोलनत न्ह्यात । थौतकया ह्युपा:दुने समावेशी व समानताया व्यवहार स्थापित याय्त नेवा: सञ्चारक:मिपिनिगु भूमिका यक्व हे दुगु खत । राणाकालिन संघर्ष दुने धर्मादित्य धर्माचार्यलिसें खसभाषाया आधिपत्य न्हंकेत थी थी पत्रकारितापाखें नेवा: स: ब्वलना वइ । राजतन्त्रं उन्मुक्त जुया: न्हूगु संविधान नं पिज्वल । तर अयनं पुलांगु मानसिकतां हावी जुया: राज्य विभेदकारी खने दयाच्वन तिनि । राज्यया प्यंगूगु अंगया हिस्सा जुया: नं स्वयं नेवा: पत्रकार

अले सञ्चारक:मिपिं अझ नं ओभेलय् लानाच्वन तिनि । राजनैतिक, प्रशासनिक मूलधारय् नेवा:तय्गु पहुँच सहज मज्गुनि । थुभनं ता: ई न्ह्यवनिसें भावनात्मक रुपं संगठित जुया: आन्दोलित जुइस:पिं भी नेवा:त अझ नं संस्थागत कथं छ्धी जुइ मगा:नि । आजुकथं संगठित संघर्ष पूम्वनि ।

थ्वहे भवलय्, देय्प्यंकया आम सञ्चारय् थीथी ख्यलं सक्रिय जुयाच्वनादीपिं सकल नेवा: सञ्चारक:मिपिन्त छ्थासं मा:हना: नेवा:भाय्, कला, संस्कार व संस्कृति नापं नेवा: जातीया उत्थानया नितीं सकसित एकताबद्ध यानातय्गु व उमिगु हक अधिकार सुनिश्चित याय्गु व याकेगु मू तातुना ज्वना: ने.सं. १९३२य् नीस्वंगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु त:मुँज्या जूवनाच्वंगु दु । नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू थौतकया दुने थ्यंमथ्यं निगू दर्जन जिल्लाय् बिस्तार जुइधुंकूगु दु सा आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघया संस्थापक दुज: जुइधुंकूगु दु । थुगु उपलब्धि नेवा: पत्रकार जक मखुसें सम्पूर्ण आदिवासी व नेवा:तय्गु हे त:धंगु सम्पत्ति कथं विकसित जुजुं वयाच्वंगु दु ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया यल कचा:

भीगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया तातुना पूर्वकेत सञ्चार माध्यम अथे धैगु रेडियो, टेलिभिजन, पत्रिका व अनलाइन मार्फत विशेषयाना: मांभाय् छयलेगु लिसें नेवा: सभ्यताया बहुपक्षीय आयाम व स्थानिय जनत(गा)या सूसुचित जुइगु अधिकारयात तिव: वीकथं पत्रकारिता ख्यलय् न्ह्यज्यानाच्चापिं यलदेय् दुनेया सक्रिय नेवा: पत्रकारतयत एकताबद्ध याय्गु व संगठन विस्तारया अभियानया भूवलय् यल जिल्ला कचा नं नीस्वंगु जुल । ने.सं. १९३२ बछलाथ्व १४ खुनु धर्मादित्य धर्माचार्यया १९९१ क्व:गु बुदिंया ऐतिहासिक दिनय् यलया आदर्श कन्या निकेतन स्कूलया छगू हलय् १६ म्ह सञ्चारक:मि मुना: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्हापांगु अधिवेशनं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यल कचा नीस्वंगु ख: । यल जिल्लास्तरिय सांगठनिक आवश्यकता, अवसर व चुनौतीबारे सहलह व्याका: न्हापांगु कार्यकालया नितिं क्वय् न्ह्यथनाकथंया तातुना पुवंकेगु क्व:छयूगु जुल । सांगठनिक विकासया नितिं :

- दबूया दूज:पिन्त अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता नापं जनताया सुसूचित जुइगु हक अधिकार बारे आधारभूत ज्ञानया प्रशिक्षण ज्याभव:

- संस्थायात धिसिलाक्क न्ह्याकेत मा:गु आर्थिक श्रोतया पहिचान व आर्थिक संकलन कार्यक्रम

- नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यलकचाया व्यापक प्रचारप्रसार व सांगठनिक हैसियतयात थकाय्गु ज्याभव:त

- यल देय् दुने सक्रिय जुयाच्चापि नेवा: सञ्चारकर्मीपिन्त छथासं हया: एकताबद्ध व संगठन विस्तार याय्गु

- श्रमजीवि पत्रकारपिन्त भलसा व लिधंसा वीगु ल्याखं संस्थागत व व्यक्तिगत रुपं प्रबर्द्धनात्मक ज्या याय्गु व याकेगु

संस्थागत पहिचान व सूचना सञ्चार सुथांलाकेत :

- स्थानीय निकाय व स्थानीय जातीय खल:, पुच:, व्यावसायिक व व्यापारिक संस्थापाखें यल देय् दुने जुइगु थीथी ज्याभव व सूचनामूलक सामग्री आम सञ्चार माध्यमय् थंकेत समन्वयात्मक भूमिका म्हितेगु

- यल देय् दुने राज्य व जनता दथुइ जुइगु आम महत्वया थीथी ज्याभव:या बारे स्थानिय जनतायात सूसुचित याय्त-याकेत स्थानीय निकाय, जातीय खल:, पुच: लिसें व्यावसायिक व व्यापारिक संस्था दथुइ मा:कथंया सूचना समन्वय, सहकार्य व पैरवी तकं याय्गु

- राज्यपाखें नेवा: लगायत थीथी पहिचानयात विभेद या:गु अवस्थाय् तत्कालीन राजनैतिक घटनाक्रम विश्लेषण याना विशेष बुलेटिन प्रकाशन लगायत सम्भव दुकथंया सञ्चारमाध्यमं विभेद विरुद्ध सशक्त सुचना सञ्चार याय्गु

- दबूया संयोजनय् सञ्चार जुइगु सूचनाया लिच्च:कथं वइगु सकारात्मक सामाजिक दायित्व पूर्वकेत दबूया तत्कालिन हैसियत अनुसार न्ह्याकेमालीगु कल्याणकारी ज्याभव:या संयोजन व समन्वय याय्गु

थुकथं केन्द्रीय उद्देश्य व स्थानीय आवश्यकतायात वा:चाय्का: न्हापांगु कार्यकालय् क्वछिनागु तातुना सीमित साधन श्रोत छयला: पूर्वकेगु भूवलय् नेसं १९३६ सिल्लागा एकादशी (२०७२ फागुन २२) शनिवा: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यल कचाया निक्व:गु अधिवेशनपाखें न्हूगु ज्यासनापुच: ल्य:गु जुल । यल कचाया थौंतकया दुने क्वय् न्ह्यथनाकथं थीथी ज्याखँत सुथांलाक क्वचा:गु जुल ।

- नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यल कचाया प्रकाशनय् केन्द्रीय उपाध्यक्ष सुनील महर्जन, केन्द्रीय सचिव सुरजवीर बज्राचार्य व केन्द्रीय सदस्य राजेन्द्र शाक्यया विशेष ग्वाहाली वि.सं. २०६९ सालया आदिवासी जनजाती आन्दोलनया भूवलय् सत्य तथ्य सुचना प्रवाह याना: जनतायात सुसूचित याय्त 'नेवा: स:' नांया आन्दोलन बुलेटिन ७ न्हुतक मद्दिक पिथनागु जुल । थुकिया लागिं रजनी शाक्य व विमला शाक्यया विशेष सक्रियता चूलागु ख: ।

- नेवा:भाय्, कला, संस्कृति लिसें अनुसन्धानया ख्यलय् अतिकं नांदम्ह हनेबहम्ह अन्वेषक छत्रबहादुर कायस्थया जहान वास: याकुयाकुं वि. एण्ड वि. अस्पतालय् मदुगु बुखँ न्यना: क्यानेडियन नेवा: गुथिं आर्थिक ग्वाहालि म्हया: ल:ल्हाय्गु ज्याया समन्वय याय्गु ज्या बाय् अवसर

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यल कचायात वःगु खः ।
यलया अक्षेश्वर महाविहारय् छगू ज्याभूवः यासैं
क्यानेडियन नेवा: गुथिया प्रतिनिधीपाखें १,३८,०००/-
तका अन्वेषक छत्रबहादुर कायस्थयात लःल्हानादीगु खः ।

- नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यल कचाया ग्वसालय्
यल उपमहानगरपालिका समाज कल्याण महाशाखा
या आर्थिक ग्वाहाली २०७० साल असार १ गते
नेपाल समाचारपत्रया प्रधान सम्पादक पुष्करलाल
श्रेष्ठया मूपाहांसुइ आदिवासी जनजाती पत्रकार
महासंघया अध्यक्ष दण्ड गुरुङ्ग, नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय
दबूया केन्द्रीय अध्यक्ष श्रीकृष्ण महर्जन व समाज
कल्याण महाशाखाया प्रमुख अशोक श्रेष्ठया उपस्थितिइ
१० न्हुया आधारभूत पत्रकारिता तालिमया उलेज्या लिसैं
सञ्चालन जूगु खः । उगु तालिमय् ३५ म्ह प्रशिक्षार्थी
व्वति कया: प्रशिक्षण कयादीगु खः । प्रशिक्षण समाज
कल्याण महाशाखा भवन छायाबहालय जूगु खः सा मू
प्रशिक्षक सन्ध्या टाइम्स् न्हिपौया प्रधान सम्पादक सुरेश
किरण मानन्धर जुयादीगु खः ।

- उगु तालिमया समापन २०७० असार १५ गते शनिवार
खुन्हु यल उपमहानगरपालिकाया सभाकक्ष पूच्य जुल ।
ज्याभूवलय् मूपाहां सुचना तथा सञ्चार मन्त्री माधव
प्रसाद पौडेल, विशिष्ट पाहां यल उपमहानगरपालिका
या कार्यकारी प्रमुख मोहननाथ मास्के जुयादीगु खः ।
गोरखापत्र दैनिकया प्रधान सम्पादक पुस्करभक्त माथेमा,
समाज कल्याण महाशाखाया प्रमुख अशोक श्रेष्ठ नापं
समाजसेवी रमेश महर्जन नं पाहांकथं भायादीगु खः ।
आर बि डाय्मण्ड एण्ड ज्वेलर्सया ग्वाहाली पाहांपिन्त
व प्रशिक्षार्थीपिन्त दबूया लोगो सहितया टिसर्ट न
इनेज्या जूगु खः ।

- थुगु पत्रकारिता तालिमपाखें लाभान्वित मध्ये २म्ह
युवा महिला थौतक नं सक्रिय रुपं टेलिभिजन पत्रकारिता
क्षेत्रय् सफलपूर्वक न्ह्यज्यानाच्वंगु लसताया खँ खः ।
मेमेपिन्सं नं थीथी पत्रपत्रिकाया निंतिं लेख रचनात
चव्यगु ज्या न्ह्याकाच्वंगु खनेदु ।

- नेवा पत्रकार राष्ट्रिय दबू केन्द्रीय समितिया ग्वसालय्
धर्मादित्य धर्माचार्य बुन्हि खुन्हु नेपालभाषा प्रकाशन

दिवस हनेगु ज्याभूव नापं यल पूच्य च्वंगु धर्मादित्य
धर्माचार्यया भूवाताय् स्वाँ देछाया: पूर्वनिसें वय्कःया
कूलछें चिकंभही, च्यासलय्तक च्यालि यासैं च्यासलय्
जूगु सभाया व्यवस्थापनया भूमिका म्हितागु नाप उगु
हे सभाय् यलकचां १५,०००/- (भिन्त्याद्वः) तकाया
धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपा दैय्दंसं लःल्हाय्गु घोषणा
जूगु खः ।

- धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपाया व्यवस्थापन अन्तर्गत
यल कचाया नायः सुरज व्यञ्जनकारया संयोजकत
वय् विक्रम शाक्य, राजेन्द्र शाक्य, सुनिल महर्जन व
सुरजवीर बज्राचार्य दुथ्या:गु सिरपा मूल्यांकन समिति
नीस्वनेगु ज्या जुल ।

- धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपाया व्यवस्थापनया निंतिं
२०७१ चैत्र १८ गते च्वंगु मुज्यां सुरज व्यञ्जनकारया
संयोजकत्वय् विक्रम शाक्य, राजेन्द्र शाक्य, जुनी बज्र
बज्राचार्य व सुरजवीर बज्राचार्य संलग्न ५म्हसियागु
धर्मादित्य पत्रकारिता आर्थिक समिति नीस्वनेगु ज्या लिसैं
महापालय् च्वंगु प्राइम बैंक शाखाय् खाता संचालन जूगु
जुल ।

- धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपा कोषया निंतिं समाजसेवी
रमेश महर्जनपाखें १,०१,०००/- तका व डा. महेशमान
श्रेष्ठपाखें १०,०००/- तका चूलागु खः । ने.सं. ११३५या
नगद सिरपाया निंतिं समाजसेवी रमेश महर्जनपाखें
१५०००/- तका ग्वाहालि यानादीगु खः ।

- यल जिल्लाय् न्हूगु कार्यकालया लागि पदभार ग्रहण
यानादीपिं प्रमुख जिल्ला अधिकारी ऋषिराम शर्मा, यल
उपमहानगरपालिकाया कार्यकारी प्रमुख भरतमणि पाण्डे,
महानगरीय प्रहरी प्रभाग मंगलबजारया प्रमुख इन्स्पेक्टर
रेशम बोहरायात यल बार एशोसिएसनया हलय् छगू
ज्याभूवः याना: म्हसिका कालविल व लसकुस याय्गु
ज्या जूगु खः ।

- नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक सु धैगु विवादयात
कया थ्व कारणं सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठ संस्थापक
अध्यक्ष खः धैगु आधार सार्वजनिक याय्गु ज्याभूवः
जुल । नेपाल पत्रकार महासंघया केन्द्रीय दुजः लक्की
चौधरीजुं यानादीगु आःतकया अध्ययन न्ह्यब्वयादीगु

ख: सा सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठया म्हाया सुजिता मानन्धर समेत उगु ज्याभ्वलय उपस्थित जुयादीगु ख: ।

- निक्व:गु अधिवेशनपाखें त्य:गु १५ म्हेसिया ज्यासनापुच:या न्हापांगु बैठकया निर्णय कथं स्थानिय प्रशासन दुने दबूया दीर्घकालीन पहिचान व सार्वजनिक महत्वया सूचना सञ्चार सम्बन्धि सहकार्य व नेवा: डेस्कया पुन:सञ्चालन लगायत थीथी मागसहित ने.सं. ११३६ चैत्र १५ गते सोमवा: खुन्हु यल उपमहानगरपालिकाया कार्यकारी प्रमुख भरतमणि पाण्डेयात टोलीसहित वना: ज्ञापनपत्र ल: ल्हानागु जुल ।

- यल उपमहानगरपालिकाया आर्थिक ग्वाहाली ने.सं.११३६ चिल्लागा दशमी (२०७२ चैत्र २३) शनिवा: कुन्हु कार्यकारी प्रमुख भरतमणि पाण्डेया मूपाहांसूड स्थानिय पत्रकारिता व संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि विषयक छन्हुया कार्यशाला गोष्ठी न्ह्या:गु जुल । थुगु गोष्ठीया प्रशिक्षण ज्याभ्वलय प्रमुख प्रशिक्षक कथं वरिष्ठ पत्रकार सुरेश किरण मानन्धर, प्रशिक्षक श्रीकृष्ण महर्जन, सुरजवीर बज्राचार्य व सुनिल महर्जन पत्रक(रिताया थीथी विषयस प्रशिक्षण बियादीगु ख: ।

- थुगु हे कार्याशाला गोष्ठीइ यल कचाया कार्यसमितिपाखें निक्व:गु कार्यकालया नितिं कार्ययोजना न्ह्यवसें परिमार्जनसहित अनुमोदन जुल । अथेहे यल कचापाखें केन्द्रीय महाधिवेशनय प्रतिनिधीत्व याय्कथं ११मह पार्षद त्यज्याया प्रस्ताव नाय: सुरज व्यञ्जनकारया कजीसुड अन्तिम रुप वीगु निर्णय नं जुल ।

- केन्द्रीय दुज: व यल कचा: याना: मुक्कं १६मह दुज:पाखें शुरु जूगु नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यल कचाया संगठन विस्तार थौतक्कया दुने ५५मह दुज: थ्यंकेत ता:लागु दु ।

न्हापांगु कार्यकालया अनुभव कथं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यल कचाया लिपांगु बैठक व स्थानिय पत्रकारिता व संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि विषयक छन्हुया कार्यशाला गोष्ठीपाखें अनुमोदित कार्ययोजनाया सारांश :

- थीथी सञ्चारमाध्यमय क्रियाशील जुयाच्चनादीपिं यलया नेवा: सञ्चारकर्मीपिन्त छथासं मुंकेगु व

श्रमजीवि पत्रकारिताया हक अधिकार सुनिश्चिता अभियानय एकताबद्ध यायां निरन्तर संगठन विस्तार याय्गु ।

- नेवा: पहिचानलिसे स्वा:गु भाषा, कला, संस्कार व संस्कृति सम्बन्धि महत्वपूर्ण पक्षयात मूलधारया संचारमाध्यम मार्फत प्रचारप्रसार याय्गु । यलया थाय् बाय्, अवस्थाबारे अध्ययन अनुसन्धान याय्गु ।

- पत्रकारिता मार्फत राज्य व जनता दथुइ ताफू जुया: अन्तरसम्बन्ध क्वातुकेगु -

क. जिल्लाया स्थानिय निकायपाखें पितवीगु सार्वजनिक महत्वया प्रेस ज्याभव: दबूपाखें सञ्चालनया माग न्ह्यव्वय्गु (यल उमनपाय ज्ञापनपत्र ल:ल्हाय्धुंकूगु दु)
ख. यल उमनपाया हकय् आयोजना वा दबूया आयो जनाय् उपनपा दुनेया महाशाखा/शाखाया प्रमुख ३ लक्ष्यबारे जानकारी काय्गु लिसें सार्वजनिक याय्गु
ग. प्रमुख लक्ष्यतर्फया गतिविधिबारे समाचार व सूचना प्रसारण

घ. यल उपनपाया प्रेस ज्याभव: सञ्चालनबारे सम्भौता व उकिया कार्यान्वयन

- स्थानीय निकायलिसे सहकार्य याना: स्थानीय संचारकर्मीपिनिगु क्षमता अभिवृद्धि याय्गु

क. ७ न्ह्या प्रारम्भिक पत्रकारिता तालिम

ख. विश्लेषणात्मक/अनुसन्धानात्मक पत्रकारिताबारे १५ न्ह्या तालिम

ग. ३ न्ह्या पत्रकारिता अनुभव व विश्लेषण गोष्ठी

- नेवा पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यल कचाया ग्वसालय नियमित रुपं थीथी पक्षयात कया अन्तरसंवाद बाय् अन्तरक्रिया याय्गु

क. यल दुनेया थी थी सामाजिक संघसंस्था दथुइ परिचयात्मक व समाचार/सञ्चार केन्द्र कथं दबूया औ चित्यबारे अन्तर्क्रिया

ख. दबूया सचिवालय एवं सूचना केन्द्र पुस्तकालय स्थापनाबारे सरोकारवालालिसे अन्तरक्रिया

ग. समसामयिक विषयस निलाया छक: सरोकारवाला गोष्ठी - जेष्ठ महिना : यल नगरया ल: समस्या

- मांभाय् पत्रकारिताया विकास याय्त् न्हिपौ नेवा:स:

सञ्चालन यायगु

क. दबूया सचिवालय व पुस्तकालय स्थापना

ख. सचिवालय मार्फत एकिकृत त्रैमासिक बुलेटिन पत्रिका पिथनेगु

- धर्मादित्य पत्रकारिता सिरपायात चीरकाल तक निरन्तरता वीगु व सिरपाया कोष १० लाख तका थ्यंकेगु
- थी थी उपसमिति दय्का: (१ निसैं ७) लक्ष्य व सहायक ज्याभव: ता:लाकेगु

क. म्होती नं चौमासिक जिल्ला बैठक सतेगु

ख. सम्भावित उपसमिति: संगठन, पैरवी, तालिम, अन्तरक्रिया, पुस्तकालय, प्रकाशन, प्रचारप्रसार

लिखँ:

राज्यया प्यंगूगु अंगया हिस्सा जुया नं नेवा: पत्रकार अले सञ्चारक:मिपिं अभं नं ध्याकुनय् लाना च्वनतिनि । राजनैतिक, प्रशासनिक मूलधारय् नेवा:तय्गु पहुँच सहज मज्जनि । थुभनं ता: ई न्ह्यवनिसें भावनात्मक रुपं संगठित जुया आन्दोलित जुइस:पिं भी नेवा:त अभं नं संस्थागतकथं छ्धी याय्त सूचनाया अधिकार मार्फत आ:तकया संवैधानिक व्यवस्थाया अधिकार प्राप्ति या लँपु छ्यले हे मा: । अथे धैगु नेवा:तय्गु कला, संस्कृति, नख: चख:या महत्व बाहेक स्थानिय प्रशासन व स्थानिय निकायबारे दुग्यंक अध्ययन याना: थुकी नेवा:तय्गु सत्तिके त, स्थानिय नेवा: संघसंस्थापिं निर्णायक सरोकारवाला स्थापित याय्कथंया समाचार पितवीगु उत्तरदायित्व नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्र व स्थानिय जिल्ला कचाया ब्वहलय् ला:व:गु दु । हरेक विषयस न्ह्यस: तय्गु व आलोचनात्मक रुपं प्रस्तुत जूसा जक स्थानीय पत्रकारं स्थानीय निकाययात जवाफदेही दय्के फइगु व उकिं स्थानीय विकासय् लाकीगु प्रभावबारे थुइका: सामूहिक रुपं पला: न्ह्याकेगु थौयां भीगु जिम्मे वारी ख: । समाजय् प्रभुत्वशालीतय्गु जक स्तुती हालेगु स्वयां नं हरेक विषययात न्ह्यस: तय्गु आलोचनात्मक क्षमता महत्वपूर्ण धैगु खँय् ब: बीत अलग मिडिया दुने थ:गु व्यक्तिगत छवि निर्माण लिसैं सांगठनिक रुपं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू दुने सक्रियता भीसं क्यने फय्के मा: । थुगु आज्जु पूर्वकेकथं संगठित जुया: न्ह्यज्याय्त नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु महाधिवेशन सफल

जुइमा । यल कचाया सम्पूर्ण दुज:पाखें भित्तुना ।

स्थापना

: ने.सं.११३२ बछलाथ्व १४

सांगठनिक संरचना

क्र.सं	पद	नाँ	कैफियत
१	केन्द्रीय उपाध्यक्ष	सुनिल महर्जन	
२	केन्द्रीय सचिव	सुरजवीर बज्राचार्य	
३	केन्द्रीय सदस्य	राजेन्द्र शाक्य	
४	केन्द्रीय सदस्य	मञ्जु बज्राचार्य	
५	केन्द्रीय सदस्य	रचना श्रेष्ठ	
६	जिल्ला अध्यक्ष	सुरज व्यञ्जनकार	केन्द्रीय सदस्य
७	उपाध्यक्ष	रुबी श्रेष्ठ	
८.	सचिव	विक्रम शाक्य	केन्द्रीय सदस्य
९	कोषाध्यक्ष	जुनीबज्र बज्राचार्य	केन्द्रीय सदस्य
१०	का. सदस्य	भाइकाजी महर्जन	केन्द्रीय सदस्य
११	का. सदस्य	प्रकाशकाजी डंगोल	
१२	का. सदस्य	नविन थेच्वमि	
१३	का. सदस्य	राम चित्रकार	
१४	का. सदस्य	सुनिल बज्राचार्य	
१५	का. सदस्य	सुलिन्द्र शाक्य	
१६	का. सदस्य	सुरेश महर्जन	

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया निक्व:गु अधिवेशन लिपा निस्वंगु ज्यासना पुच:

नाय:	-	सुरज व्यञ्जनकार	९८४१३०६५५६
न्वकु	-	रुबी श्रेष्ठ	९८४११०४०७१
छ्याञ्जे	-	राजेश बज्राचार्य	९८४१३५२८६७
दाभिरिं	-	नविन थेच्वमि	९८४१४५७४६३
दुज:	-	राम चित्रकार	९८१३३६५१७८
दुज:	-	सुनिल बज्राचार्य	९८४१४७००५५
दुज:	-	सुविन श्रेष्ठ	९८५१०३७६२४
दुज:	-	प्रकाश अवाले	९८५१००२४९५
दुज:	-	मञ्जु बज्राचार्य	९८४१४२०३९९
दुज:	-	प्रशान्त माली	९८४९४०५८२३
दुज:	-	अजय देसार	९८४१८३०७४८
दुज:	-	लक्ष्मी शाक्य	९८४१२२२२३१
दुज:	-	श्याम तण्डुकार	९८४१६७६६६१
दुज:	-	विकाश माली	९८४१००९९२४
दुज:	-	सागर महर्जन	९८४९७५२९२

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू स्वप कचा

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू केन्द्रिय ज्यासना पुचःया निक्वःगु तःमुँज्याया भवलय् स्वप कचापाखें छयाञ्जे भाजु सिमान्त शिल्पकारया स्वप कचाया प्रतिवेदन
नेवाः पत्रकारतय्गु हकहित, क्षमता थपू याकेगु आज्जु ज्वना वयाच्चंगु नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया छगू कचाः खः थ्व स्वप कचाः । २०६९ भाद्र २ गते शनिवार खुनु नीस्वंगु न्हापांगु जिल्ला अधिवेशनानिसें निक्वःगु जिल्ला अधिवेशन व अननिसें निक्वःगु केन्द्रीय महाधिवेशनया ईतक कचापाखें जूगु ज्याभवःया छुंछुं खँ थन न्ह्यथन(त्वना ।

न्हापांगु जिल्ला अधिवेशनपाखें के. के. मान(न्धरया नायःसुइ ११ म्हेसिया ज्यासनापुचः नीस्वंगु खः । उगु ज्यासनापुचःया नांघलः थुकथं जुल -

१. नायः- के. के. मानन्धर
२. न्वकु - दिपक श्रेष्ठ
३. न्वकु - कृष्ण प्रजापति
४. छयाञ्जे - सिमान्त शिल्पकार

५. ल्यूछयाञ्जे - रिता सुलु

६. दाभिरिं - सुमन श्रेष्ठ

७. दुजः - सुन्दर शिल्पकार

८. दुजः - विनोद कोजू

९. दुजः - रमिता मचामसी

१०. दुजः - प्रतिमा सैजू

११. दुजः - राजाराम नापित

थुगु ज्यासनापुचःपाखें छगू सल्लाहकार समिति नं नीस्वंगु

खः । अननिसें थौतकया दुने १४ क्वः मुँज्या च्वनागु दु ।

१. स्वप कचापाखें ने.स. ११३३या लसताय् नगुमां पिकाय्गु ज्या जूगु दु ।

२. २०७० आषाढ ३० गते रेडियो नेपालय् नेपालभाषा ज्याभवः न्ह्याकामि, पत्रकार नापं अधिवक्ता हरिशचन्द्र कारञ्जितया लुमन्ती विचाः हाय्का ज्याभवः ग्वसाः ग्वयागु खः । थाय् - नेपाल क्षयरोग निवारण संस्था, स्वप लाय्कू ।

३. ११३३ लक्ष्मीपूजा खुनु नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू

केन्द्रीय समितिया ग्वसालय् ख्वप कचाया संयोजनय् थिमिया शंखधर पार्टी प्यालेसय् शंखधर साख्वा:या बारे विद्वान काशीनाथ तमोटया अनुसन्धानात्मक कार्यपत्रय् अर्न्तकृया ज्याभव: जुल ।

४. थुगु हे दैय् नेपा:या इतिहासय् ल्व:मंके फइमखुगु त:भुखाय् ब्वल । उकियात पार याना: भी थनतक वय् धुनागु दु । वंगु बैशाख १२ गतेया त:भुखाचं आपालं धन जनया क्षति जुल । पेशाया ल्याखं स्वयंवले भी नेवा: पत्रकार पासापिनि छँज:या हताहती जूगु जानकारी भीके मदु । अथेसां च्वनेगु छँ दुना: थाय्वाय् मदुपिनि ल्या: आपा: हे दु । थज्या:गु इलय् नं ख्वप कचाया दुज: नापं शुभचिन्तक पासापिन्सं संगठित ल्याखं मखु सां व्यक्तिगत रुपं मानवीय धर्मयात नाला: फुथे चा:थे ग्वाह(लि वीगु, वियागु खँ न्हयथनेवह जू थें ताय्काच्वना । थ्वहे भवलय् दबूया केन्द्रीय समितिनाप समन्वय याना: नेपालमण्डल राहत अभियान व YMBA पाखें भूकम्प पीडित नेवा: पत्रकारपिन्त छुं भतिचा आर्थिक ग्वाहालि याय्गु कुत: याना: राहत वीगु ज्या नं जुल । थुपिं जुल कचापाखें यानागु छुंछुं ज्याखँत ।

भी सकसिनं सियागु हे खँ ख: कि वंगु २०७२ असोज ३ गते नेपालया संविधान पितहल । जनताया नितिं जनतां हे दय्कूगु ऐतिहासिक संविधान धयात:गु उगु संविधान जारी जुये धुंकूगु दु । थज्या:गु ऐतिहासिक इलय् सकलें अतिकं लय्ताय्का: न्ह्यांवनेमा:गु इलय् भी ज:लाख:(ला देय् भारतयात मनिन, मधेशी आन्दोलनयात दोष बिया: खुला निर्मम नाकाबन्दी यात । नाकाबन्दी थेंज्या:गु हतियारं याना: नेपा: थेंज्या:गु गरीब देय्या भी गरीब जनतातय्त् गुलि सास्ति जुल, भी सकसिनं भोगे याय् हे धुन । थुकिया विरुद्धय् नं भी पत्रकार व ख्वप कच(यापाखें स: तय्गु ज्या जूगु थन न्हयथनाच्वना ।

ख्वप कचाया भावी कार्ययोजना

१. पत्रकार संरक्षण कोष नीस्वनेगुपाखें पला: न्ह्याकेगु ।
२. सूचना केन्द्र स्थापना याना: नेवा: गतिविधिया सूचं व बुखँ प्रचार प्रसारय् ग्वाहालि याय्गु ।

३. जिल्ला कचा व्यवस्थित कथं न्ह्याकेत ज्याकू चाय्केगुपाखे पला: न्ह्याकेगु

४. आर्थिक स्रोतया दीर्घकालिन लँपु लुइकेगुपाखें पला: न्ह्याकेगु

५. भाषा, कला, संस्कृति सम्बर्द्धनया नितिं ज्याभव:त ग्वसा: ग्वय्गु

ख्वप कचाया योजना

१. न्हूदँया लसताय् नगुमां पितहय्गु
  २. सदस्यता वर्गीकरण सहित सदस्यता वितरण ज्याभव: न्ह्याकेगु
  ३. नेवा: पत्रकारतय्गु गुँभवय् न्याय्केगु
  ४. पेशागत क्षमता अभिवृद्धिया नितिं दुज: लक्षित तालिमया ग्वसा: ग्वय्गु
- च्वय् न्हयथनाकथंया आज्जु पूवनीगु ख्वप कचाया नितिं जक मखु सकल नेवा: पत्रकारतय् नितिं हे तिव: जूवनीगु विश्वास यासैं थुपिं आज्जु पूवकेत केन्द्रीय समितिपाखें नं ग्वाहालिया आसा यानाच्वना ।

वंगु ११३६ चिल्लाथ्व द्वादशी (२०७२ चैत्र ७) खुनु थिमिया चाणक्य कलेजय् निक्व:गु जिल्ला अधिवेशन क्वचाय् धुंकूगु दु । थुगु अधिवेशनं १३म्हेसिया न्हू ज्यासनापुच: ल्य:गु दु ।

१. नाय - ईश्वर काजी खाईजू	९८४१ २७३०००
२. न्वकु - सुन्दर शिल्पकार	९८४१ ७९५५८४
३. छ्याञ्जे - सिमान्त शिल्पकार	९८४१ ३००११०
४. ल्युछ्याञ्जे - रामगोपाल तमखु	९८४१ ६७०७३५
५. दांभरिं - दिपक श्रेष्ठ	९८४१ १०२२७३
६. दुज: - नारायणप्रसाद त्यात	९८४१ ३९३६६४
७. - सुरेश श्रेष्ठ	९८४१ ०९६२०२
८. - प्रतिमा सैजू	९८४१ ९१२८८०
९. - रमिता त्वानाबासू	९८४९ १२९३८०
१०. - राजन गरु	९८४१ ७५४१४९
११. - किरण सुवाल	९८६० ०१८०७०
१२. - प्रकाश मल्ल	९८४१ ६१६४२६
१३. - रीता दुवाल	९८६०१ ६२६१६

ख्वप कचाया अधिवेशन क्वचाय्धुंका: ४क्व:

ज्यासनापुचःया मुँज्या च्वनेधुनागु दु । कचाया कार्यनीति कथं योजनात ताःलाकेया नितिं सचिव मण्डल गठनया(नाः ज्या सनाच्वनागु दु । नापं ख्वप जिल्लाया पत्रकार व पत्रकारिताय् समस्या व समाधान बारे अध्ययन याय्त छगू पुचः लिसैं संचार व प्रविधी ख्यलय् पहुँच व प्रचारय् वनेत संचार व प्रविधि समिति गठन यानाः कचा न्ह्यां वनाच्वगु दु ।

कला, संस्कृति प्रचार प्रसार नापं दबूया निक्वःगु केन्द्रीय महाधिवेशनया प्रचारार्थ ११३६ चौलाख्व दुतिया २७ गते भिन्तुना कालबिल व नेपालमण्डल न्यंकया नेवाः पत्रकारतय् मुँज्याया ग्वसाः ग्वयागु खः । संस्कृतिविद् ओम धौभडेल, बोदेय्या जात्राय् म्ये प्वाःखंकादीम्ह जुजु भाई बास श्रेष्ठ, सिन्हःजात्राया विज्ञ राजेन्द्र श्रेष्ठपाखें ख्वपया विस्काःजात्राया बारे जानकारी पितवीगु ज्याभवः जुल । विस्का जात्राया भव्य व सभ्य कथं न्ह्याकेगु भवलय् स्थानिय क्लब, संघसंस्था व्वनेकू, स्थानिय निक(ायनापं जानाः नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू, ख्वप कचां सांस्कृतिक बाजं ज्वनाः २०७२ चैत्र २७ गते सुथय् सद्भाव प्यालीइ नं व्वतिकयागु जुल ।

काभ्रे कचाया निक्वःगु

तःमुँज्यापाखें न्हूगु नेतृत्व

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया काभ्रे जिल्लाया निक्वःगु तःमुँज्यापाखें न्हूगु नेतृत्व ल्यःगु दु । बनेपाय् जूगु तःमुँज्यां जनमत लय्पौया सिद्धिबहादुर कर्माचार्ययात नायः कथं ल्यःगु खः सा प्राइम एफ. एम.या पूर्णमा रजितयात छयाञ्जे अले अरनिको टेलिभिजनया निरंजुल कायष्ठयात दांभरिं कथं ल्यःगु दु । दुजलय् तयुकाजि कायष्ठ, टिकाभक्त भोछिभव्य, दिलिप कुमार श्रेष्ठ व सुरेन्द्र कुमार श्रेष्ठयात ल्यःगु दु । नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू काभ्रे कचाया नायः रमा कर्णजितया सभापतित्वय् जूगु तःमुँज्याया मूपाहां नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय नायः श्रीकृष्ण महर्जन जुयादीगु खः । उगु तःमुँज्यां मोहन दुवाल व रमा कर्णजित, सूर्य प्रसाद लाकोजु व सिद्धिबहादुर कर्माचार्ययात पार्षद कथं ल्यःगु खः । तःमुँज्याया भूवलय् नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय न्वकुपिं नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, सुनिल महर्जन, यें जिल्लाया नायः नातिकाजी महर्जन, यल जिल्लाया नायः सुरज व्यञ्जनकार, ख्वप जिल्लाया नायः केके मानन्धर, केन्द्रीय दुजः राजेन्द्र शाक्य व जिल्ला समन्वय कवःया दुजः मिरा राजभण्डारी पाहां जुयादीगु खः ।

लमजुङ कचा नीस्वंग

लमजुङ जिल्लाया नेवा: पत्रकारतय्गु मंका: मुँज्यां नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू लमजुङ कचा नीस्वंगु दु । लमजुङ टेलिभिजनया सिजन श्रेष्ठयात नाय: कथं ल्य:गु दुसा लमजुङ कचाया न्वकु पदय् रेडियो चौतारीया अनिसा श्रेष्ठयात ल्य:गु दु । अथेहे छ्याञ्जेय् स्वतन्त्र शक्ति वा:पौया जनक श्रेष्ठयात ल्य:गु दु सा दुजलय् सन्तोष श्रेष्ठ व रुपेश जोशीयात ल्य:गु दु ।

धादिङ जिल्ला कचाया

धादिङ जिल्ला कचाया अधिवेशन जूगु दु । अधिवेशनं शंकर श्रेष्ठ (ताबिल वा:पौ)यात नाय: ल्य:गु दु । अथेहे सरिता श्रेष्ठ (ताबिल न्यूज डट कम)यात छ्याञ्जे, सन्तोष राज श्रेष्ठ (न्यूज ट्वायन्टी फोर), राममाया श्रेष्ठ (दिव्यदर्शन टिभी)यात दांभरी कथं ल्य:गु दु । अथेहे दुजलय् अर्जुन श्रेष्ठ (रेडियो धादिङ), अनिता शाक्य (रेडियो विहानी) व राजाराम डंगोल (रेडियो कृषि)यात ल्य:गु दु ।

संखुवासभा कचा

संखुवासभा जिल्लाय् ज्या यानादीपिं नेवा: पत्रकारतय्गु छगू भेलाया दथुइ नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू संखुवासभा कचा नीस्वंगु दु । संखुवासभा कचाया नाय: खाँदबारी एफ एमया सुरेन शाक्य, न्वकू संखुवासभा न्हिपौया उपेन्द्र शाक्य व छ्याञ्जे संखुवासभा एफ. एम.या सम्बु खड्गी व संखुवासभा एफ. एम.या हे प्रजिना शाक्ययात दांभरिं ल्य:गु दु । अथेहे दुजलय् सुजन श्रेष्ठ, जयन्द्र शाक्य, निलम श्रेष्ठ, सचिन श्रेष्ठ व लोकदर्शन शाक्ययात ल्य:गु दु । अथेहे केन्द्रीय पार्षदय् दिपेन्द्र शाक्य व कृष्णराज शाक्ययात ल्य:गु दु ।

सिन्धुपाल्चोक कचा

सिन्धुपाल्चोक कचाया नाय: जीवन श्रेष्ठ (प्रभात राष्ट्रिय न्हिपौ), न्वकू निर्जल श्रेष्ठ (सिन्धु संग्राम वा:पौ),

पद	नाम	ठेगाना	सञ्चार माध्यम	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	जीवन श्रेष्ठ	चौतारा-७	प्रभाव दैनिक	९७४१०१९४९४
उपाध्यक्ष	निर्जन श्रेष्ठ	चौतारा-७	सिन्धुसंग्राम साप्ताहिक	
सचिव	प्रभात श्रेष्ठ	चौतारा-७	सिन्धुप्रवाह साप्ताहिक	९८४९९४४५१४
कोषाध्यक्ष	कृपा श्रेष्ठ	नवलपूर	लोकप्रिय दैनिक	९८४९०१२३३२
सहसचिव	रुपा कपाली	चौतारा-६	लोकप्रिय दैनिक	९८०३३६३००९
सदस्य	सुरेश कसजु	चौतारा-७	सिन्धुसन्देश साप्ताहिक	९७४१०४३९१८
सदस्य	महेश श्रेष्ठ	मेलम्ची	कान्तिपुर टेलिभिजन	
पार्षद	पूर्ण श्रेष्ठ	जलवीरे	सिन्धुप्रवाह साप्ताहिक	९८५१०५८६६७
पार्षद	सुरेश कसजु	चौतारा-७	सिन्धुसन्देश साप्ताहिक	९७४१०४३९१८

छ्याञ्जे प्रभात श्रेष्ठ (सिन्धु प्रवाह वा:पौ), दांभरिं कृपा श्रेष्ठ (लोकप्रिय न्हिपौ), ल्यूछ्याञ्जेय् रुपा कपाली (लोकप्रिय न्हिपौ)यात ल्य:गु दु । अथेहे दुजलय् महेश श्रेष्ठ, (कान्तिपुर टेलिभिजन) व सुरेश कसजु (सिन्धु सन्देश वा:पौ)यात ल्य:गु दु ।

सुनसरीइ निक्व:गु

त:मुँज्या

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया सुनसरी जिल्लाया निक्व:गु त:मुँज्या धरानय् जुल । उगु त:मुँज्यां ल्य:गु न्हू नेतृत्वय् विनय प्रधान (एभिन्यूज) नाय: जुयादीगु दु सा न्वकू मन्जु शाक्य (कोशी साप्ताहिक), छ्याञ्जे भोजराज श्रेष्ठ (ब्लाश टाइम्स न्हिपौ), ल्यूछ्याञ्जेय् सरोज श्रेष्ठ (धरान टाइम्स न्हिपौ) व दांभरिं जमुना श्रेष्ठ (प्रमोद साप्ताहिक)यात ल्य:गु दु । दबूया केन्द्रीय न्वकू भोला श्रेष्ठया मूपाहांसुइ जूगु अधिवेशनं दुजलय् अनिल श्रेष्ठ (मर्निङ टाइम्स न्हिपौ), लक्ष्मण श्रेष्ठ (धराना एफ एम), रिमेश श्रेष्ठ (विश्वस्त सूत्र साप्ताहिक), विककी

निक्व:गु त:मुँज्या लुमन्तिपौ

श्रेष्ठ (औजार न्हिपौ), रश्मी प्रधान (विजयपुर साप्ताहिक) व आस्था पलिखे (विजयपुर एफ एम)यात ल्यःगु दु । अथेहे सल्लहकारय् याम प्रधान, विजय श्रेष्ठ, आनन्द श्रेष्ठ, महेश श्रेष्ठ, भोला श्रेष्ठ, विमला शाक्य, मोहन श्रेष्ठ व निर्वतमान नायः सोहन श्रेष्ठयात ल्यःगु दु ।

जिल्लाया न्वकू विराजकाजी राजोपाध्यायया उपस्थितिइ जूगु भेलां भीमसेन बाबु श्रेष्ठ (व्यक्त जन विचार वाःपौ) यात नायः ल्यःगु दु । अथेहे जनआस्था वाःपौया विमल श्रेष्ठयात न्वकू, जनभावना वाःपौया भीम नारायण

इलाम कचा

इलामय् दुपिं नेवाः पत्रकारत जानाः थनिं स्वदँ न्ह्यः नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू नीस्वंगु खः । नेवाः पत्रकार दबू इलाम कचाया नायः सुदिप श्रेष्ठ (चियावारी न्हिपौ), न्वकू ठाकुर श्रेष्ठ, शुस्मा श्रेष्ठ, प्रभाकर प्रधान नापं न्हय्महेसिया कचायात न्हूधाः याःगु दु । नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय सदस्यय् कमल श्रेष्ठ चवनादीगु खः ।

भापा कचाया

न्हूगु नेतृत्व

भापाया नेवाः पत्रकारतय्गु छगू भेलां नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्हूधाः याःगु दु । न्हूधाः कथं नायः अमृतलाल श्रेष्ठ (जन संसद दैनिक), न्वकू दिनश शाक्य (सन्ध्या टाइम्स न्हिपौ), छयाञ्जे निरकुमार श्रेष्ठ (प्रतिदिन दैनिक), दांभरिं कमला श्रेष्ठ (पाथिभरा एफ एम), दुजः संजय श्रेष्ठ, एकराज प्रधान, मन्जु श्रेष्ठ, रिता श्रेष्ठ, डिएन श्रेष्ठ, माया प्रधान, असिम ज्वयल श्रेष्ठ, विकास श्रेष्ठ व इन्द्र श्रेष्ठयात ल्यःगु दु ।

श्रेष्ठयात छयाञ्जे, संभव छ नेपाल वाःपौया शंकर कुमार श्रेष्ठयात ल्यूछयाञ्जे व जनभाषा वाःपौया निर्मल कुमार श्रेष्ठयात दांभरिं ल्यःगु दु । अथेहे दुजः कथं रक्तिम किरण श्रेष्ठ (जनभावना वाःपौ), विनोद श्रेष्ठ (रातापाटी डट कम अनलाईन), दिलकुमार श्रेष्ठ (व्यक्त जनवीचार वाःपौ) व संजय श्रेष्ठ (निष्कर्ष प्रभा वाःपौ)यात ल्यःगु दु । गोरखा जिल्लापाखें केन्द्रीय पार्षद कथं उत्तम श्रेष्ठ, भीम श्रेष्ठ व भीमसेनबाबु श्रेष्ठयात ल्यःगु दु ।

गोरखा जिल्लाया

कचा नीस्वन

गोरखा जिल्लाया नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया कचा नीस्वन । केन्द्रीय न्वकू नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ व यें

निक्वःगु तःमुँज्या लुमन्तिपौ

सुर्खेत कचा नीस्वन

सुर्खेत कचा नं नीस्वंगु दु । सुर्खेत कचाय् जीवनकुमार शाक्य (स्वतन्त्र पत्रकार) नायः जुयादीगु दु सा न्वकू नवीन शाक्य (रेडियो नेपाल), छयाञ्जेय् मिलन शाक्य (सुर्खेत पहिचान दैनिक) दांभरिं प्रवास कुमार शाक्य (डट त्रिरत्न डट कम अनलाईन पत्रिका) चवनादीगु दु सा दुजलय् सुरेश मानन्धर (स्वतन्त्र पत्रकार) व लतमान श्रेष्ठ शाक्य (डट त्रिरत्न डट कम अनलाईन पत्रिका)

चितवन कचा नीस्वन

चितवनया स्वगू दर्जन नेवाः पत्रकारतय्गु तःजिगु
भेलां नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू चितवन कचा नीस्वंगु
दु । कचाया नायः सिनर्जि एफ एमया अमर प्रधानयात
ल्यःगु दु । अथेहे न्वकू हाम्रो एफ एमया दिनेश श्रेष्ठ,
छयाञ्जेय् सिनर्जि एफ.एम.या दिव्या श्रेष्ठ व दांभरिं
बेसो च्यानलया इसा प्रधानयात ल्यःगु दु । अथेहे दुजःकथं
विष्णु श्रेष्ठ, कमलमान श्रेष्ठ, श्रीसा श्रेष्ठ, सृजना
ताम्रकार, सनिता प्रधान व निभा प्रधानयात ल्यःगु दु ।

तनहुँ कचा नीस्वन

तनहुँ जिल्लाया नेवा: पत्रकारतय्गु भेलां नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू तनहुँ कचा नीस्वंगु दु । दबूया कचाया नाय: कथं अनिल श्रेष्ठयात ल्य:गु दु । अथेहे छयाञ्जेय् विनोद श्रेष्ठ व दांभरि मनोज श्रेष्ठयात ल्य:गु दु । अथेहे दुज:कथं ओमकृष्ण श्रेष्ठ व दिपक श्रेष्ठयात ल्य:गु दु । केन्द्रीय पार्षदय् अनिल श्रेष्ठ व ओम श्रेष्ठयात ल्य:गु दु ।

नवाः दनवाः वाश्रित्य हव
दबूया मकवानपुर शाखाय्

बहुगु नेतृत्व

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू मकवानपुर जिल्लाया नि(क्व:गु त:मुँज्या हेटौँडा नगरय् जुल । पत्रकार दबूया केन्द्रीय नाय: श्रीकृष्ण महर्जनया मूपाहांसुइ जूगु त:मुँज्यां न्हूगु नेतृत्व ल्य:गु ख: । न्हूगु नेतृत्व कथं सुरेश श्रेष्ठ (समृद्ध समाज न्हिपौ)यात नाय: ल्य:गु दु । अथेहे अशोक सुजन श्रेष्ठ (जगत टेलिभिजन)यात न्वकू, रंजिता डंगोल (रेडियो शक्ति)यात छ्याञ्जे व रोजिन श्रेष्ठ (साभा कुरा न्हिपौ)यात दांभरिं ल्य:गु ख: । पत्रकार दबूया सल्लाहकार सुरेश किरण मानन्धर विशेष पाहां जुयादीगु उगु त:मुँज्यां अजिता नगरकोटी (रेडियो निकास), रोशन श्रेष्ठ (हेटौँडा न्हिपौ)यात दुज: कथं ल्य:गु ख: सा लिपा छम्ह दुज: मनोनित यायत्यंगु दु । दबूया यें जिल्लाया न्वकू रेखा शाक्य नं पाहां जुयादीगु उगु त:मुँज्यां सल्लाहकारय् मोहनमान सांगामि (हेटौँडा वा:पौ), सुवर्णलाल श्रेष्ठ (इमेज च्यानल) व महेन्द्र श्रेष्ठ (पत्रकार महासघं जिल्लाया नाय:)यात नं सल्लाहकार कथं ल्य:गु ख: ।

नेवाः पत्रकार
राष्ट्रिय दबू
मकवानपुर
कचाया न्हूधाः
लिपा

